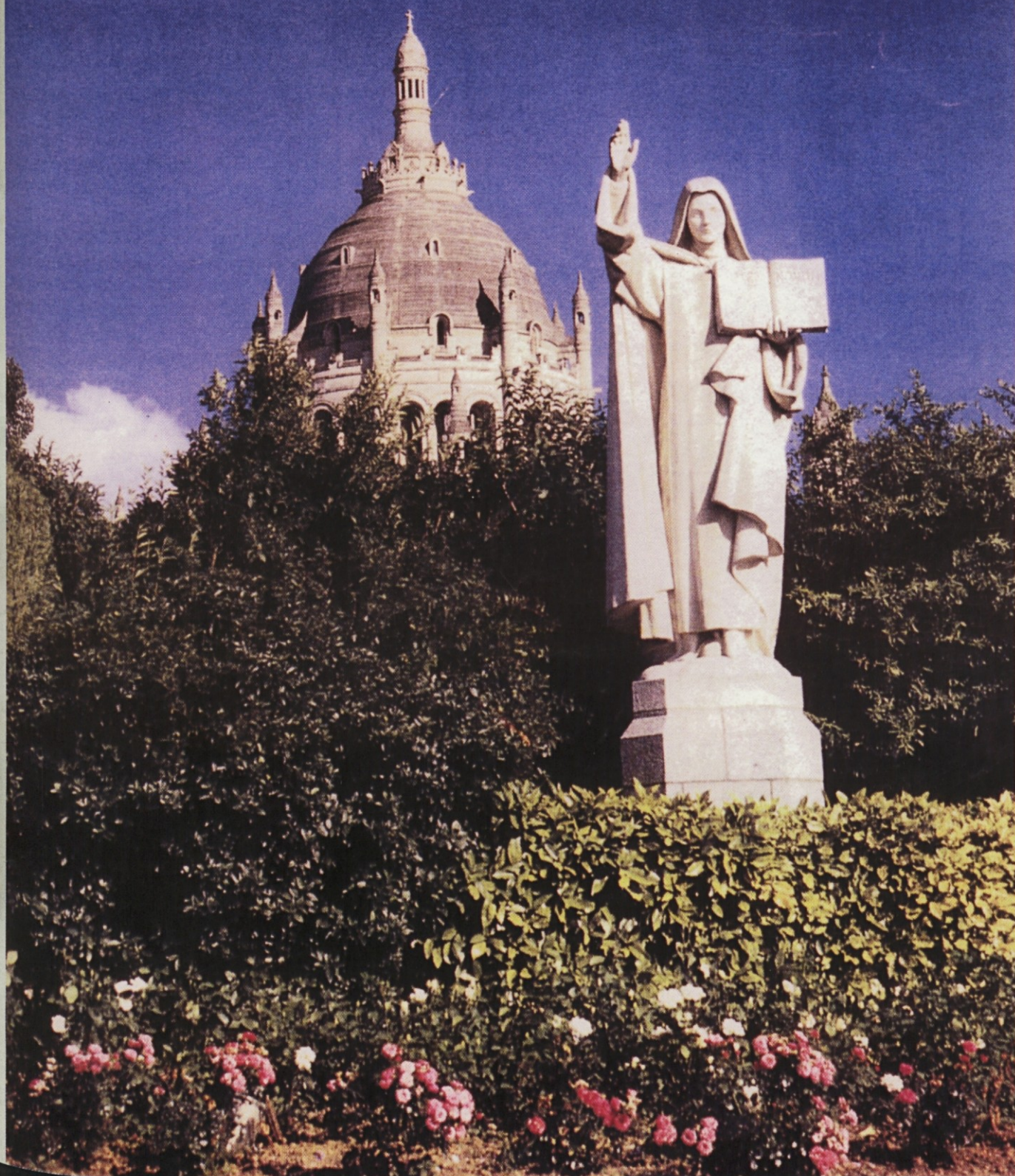

Kip sv. Terezije Deteta Jezusa v parku pred njeno baziliko v Lisieux, Francija

BUENOS AIRES
LETO 64 • ŠT. 9
OKT.-NOV. 1997

duhovno
Življenje

Zgoraj levo: Mons. Avgust Marjan Jambrovič iz mesta Justo Daract, san-luiška provinca, je daroval 29. junija 1997 svojo zlato mašo.

Zgoraj desno: Zlatomašnik v krogu slovenskih rojakov in prijateljev iz San Luisa.

Slovensko romanje v Lourdes preteklega 17. avgusta. - **Foto:** Janez Urbanč

Spodaj: Duhovno srečanje zakonskih parov z duhovnikom Lojzetom in Janezom Kržišnik v Slovenski hiši 29. avgusta.

Celodnevno duhovno srečanje srednješolcev z duhovnikom bratoma Kržišnik iz koprške škofije na sanjuški Naši domačiji 31. avgusta.

Pozdravljeni, gospod nadškof dr. Franc Rode

Spoštovani gospod nadškof!

V kratkem bomo deležni Vašega prvega obiska kot ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita. Slovenska skupnost v Argentini Vas vesela pričakuje. Mnogi od nas Vas že osebno poznajo, saj ste v mladih letih v krogu svoje družine dolga leta živeli med nami. Pozneje ste odšli v Evropo najprej nadaljevat teološke študije, potem pa ste bili kmalu poklicani na odgovorne cerkvene službe. Sem pa tja ste se vračali med nas v Argentino na obisk svojih domačih in ob takih priložnostih ste nam navadno postregli tudi s kakšnim predavanjem.

Pred nekaj meseci Vas je pa papež Janez Pavel II. imenoval za ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita. S tem imenovanjem Vam je po eni strani dal lepo priznanje za zvesto in vestno opravljanje dosedanjega Vašega dela v prid Cerkvi tako v Rimu kot doma v Sloveniji, po drugi strani pa tudi polno zaupanje, da ste najprimernejša oseba za težko in odgovorno mesto v domovini, za katero Vas je imenoval.

Vašega prvega obiska kot nadškofa smo iskreno veseli. Z njim izpolnjujete tudi obljubo, ki ste jo dali že prve dni po svojem imenovanju, da boste kmalu obiskali nas argentinske Slovence. Cenimo to Vašo odločitev še posebej, ker vemo, da ste še zlasti v teh prvih mesecih obremenjeni z velikim delom, ki Vam ga nalaga vodstvo ljubljanske škofije.

Hvaležni smo Vam, da ste se nas Slovencev po svetu, spomnili že v Vašem prvem pozdravnem pismu po Vašem imenovanju za nadškofa in zapisali: „Ne pozabljam na rojake, ki že desetletja žive na tujem in v težavnih razmerah izpričujejo čudežno zvestobo slovenstvu in krščanstvu. Prejšnja oblast jih je pogosto žalila v njihovih najsvetejših čustvih, sedanja pa je bila vse doslej do njih hladna in nezavzeta. Naj vedo, da jim je slovenska Cerkve ostala zvesta in jih je vedno imela za svoje.“

Vaš obisk med nami bo imel nedvomno prvenstveno pastoralni značaj. Prihajate med nas kot ljubljanski nadpastir, istočasno pa tudi kot predstavnik obeh ostalih slovenskih škofij, kajti naša skupnost je doma iz najrazličnejših krajev Slovenije, čeprav je večina - vsaj tistih, ki smo prišli sem po drugi svetovni vojni - doma iz ljubljanske nadškofije. V Sloveniji ste imeli srečo, da vas je lansko leto obiskal sveti oče, ki vas je potrdil v veri, vzpodbudil k prizadevanju za resno krščansko življenje in vas povabil k sodelovanju za graditev nove, pokomunistične Slovenije. Ta naj bi temeljila na večnih moralnih načelih, verski svobodi, spoštovanju človekovih pravic ter delu za narodno spravo na podlagi po-

prave krivic, storjenih v času komunistične revolucije ter povojne diktature.

Tudi Vi prihajate med nas v prvi vrsti, da nas potrdite v veri in življenju po njej. Podelili boste tudi zakrament svete birme lepemu številu naših otrok, ki se na to doživetje že dolgo časa pridno pripravljajo. Želimo in upamo, da se boste vsaj na kratko lahko sešli tudi s predstavniki verskih in drugih organizacij, z otroki in našo mladino in splošno s čim večjim številom naših vernikov. Vsak obisk škofa je za vernike velik in zaželen dogodek. Gotovo pa še bolj za dušne pastirje.

Duhovniki namreč potrebujemo Vaših navodil in nasvetov, kako danes skrbeti za dušni blagor nam zaupanih vernikov. Zmeraj bolj nezdravo versko in moralno okolje, v katerem nam je živeti, in za katero nismo neobčutljivi, nas postavlja pred nove pastoralne izzive. Živimo v svetu, ki se na žalost vedno bolj oddaljuje od Boga. Neprestano narašča število ljudi, ki naravnost zanikajo Boga ali pa vsaj živijo, kot bi ga ne bilo. Naša skupnost živi v tem napol razkristjanjenem svetu in čuti njegov pogubni vpliv. To velja še posebej za našo mladino, ki je veliko bolj izpostavljena tej nevarnosti. Zato nam bo Vaša prisotnost in Vaša beseda v oporo in pomoč.

Po poročilih o Vašem pastirskem delovanju, ki prihajajo do nas, vidimo, kako kot dober Pastir dvigate doma svoj glas v obrambo verskih in moralnih vrednot ter človekovih pravic, ki so še vedno resno ogrožane v naši domovini. Istočasno pa vzbujate tudi vest vsem tistim, znanim in neznanim, ki so v dolgih letih komunizma povzročili toliko duhovne škode in krivic, ki še niso priznane, še manj popravljene in za katerih popravo še ni videti pri odgovornih nobene resne volje. Za to svoje delo žanjete veliko nasprotja pri tistih, ki bi radi s plaščem pozabe pokrili, kar se je dogajalo v dolgih desetletjih zapovedanega molka. Večina slovenskega naroda pa Vam je nedvomno hvaležna za Vaš

pogum in odločen glas, morda edini, kateremu je upati, da bo prebil gluhoto krivcev tolikšne narodove nesreče. Pač dobro veste, da do resnične narodne sprave ne more priti, dokler ne bo prišla na dan vsa resnica o naši preteklosti in se ne bo popravilo vsaj tisto malo zgrešenega, kar se popraviti dá.

Vaš obisk nam bo pa tudi pomagal poživiti duhovno povezanost z matično domovino; zlasti s tistimi, ki ž nami delijo

isto vero v Kristusa in isto pripadnost h Cerkvi. Čeprav smo daleč od matične domovine, nam je vsem draga in vsak obisk od tam nam je zato dragocen in dobrodošel, posebej če gre za obisk visokega verskega predstavnika kot je škof.

Izrekamo Vam torej, gospod nadškof, iskreno dobrodošlico med nami!

„STATI INU OBSTATI“

... si je za svoje škofovsko geslo izbral novi ljubljanski nadškof. To geslo ga bo spremljalo vse bodoče življenje in bo takorekoč kašipot njegovemu delu in njegovim naporom v službi evangelija.

Takole je svoje geslo sam razložil:

Moje škofovsko geslo je **Stati inu obstati**. Te besede so vzete iz Trubarjeve pridige o veri, ki je bila objavljena v Katekizmu, prvi slovenski tiskani knjigi leta 1550. Potem ko Trubar opredeli vero kot „anu serčnu, gvišnu inu terdnu zavupane v ti riči božje,“ pravi: „Samo s tako vero more an keršenik v tih nadlugah inu iskušnjavah *stati inu obstati*, inu more tudi subperstati ti neveri.“

Besede se torej nanašajo najprej na moč, ki izhaja iz vere, da kristjan kljub vsem preizkušnjam ne kloni, ampak ohrani trdno zaupanje v Boga in v njegove obljube.

Geslo „Stati inu obstati“ pa je zame tudi izziv. Stati pomeni biti pokončen, neupogljiv spričo težav in nasprotovanj; pomeni vztrajnost v izvajanju svojih načrtov in zvestobo svojim temeljnim prepričanjem. Samo s tako držo je mogoče obstati. Mar ni v tem geslu povzeta vsa zgodovina slovenskega naroda?

Tako novi nadškof. Kaj pa njegov škofovski grb? Desna polovica grba ima zlato vrtnico na modri podlagi. Modra barva po sredi prehaja v pasu na levo polovico grba ter z gornjim belim ter spodnjim rdečim delom sestavlja barve slovenske narodne zastave.

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE

ZA OKTOBER

Splošni: Da bi Jezusov Duh vzpodbudil kristjane k zavzetemu pričevanju Očetove ljubezni do človeštva.

Misijonski: Da bi spomin na japonske učence spodbujal njihovo Cerkve k živi misijonski zavesti.

Slovenski: Da bi skupna molitve podpirala misijonsko delo in hrepenenje po svetosti.

ZA NOVEMBER

Splošni: Za razbite družine in obupane zakonce, da bi ponovno našli pravo pot v luči vere in krščanske ljubezni.

Misijonski: Da bi redovne skupnosti na pobudo sinode ponovno odkrile in poglobile svoje karizme.

Slovenski: Da bi pred Gospodarjem živih in mrtvih začutili nujnost sprave in jo uresničevali.

Iz zdravih korenin vere in kulture

Dr. Franc Rode je bil rojen 23. septembra 1943 v Ljubljani in je doma z Rodice pri Domžalah. Očetu Andreju in materi Frančiški, rojeni Breznik (sestra slovitega jezikoslovca Antona Breznika, avtorja Slovenske slovnice in Slovenskega pravopisa), se je rodilo sedem otrok, pet sinov in hčeri, od katerih jih danes živi še pet: usmiljenka s. Cecilija (Francka) v Parizu, Mara in Vinko v Argentini, Nace na domu na Rodici, in najmlajši Franc. Sin Andrej je bil kot domobranec ubit po vojni, Tone pa je umrl v Argentini.

Franc je šolo najprej obiskoval v bližnjih Jaršah in nato v Domžalah, maja 1945 pa je z družino zapustil Slovenijo in odšel v Avstrijo, tako da je šolanje nadaljeval najprej v begunskem taborišču v Judenburgu, nato na gimnaziji v Lienzu in v Spittalau ob Dravi. Kot mnogo drugih družin se je tudi Rodetova izselila v Argentino, kjer je sin Franc v Buenos Airesu nadaljeval šolanje, leta 1952 pa je stopil v Misijonsko službo (lazaristi). Odločitvi za vstop v to družbo je v marsičem botrovalo dejstvo, da so bili prav lazaristi tisti, ki so upravljali s podružno cerkvijo v Grobljah v bližini domače Rodice, tako da je imel Franc že od malih nog med njimi veliko dobrih prijateljev in zgledov, med katerimi omenja predvsem duhovitega in umetniško nadarjenega Ladislava Lenčka (pred nekaj leti je umrl v Ljubljani).

V bogoslovje je stopil v Buenos Airesu, študijska pot pa ga je nato prek Rima pripeljala v Pariz, kjer je bil leta 1960 tudi posvečen v duhovnika. Tri leta kasneje je v francoski prestolnici tudi doktoriral iz bogoslovja - v tem času je bil duhovni pomočnik v domu upokoencev v bližini Pariza - in se leta 1965 vrnil v Slovenijo, kjer je bilo njegovo prvo službeno mesto pri Sv. Jožefu v Celju. Leta 1967 je prišel v Ljubljano, kjer je postal ravnatelj bogoslovcev iz družbe lazaristov - pozneje tudi predstojnik (vizitator) lazaristov -, hkrati pa je že začel predavati na Teološki fakulteti, najprej francoščino, nato pa še praktično apologetiko, misiologijo, teologijo nekrščanskih verstev, uvod v moderni ateizem in osnovno bogoslovje. Leta profesure so bila tudi čas obsežne publicistične dejavnosti, saj je veliko objavljaval v Družini, v glasilu teološke fakultete Bogoslovnem vestniku, reviji Znamenje, pri kateri je bil tudi prvi urednik, in pri Mohorjevi družbi. Mnogi se ga iz tega obdobja spominjajo tudi kot pronicljivega predavatelja na Teoloških tečajih, ko se je v svojih kritičnih nastopih loteval tudi širših družbenih vprašanj, kar je imelo odziv tudi pri tedanjih oblasteh.

Po šestnajstih letih bivanja v domovini ga je pot spet zanesla v tujino, in sicer v Vatikan, kjer je leta 1981

prevzel službo v takratnem papeškem tajništvu za dialog z neverujočimi, do imenovanja za novega ljubljanskega nadškofa pa je bil od ustanovitve marca 1993 tajnik papeškega sveta za kulturo, ki ga vodi francoski kardinal Poupard. Na tem mestu je bil v stalnem stiku s škofovskimi konferencami širom po svetu, s približno 900 katoliškimi univerzami, s številnimi katoliškimi kulturnimi centri in z mednarodnimi ustanovami, kot sta na primer Evropski svet in Unesco. V tem

času je veliko predaval in objavljaval v tujini, predvsem v Franciji, in v Sloveniji. V slovenščini so do zdaj med drugim izšla njegova dela Mesec dni na rdečem otoku, Uvod v moderni ateizem, Ožarjeno bivanje, Živa verstva, skupaj z dr. Antonom Stresom sta izdala Kriterij krščanstva v pluralistični družbi, zlasti odmevni pa sta njegovi zadnji knjigi, ki ju je objavil pri založbi Družina, Spomin, zavest, načrt Cerkve na Slovenskem in Za čast dežele.

Dr. Franc Rode uživa izjemen ugled doma in v svetu, o čemer priča tudi visoko odlikovanje, red viteza za zasluge, ki mu ga je julija lani podelil francoski predsednik Jacques Chirac.

PISMO SLOVENSKIH ŠKOFOV DRUŽINAM LETOŠNJIH BIRMANCEV

V Vaši družini boste imeli birmanca. zato nam dovolite, da se s tem pismom slovenski škofje kot redni delivci svete birme obrnemo tudi na vas. Najprej Vas prisrčno pozdravljamo in Vam želimo obilo božjega blagoslova v vsem Vašem družinskem življenju.

Gotovo ste se tudi Vi kot družina lepo vključili v pripravo Vašega birmanca na njegov veliki dan v življenju. Morda se Vam zdi ta dlje časa trajajoča priprava precej zahtevna in si želite, da bi že skoraj bilo vse mimo. Vaši škofje bi Vam radi ob tej priložnosti spregovorili prijateljsko in bodrilno besedo.

Skupaj z vami se dobro zavedamo, da je Vaš otrok Vaša velika sreča in ljubezen, obenem pa tudi Vaša velika skrb. Gotovo si krščanski starši ničesar bolj ne želite kakor to, da bi imeli dobre otroke, ki bi se skrbno pripravili na življenje in bi Vam ne povzročali žalosti in ne delali sramote.

Vaši dušni pastirji, kateheti in ponekod katehistinje in še drugi sodelavci v župniji si prizadevajo, da bi Vam pomagali pri vzgoji Vaših otrok. Letos se še posebej trudijo, da bi jih temeljito pripravili na birmo, kajti birma ne sme biti le enkratni dogodek z zunanjo slovesnostjo, ampak mora biti za Vašega otroka nov začetek in potrditev zavestnega življenja s Kristusom in Cerkvijo. Po veri vemo, da bo Vaš otrok pri birmi prejel posebne darove Svetega Duha, ki so velikega pomena za njegovo duhovno življenje in zdrav razvoj njegove osebnosti. Birma bo dopolnitev velikega dogodka, pri krstu, ko je Bog Vašega otroka sprejel za svojega otroka, ga posvetil in mu dal pravico do posmrtnega življenja v sreči v Bogu. Hkrati bo birmanec prejel novo pomoč za življenjsko pot, da se bo sam lažje zavestno odločal za Boga, za krščansko

Živimo in delajmo v Jezusovem imenu

SAMOSTOJNO IN ODGOVORNO PRIČEVANJE ZA JEZUSA

Do birme so starši v vsem skrbeli za nas. Učili so nas moliti, pošiljali so nas v šolo in k verouku, spodbujali so nas hoditi k sveti maši in vestno spolnjevati druge dolžnosti.

Z zakramentom svete birme, ki je dopolnilo svetega krsta, je Jezusov Duh z novo močjo napolnil naše srce in stopil v naše življenje. To smo doživeli in tega se moremo vedno bolj zavedati. Pri sveti birmi smo bili napolnjeni z istim Svetim Duhom, ki je vodil Jezusa, z istim Svetim Duhom, kot so ga prejeli apostoli in množice kristjanov pred nami. Jezus pričakuje, da odslej zavzeto sodelujemo z duhovnimi darovi, ki smo jih prejeli; da sodelujemo samostojno in odgovorno in tako pričujemo zanj. Sveta birma zato ni končna postaja naše vere. Je le božje znamenje naši življenjski poti, ki nam daje novo moč.

Pričati za Jezusa ne pomeni le govoriti o Bogu. Ljudi zanima naše življenje. Zanima jih, kako rešujemo življenjske težave in neuspehe in kako obvladujemo samega sebe. Zanima jih,

življenje in za zvestobo veri in Cerkv.

Do tega pa ne bo mogel priti, če ne bo z milostmi, ki jih bo prejel, tudi sodeloval. Še naprej bo moral skrbeti, da se bo v veri izobraževal, da bo bral Sveto pismo in verske liste in knjige, hodil k nedeljski maši, k spovedi in obhajilu, predvsem pa ne pozabljal na pogovor s svojim Bogom v molitvi in se priporočal Mariji v varstvo. Sveti Duh, ki ga bo prejel pri birmi, mu bo vodnik in svetovalec na življenjski poti ter pomočnik v težavah.

Dragi starši in draga birmanceva družina! Ko bo birmanec pri birmi potrjen z darom Svetega Duha, se bo spet vrnil k Vam, v Vašo družino in v vsakdanje življenje. Z Vami bo živel in rasel. Kakor boste še naprej skrbeli za njegovo telesno hrano, za obleko, zdravje in izobrazbo, tako Vas prosimo, da ne pozabite skrbeti tudi za njegovo duhovno zdravje in rast. Za življenje človek potrebuje zraka, ki ga mora stalno vdihovati. Če je zrak zastrupljen, se tudi sam zastruplja. Podobno je tudi z našim нравnim in verskim življenjem. To je v veliki meri odvis-

kaj je naš temelj za smiselno in srečno življenje in kako ga je mogoče doseči. Pričati za Jezusa pomeni, da postavimo Boga za temelj in središče svojega življenja.

Molitev neznanega pisatelja iz 14. stoletja:

*Danes Kristus nima svojih rok, ima samo naše roke,
da z njimi dela;
Kristus nima svojih nog, ima samo naše noge,
da človeštvo vodi k Bogu;
Kristus nima svojih ustnic, ima samo naše ustnice,
da ljudem oznanja božje kraljestvo;
Kristus potrebuje našo pomoč,
da človeštvu stoji ob strani.*

Mi smo edino Sveto pismo, ki ga ljudje še berejo.

Mi smo zadnje božje sporočilo, ki ga pišemo s svojimi besedami in dejanji.

*In če je naša pisava nečitljiva?
In če so naše roke zaposlene z drugimi stvarmi?*

no od ozračja, ki ga vsrkavamo v domači družini. Če je življenje v družini prežeto z vero v Boga, če je v družini veliko medsebojne ljubezni, poštenja, zvestobe in pravičnosti, se bo ugodno razvijalo tudi duhovno in versko življenje Vašega birmanca.

Birma je za celotno krščansko občestvo, za vso župnijo, posebno pa še za birmancevo družino in botre močno povabilo, naj jim odrasli svetimo s svojim življenjskim zgledom. Ob teh zgledih se bodo utrjevali v dobrem in zoreli v pravo krščansko življenje, ki je vzorno tudi po človeški strani.

Ta čas priprave in še naprej bomo vsi, posebno pa še birmanceva družina, veliko molili k Svetemu Duhu za birmance in za nas same, da bi bili vsi močni in zvesti pričevalci za Kristusa, ki je premagal greh in smrt. On je naša pot, resnica in življenje.

Sprejmite naše iskrene pozdrave in božji blagoslov naj spremlja vso Vašo družino!

Vaši škofje

In če naše noge stopajo na kriva pota?
In če naše ustnice govorijo lažnive besede?
Ne moremo služiti Kristusu, ne da bi hodili za
njim.

RAST V OSEBNI VERI

Apostoli so dozorevali v veri po neposrednem stiku z Jezusom. Z njim so se pogovarjali. Občudovali so njegova dejanja in o njih premišljevali. Z vero jim je raslo tudi zaupanje in ljubezen do njega. Njihova vera je dozorela, ko so z njim po vstajenju jedli in pili in ko so prejeli Svetega Duha. Prav tako raste v veri vsak kristjan.

Osební odnos do Jezusa kristjan krepí z molitvijo in zakramentalnim življenjem, z verskim izobraževanjem in z udejstvovanjem v služenju in življenju Cerkve. Dobre človeške in krščanske lastnosti spodbujajo rast krščanske osebnosti.

Molitev in zakramentalno življenje. V naši molitvi zberemo vse, kar spada k življenju. To razgrnemo pred Boga, da on posveti naše misli, besede in dejanja. Pri tem nam pomaga daljša premišljevanja ali ustna molitev. Delo in učenje požlahtnimo in darujemo Bogu tudi s kratkimi molitvami, vzkliki ali vzdihljaji, če jih izrečemo premišljeno in spoštljivo, kot napr.: Bog pomagaj, Bog blagoslovi ali Hvala Bogu. Tako je molitev hrbtenica našega krščanskega življenja.

Prejemanje zakramentov svete evharistije in svete spovedi je za rast v osebnem verskem življenju nenadomestljivo. Sveta spoved je za kristjana nekakšen osební „nadzor“, da spozna, kaj ga še ovira v verski rasti. Opuščanje grehov in napak mu daje pogum in moč, da še naprej hodi za Kristusom.

Obisk nedeljske in praznične svete maše je za kristjana nujna potreba in dolžnost. Pri maši smo zbrani v Jezusovem imenu, povežani smo z njegovim Duhom po božji besedi in evharistični daritvi. Brez svete maše ne moremo globlje oblikovati svoje krščanske osebnosti. Le z Jezusom moremo živeti kot kristjani.

Versko izobraževanje. Osebnó vero poglobljamo tudi z versko izobrazbo. To moremo poglobljati pri rednem verouku, v mladinskih, študentskih in drugih skupinah. Kakor moramo negovati kulturno življenje, tako moramo dvigati tudi versko raven našega življenja. Odrasli ljudje poglobljajo svojo vero s katehezo za odrasle, z različnimi tečaji in predavanji. V pomoč so jim tudi sredstva javnega obveščanja: tisk, radio in

POTRDATEV ZVESTOBE

Govor ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta
15. avgusta na Brezjah

Prevzvišeni mons. apostolski nuncij, spoštovani sobratje v duhovniški službi, dragi romarji, ki ste se zbrali ob Marijinem svetišču, dragi bratje in sestre, ki ste združeni z nami prek Radia Ognjišče in drugih medijev. Vsi iz srca pozdravljeni na ta veliki Marijin praznik njenega vnebovzetja.

Naj mi bo najprej dovoljeno, da se zahvalim svetemu očetu za podeljeni palij, in njegovi ekscelenci, gospodu apostolskemu nunciju Edmondu Farhatu, za to, da je opravil obred podelitve pri tem Marijinem svetišču na Brezjah, ki mi je posebno drago, ki mi je posebno pri srcu in ki je tudi ponovni povod, da izročam svojo odgovorno in težko službo v Marijino varstvo.

Danes, bratje in sestre, je dan, ko se slovenski narod najbolj množično zbira pri Marijinih svetiščih in roma k Njej, ki je dovršena podoba Cerkve, trdno upanje in tolažba potujočemu božjemu ljudstvu.

To je tudi dan, ko se spominjamo in se bomo odslej spominjali krsta naših knezov Gorazda in Hotimirja leta 745 na Chiemskem jezeru, dan zahvale za dar vere, ki smo ga prejeli pred 1250 leti. Po milosti krsta smo namreč stopili v krog evropskih narodov in si polagoma izoblikovali novo istovetnost krščanskega naroda. Ko smo spoznali, kot pravi pesnik, „da pravi Bog se kliče Bog ljubezni, da ljubi vse ljudi, svoje otroke, da ne želi nobenega pogube.“ Tedaj smo postali „izvoljeni rod, kraljevo duhovništvo, svet narod, ljudstvo, ki si ga je Bog izbral za svojo last, da bi oznanjali čudovita dela

Njega, ki nas je iz teme poklical v svojo čudovito luč.“ Spoznali smo po besedi misijonarjev večno ljubezen, s katero nas ljubi Oče in se razodeva v ranjenem srcu in prebodenih dlaneh Božjega Sina, Jezusa Kristusa. Odslej se je njegova daritev na križu obnavljala na naši zemlji v vse bolj številnih cerkvah, ki jih je z ljubeznijo gradil slovenski človek skozi stoletja.

In na slovenskem obneblju in v slovenski zavesti se že zgodaj, takoj v prvih letih po evangelizaciji, zarisuje mili obraz Device in Matere, ki jo je stoletja kasneje naslikal Leopold Layer kot najčistejši izraz slovenstva. In k Njej se slovenski človek zateka v svojih stiskah in težavah.

To je tudi dan, bratje in sestre, ko vsako leto obnovimo posvetitev slovens-

televizija. Pomembna priložnost za rast v veri in za versko izobraževanje odraslih pa je poslušanje božje besede in njene razlage pri nedeljski in praznični sveti maši.

Služenje in dobrodelnost (diakonija in karitas). Sveti Jakob pravi: „Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ali ga more vera rešiti? Če sta brat ali sestra brez obleke in nimata vsakdanjega živeža, pa jima kdo izmed vas reče: Pojdita v miru! Pogrejšta se in najejta!, ne da bi jima dal, kar potrebujeta za življenje, kaj to poma-

ga? Tako je tudi z vero, če nima del; sama zase je mrtva. Vendar kdo poreče: Ti imaš vero in jaz imam dela. Pokaži mi svojo vero brez del in jaz ti iz svojih del pokažem vero“ (Jak 2,14-18).

Po dejanjih služenja in dobrodelnosti dosega osebná vera polnost in prepričljivost. Zato je kristjan pobudnik pomoči ljudem v stiski in sodeluje v dobrodelnih ustanovah. Mladi kristjan ima v slovenski Cerkvi dovolj priložnosti, da svojo vero dejavno živi.

Slovenski katehetski svet

kega naroda Mariji, posvetitev, ki smo jo prvič opravili pred petimi leti, eno leto po srečno izvojevani državni samostojnosti, in smo po davnih karantanskih dneh ponovno zaživeli v lastni državi kot suveren narod. Ta posvetitev in ta obnovitev posvetitve naj bi bila kot potrditev zvestobe, ki jo je slovenski narod obljubil po svojih vladarjih, in zvestobe, ki so jo slovenski rodovi potrjevali stoletja s svojim življenjem prav do današnjih dni.

V tej molitvi, ki jo bomo zmolili po homiliji, se izročamo Mariji, da bi v molitvi in pokori spreminjali svoja srca. Bratje in sestre, tu gre najprej za osebno spreobrnjenje. Bodimo prepričani, nič se ne bo spremenilo, če se vsak izmed nas ne spremeni. Med nami ne bo več poštenosti, če si vsak izmed nas ne prizadeva, da bo bolj pošten; med nami ne bo več ljubezni, če se vsak izmed nas ne trudi za resnično ljubezen do drugih; med nami ne bo več solidarnosti in smisla za druge, če se vsak zapira vase in gleda zgolj na svoje interese.

Spreobrnjenje, spremembo svojega srca, dosežemo z molitvijo in pokoro. Lahko rečemo, da je danes mnogo ljudi Boga izrinilo na rob življenja. Nanj se morda spomnijo v skrajnih primerih trpljenja in smrti. Bog življenja je postal Bog stiske, Bog za zadnjo uro. Nemški teolog Bonhöffer piše: „Jaz pa bi rad govoril o Bogu ne na robu, ampak v središču, ne v slabosti, ampak v moči, ne v smrti in grehu, ampak v človekovem življenju in dobroti.“ Se pravi, Bog v središču našega življenja.

Molitev, to je velika moč, velika sila, ki nas drži pokonci in nam daje poguma. To je pogovor z Njim, ki nas je prvi ljubil in je naš najbližji in najbolj stalen sogovornik. On, ki je izvor in jamstvo našega človeškega dostojanstva. In pogovor z Njim, ki je vedno mogoč, je trdna opora v vseh težavah in prinaša človeku notranji mir in mu daje poguma in ga stalno navaja k osebnim človeški pristnosti, kajti pred vsakim človekom je vedno mogoča neka poza, neko pretvarjanje, pred vsakim človekom lahko nosiš krinko, pred Bogom je ne moreš. Pred Bogom si prisiljen k popolni človeški in osebni pristnosti. In zato je pogovor z Bogom, je molitev k Bogu tako nujno potrebna za človekovo psihično, notranje zdravje. Človek, ki si ni nikdar izprašal vest pred Nepodkupljivim, ki ni nikdar pred Njim pokleknil, ki ni nikdar prosil odpuščanja in pomoči, tak človek je v nevarnosti, da živi v nepristnosti, da živi

na površju, da živi dejansko v nekem stanju, ki človeka ni vredno, in je lahko plen vseh mogočih zablod. Bližina z Bogom, pogovor z Bogom pa je vedno zdrava za nas, pa nam vedno daje notranji mir in uravnovešenost, daje nam trdnost in pogum in je stalni poziv k osebni pristnosti.

Drugo sredstvo, bratje in sestre, za spreminjanje naših src je pokora. O, beseda pokora nam danes ne zveni ne vem kako prijazno; vendar pogledajmo, kaj je pokora. To je najprej zmrtnost, to je najprej samoomejevanje pri uporabljanju zemeljskih dobrin zaradi spoštovanja do sebe, zaradi spoštovanja božje podobe, ki jo nosim v sebi, in zaradi spoštovanja božje podobe, ki jo je Bog vtisnil v mojega bližnjega, v sočloveka. To je hkrati volja, da ne zavzameš vsega prostora, ampak da tudi drugim pustiš prostor, da tudi drugi lahko živijo in dihaajo ob tebi. To je v bistvu stalno premagovanje sebičnosti in trud za to, da postanemo darovanski človek.

V molitvi, ki jo bomo zmolili čez nekaj trenutkov, je rečeno tudi: „Tebi izročamo naše družine, da bi bile odprte za življenje in bi mladim odkrivalo duhovne vrednote.“ Vemo, bratje in sestre, kako težko je to obdobje za družine, kako je danes družina ogrožena, koliko je dejansko razdrtih in razpadlih družin, koliko

ločitev, koliko nezvestobe, in to dostikrat zaradi silno neodgovornega poveljevanja nebrzdane spolnosti. In, glejte, vse to je predstavljeno kot znamenje svobode in življenjske radosti, v resnici pa to povzroča toliko trpljenja, toliko prizadetosti za človeka v najbolj čistih, najbolj plemenitih čustvih, ko se je nekomu dal in ga je ta prevaral in ga je zapustil.

In kolikokrat so najprej žrtve tega spolnega egoizma prav otroci. Morali bi si priklicati v spomin, bratje in sestre, vsi ga imamo več ali manj še danes v Sloveniji, spomin na srečne družine, na srečo v družini, kjer življenje teče v ljubezni in spoštovanju drug do drugega in kjer lahko rastejo zrele in odgovorne osebnosti in kjer je sreča doma.

Naše družine bi morale biti tudi odprte za življenje. Bratje in sestre, ali verujemo v življenje, ali ljubimo življenje, ali sprejemamo vsako novo življenje kot božji dar, dar otroka, ki je poklican za večno življenje pri Bogu?

In tu, bratje in sestre, smo pred problemom splava, ki ga ne morem ne omeniti. Tu je tisti sramotni petinpetdeseti člen slovenske ustave, ki je dejansko v nečast naši deželi, kajti nobena druga država nima kaj takega zapisanega v svoji ustavi. In to dovoljuje tisoče in tisoče mrtvih vsako leto, mrtvih, nerojenih otrok, tako gre v zadnjih letih že za vprašanje našega obstoja.

Kjer niso uspele v preteklosti kuge in lakota in vojske in turški vpadi, tam bomo mogoče uspeli mi, da bomo sami sebe pokončali, ker ne ljubimo več življenja, ker ne sprejemamo več življenja in ker z nerojenim življenjem ravnamo do kraja neodgovorno in sramotno.

Naše družine, bratje in sestre, naj bi tudi odkrivalo mladim duhovne vrednote. Tu je velika naloga vsakega slovenskega očeta in matere in naloga Cerkve na Slovenskem, pa tudi navsezadnje, če ne drugo, naloga šole v naši deželi, kajti šola, javna šola, ne more biti v nasprotju s tem, kar se uči po domovih, s tem, kar podajajo družine iz roda v rod. Po naši ustavi imajo starši pravico zahtevati šolo, ki ustreza

IZJAVA SLOVENSKIH ŠKOFOV

Pridiga ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta na veliki šmaren na Brezjah, v kateri je med drugim govoril, da bi naše družine morale biti odprte za življenje, ter obsojal splav in z njim v zvezi 55. člen slovenske Ustave, je izzvala v Sloveniji hudo medijsko gonjo proti njemu in proti Cerkvi. V zvezi s temi napadi so dr. Franc Kramberger, mariborski škof, msgr. Metod Piriš, koprski škof, dr. Alojzij Šuštar, nadškof, dr. Jožef Smej, mariborski pomožni škof, msgr. Jožef Kvas, ljubljanski pomožni škof in msgr. Alojz Uran, ljubljanski pomožni škof izdali naslednjo izjavo:

„Ob nedavnih napadih na ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta slovenski škofje izjavljamo, da je vsem katoliškim škofom po svetu na čelu s papežem zaupan isti zaklad vere. Tega oznanjamo in razlagamo „v ugodnih in neugodnih okoliščinah“ (2 Tim 4, 2). Zato enih misli podpiramo nadškofa Rodeta pri zavzemanju za dostojanstvo človekove osebe in obrambi človeškega življenja od spočetja do naravne smrti ter pri odločnem prizadevanju za popravilo v preteklosti storjenih krivic in zavarovanju Cerkev in vernih v naši družbi. Prepričani smo, da bodo vsi dobro misleči ljudje ob njegovih besedah iskali nove poti in združili svoje sile v pomoči mladim družinam.“

Ljubljana, 8. septembra 1997

PAPEŠKI NUNCIJ FARHAT IZROČIL PALIJ METROPOLITU RODETU

Pri Mariji Pomagaj na Brezjah je apostolski nuncij nadškof Edmond Farhat v imenu papeža Janeza Pavla II. izročil ljubljanske-mu nadškofu dr. Francu Rodeu palij - znamenje metropolitske oblasti in povezanosti s Petrovim naslednikom.

„Jaz, nadškof Franc Rode, bom zvest in pokoren sveti apostolski rimski Cerkev in papežu Janezu Pavlu II. ter njegovim naslednikom. Tako naj mi pomaga vsemogočni Bog!“

Zahvalil se je svetemu očetu in apostolskemu nunciju - „ter Brezjam, ki so mi posebno drage... Tebi izročam svojo odgovorno in težko službo, izročam jo v Marijino varstvo.“

IZJAVA SLOVENSKIH DUŠNIH PASTIRJEV V ARGENTINI

Dušni pastirji slovenske skupnosti v Argentini in nam zaupana verska skupnost izražamo svojo popolno solidarnost z nadškofom dr. Rodeom, ki je bil zaradi svojega jasnega in odločnega nastopa za pravice še nerojenih otrok deležen netolerantnih in pogosto nizkotnih napadov v družbenih obličih.

Nadškofu samo čestitamo, da se tako pogumno bori za pravico do življenja

tistih, ki se sami ne morejo braniti. Te dni, ko ves kulturni svet žaluje za materjo Terezijo, ki je svoje življenje žrtvovala za najbolj revne in zapuščene ljudi in s tem dala vzvišeno pričevanje za svetost življenja, se v naši domovini nekateri zgražajo nad tem, da si predstavnik Katoliške Cerkve upa braniti pravico do življenja najbolj brezbrambnih človeških bitij, katerim se ta pravica zanika. Upamo, da je večina našega naroda vendarle še toliko moralno zdrava, da se z nadškofom in z nami vred sramuje slovenske zakonodaje, ki dovoljuje splav, namesto da bi vsem državljanom zagotovila brezpogojno pravico do življenja.

IZ NAŠE KRONIKE

Članice Zveze žena-mati v San Martinu se zbirajo mesečno v Slovenskem domu. V marcu so se na sestanku pogovarjale o delovanju v tem letu; aprila jim je dr. Jure Rode govoril o duhovni pripravi na leto 2000; maja je govorila Rezi Marinšek o „Ženi in njenem svetu“; na junijski sestanki so povabile podpolkovnika Emila Cofa, da jim je govoril o lastnem doživljanju domobranstva; junija so romale z dr. Rodeom v San Nicolás, kraj domnevnih Marijinih sporočil; julija so skupaj s šolskim odborom pripravile „družinsko nedeljo“, na sestanku pa je govorila Katica Dimnik o pripravi na 2000-letni jubilej; v juliju so se zbrale v kuhinji pri kuharskem tečaju.

Celodnevno duhovno srečanje za srednješolce sta v nedeljo, 31. avgusta, vodila brata duhovnika Lojze in Janez Kržišnik na sanjski Naši domačiji. Kljub zelo slabemu vremenu je prišlo 29 srednješolcev.

njihovemu prepričanju. In kdo jih vprašuje in kdo se zanima za njihovo prepričanje in mnenje, ko kroji koncept nove slovenske šole? Zakaj bi nam krojili šolo tisti, ki so še včeraj preganjali Cerkev in učili, da je religija zabloda, da je religija opij za ljudstvo?

Na koncu, bratje in sestre, izročamo Cerkev: „Tebi izročamo Cerkev na Slovenskem, da bi v zvestobi evangeliju gradila edinstvo.“ Tako se konča molitev, ki jo bomo odmolili. Bratje in sestre, Cerkev naj bi gradila edinstvo v slovenskem narodu. Nekaj nas mora združevati. Kaj nas bo združevalo? Komunizem nas ni združeval. Sekte nas ne bodo združevale. Nihilizem sam po sebi razkrajja in ne ustvarja skupnosti. Stoletja nas je združevala Cerkev in ustvarjala med nami globoko duho-

vno enotnost. Prepričan sem, da ima Cerkev na Slovenskem še danes to vlogo, še danes to poslanstvo. Seveda v popolnem spoštovanju človekove svobode in njegove odločitve za drugačen svetovni nazor.

V molitvi, ki jo bomo zmolili, je rečeno tudi, „da izročamo Mariji slovensko domovino, da bi napredovala v luči vere in krščanskega izročila,“ da bi napredovala v veri in krščanskem izročilu. Bratje in sestre, pred nami je velika naloga - slovenska sinoda. Naloga nove evangelizacije. Nikakor in nikomur ne bomo vsiljevali evangelija in krščanskega izročila, vendar mora imeti vsak Slovenec priložnost, da se sooči s krščanskim sporočilom, ki mu ga Cerkev spoštljivo predstavi, in da vidi v tem sporočilu možnost boljšega, lepšega, bogatejšega življenja, življenja,

kjer bo več upanja in ljubezni.

In naj omenim še misel na Slovence po svetu, kajti oni, bodisi tisti iz zamejskega bodisi oni iz izseljenstva, vsi gledajo na nas in vsi hočejo biti povezani z nami. Naj bi ostali zvesti Bogu in domovini! Naj čutijo, da jih slovenska domovina ohranja v ljubečem spominu, da slovenska Cerkev moli zanje in da hoče ustvarjati z njimi globoko duhovno enotnost v zavesti, da vsi tvorimo eno občestvo vernih in zavednih Slovencev in Slovenk, ki jih niti čas niti razdalje ne morejo ločiti.

Bratje in sestre, to je torej program. Naj bo posvetilna molitev izrečena z gorečim srcem in voljo, da ta program slovenske Cerkve uresničujemo v slavo Troedinega Boga in v čas te slovenske dežele. Amen.

„Zavedati se moramo, da smo vsi na poti“

Pogovarjal se je Bogomir Štefanič ml.

Pred približno petimi meseci ste uradno nastopili službo ljubljanskega nadškofa in metropolita. Od takrat ste verjetno že dodobra spoznali Slovenijo v vseh njenih razsežnostih in raznolikostih. Kakšna je torej podoba Slovenije, ki se vam kaže skozi vaše dosedanje delo, razpeto med najrazličnejše obveznosti? Ste bili v pričakovanjih, s katerimi ste prihajali v domovino, potrjeni, ali vas je kaj posebno presenetilo?

Podoba Slovenije - imago Sloveniae - seveda to podobo človek iz daljave nehoti idealizira. Alojz Rebula, veliki pisatelj in moj dobri prijatelj, je nekoč zapisal besede, s katerimi vam bom skušal odgovoriti na vprašanje. „Ni mi težko ljubiti to domovino, odeto v zelen knežji plašč kot redkokatera v Evropi, ki v svoji miniaturnosti nosi zeleno morje Pohorja, srebrne vertikale Kamniških in Julijskih Alp, smaragdne preproge Logarske doline, sinjkaste gorice Dolenjske. Ni mi težko ljubiti slovenskega človeka, ki je mogoče za določen okus preveč ponižen, a v osnovi delaven, pošten, trezen, ki je vase vsrkal v dovolj dobro sintezo nemško solidnost in romansko živahnost. Ni mi težko ljubiti te zgodovine, ki ni bila nikdar zgodovina imperializma, tlačenja in genocida, ampak zgodovina enega samega žrtvovanja. Ni mi težko ljubiti te enkratno velike poezije od Prešerna preko Ketteja do Balantiča.“

Moj pogled na Slovenijo se torej ni bistveno spremenil. Vsakič, ko se peljem ali se sprehodim (slednje bolj redko) po slovenski pokrajini, me očarajo njene lepote in „pijem nje prelesti“ s prekičevajočo hvaležnostjo Bogu za ta kos raja, ki nam je dano v njem živeti. Ni se spremenilo moje mišljenje o slovenskem človeku; v njem vidim plemenitost, poštenost, delavnost, smisel za prijateljstvo, skromnost in človeško pristnost, kot jih nisem srečal drugod po svetu. Koliko svetlobe je v mojih slovenskih prijateljih! In slovenska umetnost: od poezije do slikarstva, od arhitekture do glasbe - vse to se mi zdi vredno, lepo, kvalitetno. Vsemu temu lahko brez pridržka pritrjujem in z veseljem sprejemam.

Seveda so še drugi Slovenci, s katerimi se po svetovnem nazoru razhajam. Toda, če so pošteni, plemeniti, če so prepojeni s kul-

turo, če se vedejo do drugih po pravilih lepega vedenja, če so po srcu demokratični, potem se z njimi brez težav razumem in jih globoko cenim. Samo s fanatiki in prostaškimi ljudmi ne pridem skupaj. Toda slovenskega naroda ne sodim ponj. Ti niso merilo. Kot ne sodim nemškega naroda po Hitlerju in ruskega po Leninu, tako ne sodim slovenskega naroda po Mačku in Kardelju. Lopovi so povsod, vendar naroda ne sodimo po njih, ampak po njegovih najbolj žlahtnih predstavnikih: po umetnikih, znanstvenikih in svetnikih. In po množici preprostih in poštenih ljudi.

Že bežen pogled v poročanje Družine od aprila do danes bralcu pokaže, da ste v tem času obiskali številne župnije ljubljanske nadškofije, se srečali z mnogimi brati v duhovništvu in župljani ter tako dodobra spoznali utrip krajevne Cerkve, ki jo vodite. Kako ste doživljali ta srečanja?

Res, odkar sem 7. aprila prevzel vodstvo ljubljanske nadškofije, nisem ostal niti eno nedeljo doma. Pogosto sem imel slovesnosti tudi med tednom. Ob birmah sem prišel na župnijo v soboto popoldne za srečanje z birmanci, starši in botri. V nedeljo dopoldne ali popoldne pa sem birmoval. Poleg birm obiskujem župnije za blagoslovitev novih zvonov, novega zvonika, novega ali prenovljenega župnijskega doma ipd. Ta srečanja z vernim slovenskim ljudstvom doživljam kot veliko srečo. Pomislite, na fari, ki šteje tisoč ljudi, se jih zbere še enkrat toliko. To vendar nekaj pove. Vernike nagovarjam kar se da preprosto in močno. Vselej izhajam iz besednega bogoslužja tiste nedelje ali dneva, rad pa poudarjam, da moramo poleg tvarnega napredka zidati tudi duhovno stavbo iz živih kamnov: občestvo vere, upanja in ljubezni. Ljudi pozivam k samozavesti in h krščanskemu ponosu, k premagovanju strahu kot dediščine iz preteklosti in jih nagovarjam k večji krščanski angažiranosti na področju dobrotelosti in medsebojne pomoči pa tudi k večji civilni in državljanski odgovornosti.

Z duhovniki, svojimi brati in najožjimi sodelavci, skušam vzpostaviti kar se da prijateljske stike. Vsak dan jih sprejemam na škofiji, zavedam pa se, da bi jih moral tudi

obiskovati na njihovih farah; žal mi to doslej ni bilo mogoče zaradi hude časovne stiske. Bom pa to delal, kolikor bo mogoče. Saj je to tudi dosti bolj koristno kot čepeti v Ljubljani. Kolikor morem soditi, so odnosi z duhovniki dobri. Z vsakim bi želel imeti osebni prijateljski stik. Vsako priložnost bom izkoristil za to. Upam, da bom sčasoma to uresničil.

Srečujete se tudi z mnogimi, ki niso člani katoliške Cerkve in tudi niso verni. Ob imenovanju za ljubljanskega nadškofa ste v prvi izjavi izrazili misel, da se mora Cerkev v srečevanju z ljudmi, ki so se oddaljili od Cerkve ali pa niso nikoli živeli v njenem okrilju in imajo pogosto o njej napačno predstavo, nenehno spraševati, kakšno podobo daje navzven, in gledati, da tisto, kar upravičeno odbija ljudi dobre volje, po svoji moči odpravlja. Toda - ali je takšno opredelitev mogoče razumeti tudi kot „pragmatično“ prilagajanje znamenjem časa, samo da bi Cerkev žela široko odobravanje za vsako ceno? Razprava o splavu je jasno nakazala, da nekateri Cerkvi „svetujejo“ prav to.

Ko gre za zunanjo podobo Cerkve, za njeno podobo v javnosti, moramo biti realisti. Ne morem se strinjati s tistimi, ki bi radi videli Cerkev povsem ubogo, brez gmotnih sredstev za njeno poslanstvo. Še manj bi se mogel strinjati s podobo Cerkve, ki trobi v isti rog kot bolj ali manj pristranski mediji, ne glede na moralnost ali nemoralnost takih stališč.

Kar zadeva gmotna sredstva, ki so Cerkev potrebna, naj rečem tole: narod bo razumel, da jih Cerkev potrebuje, če bodo v službi njenega poslanstva: oznanjevanje evangelija, moralna in verska vzgoja mladine, šole, vrtci, domovi za ostarele, pomoč potrebnim, tisk, ohranjanje kulturnih spomenikov. Če so sredstva namenjena za to, ljudje razumejo in ne bodo očitali Cerkvi, da je grabežljiva in pogoltna.

Kar pa zadeva vsebino njenega oznanjevanja, je jasno, da se ne more in ne sme prilagajati okusu ljudi ali se obračati po vetru. Seveda pa mora svoje sporočilo podajati na čim bolj prijazen in prepričljiv način. Ljudje morajo videti, da je evangelijsko sporočilo sicer zahtevno, da se je treba podati na ozko pot odpovedi, ki pa vodi v življenje, ne v slepo ulico; da nauk Cerkve, ki je zahteven, navsezadnje odgovarja najgloblji zahtevi človekovega srca in razuma; da Cerkev zagovarja človekovo dostojanstvo in vodi človeka do resnične notranje svobode, da mu ponuja pravo srečo. Vendar, kljub vsemu naporom, da bi predstavili krščansko sporočilo

kot nekaj vabljivega, nikdar ne bodo vsi tega sprejeli. In Cerkev - kot je bil tudi Kristus - bo vedno za nekatere kamen spotike in znamenje, ki se mu bo nasprotovalo. S tem se moramo sprijazniti. Gorje Cerkvi, ki bi iskala priljubljenost s tem, da se izneverja evangeliju in njegovim zahtevam. Pa tudi nesrečna Cerkev, ki ne bi znala nagovoriti človeka v njegovem srcu in bi bil njen glas nerazumljiv za sodobnega človeka. Zvestoba evangeliju in kar se da prijazen prikaz sporočila - to dvojje je treba držati, za to se je treba stalno truditi.

Parlamentarna večina je pred šestimi leti odločila, da splav zanjo ni problematičen in je prosto pot do nasilne prekinitve nosečnosti sprejela v ustavo. Nekateri so mislili, da je s tem to vprašanje enkrat za vselej spravljeno z dnevnega reda. Vaše mnenje je, kot je pokazala velikošmarenka pridiga na Brezjah, očitno drugačno.

Sodim, da ta člen ne sodi v ustavo. Ustava je temeljna listina države, ki naj bi bila deležna kar najširšega soglasja vseh državljanov. Dovolitev umora nerojenih otrok, zapisana v ustavi, to ne more biti. Splav je hudo vprašljivi že z vidika naravne morale, popolnoma nesprejemljiv pa je za krščansko

etiko. Pravi kristjani ne bodo mogli sprejemati takih ustavnih določil. Tako utegne biti ta člen jabolko spora še dolgo med nami.

Sicer je vprašanje splava širše in se ne omejuje na neko ustavno določilo. Tu gre za splošno stališče državnih oblasti do narodne skupnosti, njene moči in življenjske sposobnosti. Država bi morala imeti pozitivno stališče do življenja, do naroda kot živega organizma, ta organizem bi morala krepiti in varovati. S tem pa se zastavlja vprašanje njene politike do mladih družin, do nosečnic, do prihodnosti mladih ljudi, ki jim mora omogočati stvarne obete srečne prihodnosti. S tem vrača mladim zaupanje v življenje.

To je tudi vprašanje moralne vzgoje v smislu spoštovanja vsakega spočetega življenja, svetosti življenja kot daru od Boga, kot radosti in prihodnosti naroda. In tu ima svojo vlogo Cerkev, vsaj pri tistih, ki jih njen glas doseže.

Ali lahko vaš nastop na Brezjah, oziroma vse nastope, ki so razburili določen del javnosti, opredelimo kot nastop proti temu, da se stanje, ko se nevednote predstavljajo za vrednote, prikazuje kot edino norm(al)no?

Dejansko je v našem prostoru neka

triumfalna, brezskrbna, posmehljiva nemoralnost. To kaže na dediščino prejšnjega režima in na pogubne vplive z Zahoda, ki sta se povezala v čudno „španovijo“. Da s tem ne bomo šli daleč v tretjem tisočletju, nam je mnogim jasno. Cerkev na Slovenskem se je dolžna bojevati proti tem protivrednotam in jaz po svojih močeh to delam.

Ko ste ne tako dolgo pred škofovskim imenovanjem predavali v ljubljanskem Cankarjevem domu, ste spregovorili tudi o pojavnosti kulture smrti in jasno obsodili splav. Takrat je bil ta nastop očitno razumljen kot povsem normalen nastop cerkvenega dostojanstvenika, saj ni zbudil ostrejših razprav. Ko isto izjavo ponovite kot nadškof, pa so vaše besede označene kot napad na državo, demokracijo, civilizacijske pridobitve in še kaj. Ali ni v tem čutiti vsaj kanček protislovja ali pa gre celo za - vsaj posreden - dokaz, da so kritike včasih bolj kot na vsebino izjav naperjene proti vam osebno?

Ne bi rekel, da proti meni osebno. Pač pa proti cerkveni hierarhiji, ker njen glas seže dlje in globlje, in to mnoge vznemirja. V svojem permissivnem lagodju se čutijo prizade.

Liubljanska stolnica na dan posvečenja dr. Franca Rodeta v nadškofa

Dovolite nekoliko osebno vprašanje. Kako gledate na grafite, ki so naperjeni proti vam in smo jih v dneh najbolj vročih odzivov na vašo izjavo o nedopustnosti splava lahko prebrali na ljubljanskih zidovih?

Kot na znamenje nekulture in vulgarnosti. Verjemite, da me to sploh ne prizade. Ti ljudje so premajhni, da bi me mogli žaliti.

Nedvomno ste od prihoda v Slovenijo do danes ena od osebnosti, ki je najbolj zaznamovala dogajanje pri nas, če sodimo po odmevih v javnih obćilih. Kdor pozorno spremlja predvsem vam nenaklonjene medijske razprave, pa v njih dokaj hitro najde rdečo nit. Nekateri komentatorji skušajo na vsak način prikazati, da med vami kot najvišjim predstavnikom hierarhije krajevne Cerkve in vernim ljudstvom zeva (nepremostljiv) prepad, da vas tako ali tako ne podpirajo niti v „lastni hiši“ ipd. Tako usmerjene razprave je mogoče med vrsticami razumeti tudi kot poskus uveljavljanja neke že znane miselnosti, da se je neke neprijetne družbene skupine najlažje znebiti tako, da jo notranje razdeliš in tako ohromiš njen vpliv navzven. Kako bi komentirali takšn domnevo?

Vsa ta medijska ploha je lahko tudi varljiva. Kdo ve, če se ti ljudje ne motijo. Česar javnost ne ve, so nešteti izrazi podpore, ki jih dobivam od vernih, od duhovnikov. Po mojem se zna zgoditi celo nasprotno: da bodo ti napadi okrepili zavest pri vernih in poglobili njihov občutek pripadnosti Cerkvi. Nekaj obrobnihi bo verjetno podleglo propagandi, večina pa se bo strnila okrog svojega pastirja. Sicer pa je to preizkusni kamen za slovensko Cerkev. Naj se pokaže, kakšna je njena resnična življenjska moč.

Ali ob razpravah o nekaterih temeljnih vprašanjih, ki zadevajo sodobno družbo in kristjane v njej, pogrešate odločnejše nastope vernih laikov tako v javnih obćilih kot v zavzetem pričevanju v njihovih življenjskih položajih?

Vsekakor so bili doslej veliko bolj hrupni nasprotniki kot verni. Je tudi vprašanje, koliko javni mediji - po večini v rokah ljudi iz preteklosti - dajejo prostora glasovom, ki izražajo podporo. Kot pravim, dobivam mnogo izrazov simpatije v zasebnih pismih, telefonskih klicih ali osebnih obiskih.

In vendar se pogosto zdi, da imajo v marsičem prav tisti, ki trdijo, da navzven deklarativno verni ljudje izgubljajo trdne verske temelje, da namreč dopuščajo božjo navzočnost v svojem življenju le tam, kjer

jih Bog ne moti. Takšen položaj je v nekem pogovoru slikovito orisal baselski škof Kurt Koch, ko je uporabil zanimivo primerjavo: po analogiji s „coca-cola light“ (lahka kokakola) si danes pogosto želimo tudi nekakšnega „Boga light“ in „Cerkve light“. Toda ali je mogoče, če resno vzamemo svojo vernost, Boga in Cerkev zreducirati le na nekaj, kar recimo olepšuje prelomne dogodke v našem življenju, kot so rojstvo, poroka, smrt, nikakor pa ne sprejemamo moralnih obveznosti, ki bi morale izhajati iz dejavne zavezanosti verskim vrednotam?

Mislim, da je pri nas položaj precej boljši kot v nekaterih državah Zahodne Evrope, npr. v Švici, ki jo omenjate. Pri nas je veliko vernih ljudi, ki zelo resno in pošteno, dosledno in iskreno sprejemajo vse krščansko sporočilo. To so povečini tradicionalni verniki, ki jih je Bog obvaroval pred sekularizacijo in njenimi posledicami. Teh je veliko. Poleg njih so prenovitvene skupine mladih in manj mladih, ki z izjemno čistostjo sprejemajo evangelij in ga živijo v vsej radikanosti. Teh skupin je pri nas vse več in od njih lahko pričakujemo prenovlo slovenskega naroda. Zavedati se moramo, da smo vsi na poti: vsa Cerkev, vsaka župnija, vsak vernik. Še zlasti posameznik je lahko naredil močne korake najprej v krščanskem življenju, prav tako pa se marsikomu zgodi, da zaostaja za drugimi. Bog daje rast! Vendar pa so ti napadi lahko tudi huda preizkušnja za človeka, ki stopa počasi ali se opoteka po poti vere. Še zlasti tem kličem: dvignite se, tesneje se povežite s svojo župnijo in z drugimi verniki. Skupaj bomo zmogli zaživeti bolj evangelijsko in se dvigati v višave življenja!

Očitke, ki jih na račun Cerkve ne le v zadnjem času, ampak vse od padca komunizma ali pa še dlje, naslavljajo njeni kritiki, bi lahko povzeli tudi v naslednji trditvi: prizadevanje Cerkve naj bi šlo po mnenju nekaterih

le v to smer, da bi ohranila, kar je v sekularizirani družbi še ostalo od katolištva, ne zna pa najti novih poti do človeka in družbe. Menite, da je ta očitek upravičen? Po katerih poteh bo hodila Cerkev prihodnosti?

Ne morem si prikrivati dejstva, da danes Cerkev težko najde pot do tistih, ki so se od nje oddaljili ali niso nikdar bili njeni. Morda je drugod še težje kot pri nas. To ni prvič v zgodovini in sedanja kriza verjetno ni bolj nevarna, kot so bile krize v preteklosti.

Vendar menim, da ima tudi danes Cerkev možnosti, pota do človeka so ji odprta. Najprej naj navedem izredno vraščenost krščanstva v slovensko kulturo in sploh sijaj krščanskega pojmovanja sveta, človeka in njegove usode, pa tudi lepoto in zahtevnost krščanske etike, ki bo vedno pritegovala najbolj plemeniti ljudi, pa naj že segajo do višin svetništva ali pa se junaško borijo za svetost v globinah in sponah greha. Vse to moramo posredovati ljudem neokrnjeno, z velikim

Mons. Avgust Marjan Jambrovič iz sanluiskega mesta Justo Daract je daroval zlato mašo v družbi svojih rojakov.

zaupanjem v Božjo milost, ki od znotraj nagovarja človeka, in z vero, ki gore prestavlja.

Kaj lahko v tem pogledu pomeni oziroma slovenskemu kristjanu tretjega tisočletja ponudi slovenska sinoda?

Obširno vprašanje, potrebno izčrpnega odgovora. Naj nakažem le nekatere točke: poglobitev vere v smislu boljšega razumevanja Kristusove skrivnosti pri naših vernikih in s tem v zvezi bolj dosledno, svobodno in radostno krščansko življenje. Večja angažiranost kristjanov v javnosti, v družbenem, političnem in kulturnem življenju naroda. Večja ustvarjalnost, močnejša umetniška izraznost slovenskega kristjana. Bogatejše doživljanje bogoslužja, ki mora biti lepše, dostojnejše in besedno prečiščeno. Skratka, nova evangelizacija slovenskega naroda, ki naj bi zaživel svobodnejše, žlahtnejše in v večji bivanjski radosti, ožarjeni s krščanskim upanjem.

Potiskanju vernosti in cerkvenosti izključno v območje zasebnosti, od koder naj ne bi imela nikakršnega vpliva na sooblikovanje življenja celotne družbe, ni videti konca, vse to pa se praviloma dogaja v imenu ločitve Cerkve in države. Kako preseči to miselnost, a hkrati zagotoviti, da Cerkev v svoji družbeni razsežnosti ne bo postala „novi totalitarist“, pred čemer nenehno svarijo njeni kritiki?

Poglejmo malo naokoli. Kje pa je danes Cerkev totalitarna? Kje ima sploh te možnosti? In tudi če bi jih imela, se ne bi smela ujeti v to zanko. To je preprosto naltolcevanje z zelo prosojnimi nameni: držati Cerkev v območju zasebnega. Kar zadeva ločitev Cerkve in države: mar nimamo nešteto primerov v Evropi, kjer to načelo uresničujejo brez sporov, v zadovoljstvo in prid vseh? Ali res samo v Sloveniji nismo sposobni vzpostaviti pozitivnih odnosov med Cerkvijo in državo?

Eno ključnih in pogosto postavljenih vprašanj, ki izhajajo iz razprav o vlogi in položaju Cerkve v slovenski družbi, je njeno razmerje do pluralizma in demokracije. Ali je Cerkev v demokratični družbi res ta „nepriprilagojen tujek“, kot nas včasih prepričujejo? Kako vi vidite njeno poslanstvo v pluralni družbi?

Potrebna je kar lepa mera ponižnosti in potrpežljivosti, da sprejemaš lekcije o demokraciji od ljudi, ki so bili leta in leta trdno v sedlu rdečega konja, ki je brezobzorno gazil vse, kar je bilo demokratično. Težko je verjeti v iskrenost teh bojazni. Cerkev se zelo dobro vključuje v demokratično družbo, kot to dokazujejo domala vse dežele po

svetu. Če se pri nas ne počuti lagodno, se je treba vprašati o kakovosti naše demokracije.

Tudi s pluralnostjo Cerkev nima težav. Njeno načelo - staro kot evangelij - je, da se nikogar ne da in ne sme prisiliti k veri. Upravičeno pa Cerkev v pluralni družbi zahteva svobodo, da svoje sporočilo ponudi vsakemu človeku. Mislim, da se ta vprašanja porajajo iz še nepremaganega enoumja.

Pogosto se pri nas ustvarja vtis, kot da slovenska družba ne premore skupnega imenovalca. Več naj bi bilo resnic, več moral, zapovedi tako ni in sčasoma bi lahko ugotovili, da potemtakem ni niti nekega skupnega dobrega, za katero bi si v solidarni povezanosti prizadevali vsi člani skupnosti. Kakšno je vaše stališče do tega vprašanja? Ke iskati skupne točke vseh članov naše skupnosti in kakšna je tu vloga Cerkve?

Za narodno in državno skupnost je nujno, da ima fond skupnih vrednot, v katerih bi se vsi - ali vsaj večina - prepoznali, bi jih mogli sprejemati. Posredovale naj bi jih naše šole in bi bile nekakšen nedotakljiv temelj slovenske družbe. Za zdaj, žal, te možnosti ne vidim, vseeno pa si moramo za to prizadevati. Brez vezi med ljudmi ni družbe. Jezus je svoje učence povezal v novi zavezi in ena od nalog Cerkve je, da utrjuje vezi med ljudmi in ustvarja še nove, da bi ne bil nihče osamljen in zapuščen. Večjemu zavezovanju drug drugemu mora naša Cerkev posvetiti v sedanjem stanju (ne)držbe še več pozornosti, moči in ustvarjalnosti. Po eni strani je človek namreč povsem osamljen - govorimo o individualizmu - po drugi strani pa je potopljen v brezimno maso - govorimo o pomasovljenju in konformizmu. Zato je ena pomembnih nalog Cerkve, da pomaga sodoobniti, da se najde, zave svojega dostojanstva, obenem pa tudi svoje odgovornosti, solidarnosti in dolžnosti do drugih ljudi in vsega naroda. Šele izoblikovana odgovorna osebnost lahko prevzame nase lepoto in težo osebnega in skupnega življenja. Večja skrb Cerkve za trdne vezi med nami pa bo še bolj utrjevala njo samo, novozavežno ljudstvo na poti k Bogu življenja.

Ko opredeljujemo temeljne vezi, ki naj bi družbo povezovala v skupnost, v kateri bodo zagotovljene pravice in svoboščine slehernege posameznika, ne moremo mimo spoznanja, da s tem odpiramo vprašanje vrednot, ki jih priznava celotna skupnost. Te vrednote pa se ne uveljavljajo same po sebi, ampak se oblikujejo v procesu vzgoje in izobraževanja, na kar ste opozorili tudi v pismu ob začetku šolskega leta. Kaj lahko Cerkev prispeva - ali pa celo mora prispeva-

ti - v izobraževalni sistem, da bo poleg pridobivanja znanja vodil tudi k moralni odgovornosti in modrosti tistih, ki vanj vstopajo?

V takem konceptu šole, kot ga imamo danes - javne šole - žal, zelo malo, saj ta šola odkrito odklanja vsako „vmešavanje“ Cerkve v njen sistem. Ta šola je tudi vsa usmerjena v podajanje informacij, znanja, vrednote pa odklanja, češ da to ni njeno poslanstvo. Kam bo to privedlo narod, bomo verjetno kmalu boleče čutili. Dejansko so grenki sadovi že vidijo.

V mesecih od posvetitve ste se srečali z nekaterimi najvišjimi predstavniki oblasti. Ker ste že ob imenovanju urejanje razmerja med državo in Cerkvijo opredelili za eno pomembnih nalog, se nujno zastavlja vprašanje, kako na to področje gledate pet mesecev pozneje, tudi v luči neposrednih srečanj z najvišjimi nosilci civilne oblasti?

Moram reči, da sem pri predstavnikih oblasti naletel na razumevanje in dobro voljo za ureditev odnosov med Cerkvijo in državo. Med tem je bil sklenjen dogovor med vlado Republike Slovenije in ljubljansko nadškofijo, ki naj bi se začel uresničevati po 31. oktobru letos. Ta dogovor naj bi bil po mojem prvi korak h globalnemu sporazumu med Cerkvijo in državo na mednarodni ravni, kot so ga sklenile domala vse naše sosesde.

Kaj bi lahko bil končni domet pogovorov, ki naj bi pripeljali do ureditve odprtih vprašanj med Cerkvijo in državo?

Ponavljam: celostni sporazum, ki bi obsegal vsa nerazrešena vprašanja, sklenjen med RS in Svetim sedežem.

Čeprav smo se v pogovoru dotikali predvsem perečih vprašanj, ki so zaznamovala prve mesece vaše službe v Sloveniji, pa se v pogledu na ta čas verjetno izrisujejo tudi znamenja, ki vam vlivajo neomajno upanje in zaupanje v prihodnost Cerkve na Slovenskem (kako bi si sicer lahko razlagali vaš že skoraj pregovorni optimizem in samozavest, ki ju izžarevate na vsakem koraku?). Katera so ta znamenja?

To je najprej globoka in trdna vera, da je Bog z nami, da Jezus ostane s svojo Cerkvijo vse dni do konca sveta in da je peklena vrata ne bodo nikoli premagala. To je zanesljivo, neizpodbitno, potrjeno v vsej zgodovini. Za nas še posebej potrjeno v zadnjih 50 letih. Ne razumem, da tega naši nasprotniki ne vidijo. Toliko nasprotnikov si je polomilo krila in zobe, ko so se zaletavali ob skalo -

MATI TEREZIJA

je spolnila svoje poslanstvo

Ustanoviteljica Misijonark ljubezni, Nobelova nagrajenka za mir, braniteljica življenja

Mati Terezija iz Kalkute je zaradi srčnega infarkta umrla 5. septembra ob 16. uri popoldne po srednjeevropskem času, v 88. letu starosti. Pogreb je bil 13. septembra, pokopali pa so jo v predstojniški hiši redovnic Misijonark ljubezni v Kalkuti. Papež Janez Pavel II. je za osebnega predstavnika na pogrebnih slovesnostih imenoval kardinala Simona Lourdasumya

Ko je zvedel za novico o smrti velike redovnice, je vrhovni predstojnici Misijonark ljubezni, s. Nirmali, v Kalkuto poslal naslednjo sožalno brzojavko: „Globoko pretresen ob novici o smrti Matere Terezije, se pridružujem Vam in vsej družini Misijonark ljubezni pri ozročanju duše vaše ustanoviteljice večni ljubezni nebeškega Očeta. Goreče se zahvaljujem Bogu, ki je Cerkvi in svetu dal to ženo neomajne vere, da bi nas opomnil na vrednoto evangeljske ljubezni, še posebej, ko se ta izraža v ponižnem služenju zadnjim izmed naših bratov in sester. Zaupam, da bodo izredna duhovna vizija matere Terezije, njena pozornost in požrtvovalna ljubezen do Jezusa v vsakem posamezniku, njeno popolno spoštovanje vrednote vsakega človeškega življenja in njen pogum ob srečevanju številnimi težavami navdihovali njene duhovne hčere in sinove, ko bodo nadaljevali njeno poslanstvo prek svojega redovniškega posvečenja ter z veseljem in nedeljenim srcem skrbeli za na-

jbolj uboge med ubogimi. Kot poroštvo moči in tolažbe z vsem srcem podeljujem vsem, ki žalujejo v upanju na vstajenje, svoj apostolski blagoslov.”

Izjave pomembnih osebnosti

Smrt matere Terezije je močno odjeknila v svetu. Poljski primas Jozef Glemp je poudaril: „Mati Terezija je bila neverjeten dar ljubezni. Imela je karizmo ljubiti uboge. Svetu je znala povedati, da imajo reveži z ulic Kalkute pravico do življenja.”

Pariški nadškof kardinal Jean-Marie

imenovanja za ljubljanskega nadškofa in metropolita ste veliko objavljali v Sloveniji in v tujini. Ali ob obveznostih, ki vam jih nalaga nova služba, še najdete čas za publicistiko oziroma, vprašano nekoliko drugače, ali lahko v prihodnosti pričakujemo kakšno publikacijo, ki jo bo morda obarvala že škofvska izkušnja?

Bog daj! Vendar zaenkrat na to še ne morem misliti; naporna služba in obremenjenost mi to za zdaj onemogočata. Ostaja pa želja, saj je bilo pisanje ena mojih največjih radosti.

(Družina 36)

Lustiger: „Utihi je glas, ki je bil v tem krutem svetu nujno potreben. Mislim, da je mati Terezija živela tudi onkraj meja človeškega bivanja, namenjenega le revežem in najbolj zapostavljenim.”

Milanski nadškof kardinal Carlo Maria Martini: „Mati Terezija je bila božja žena, znamenje navzočnosti Cerkve med ubogimi in zapostavljenimi. Njena velika karizma je in bo mnoge pritegnila k odkrivanju in premišljevanju božje navzočnosti v vsakem, tudi najbolj ubogem človeku.”

Msr. Angelico Bernardini, brazilski škof, odgovoren za duhovne poklice pri brazilski škofovski konferenci: „Mati Terezija je bila vedno nezmotljiv zgled ljubezni in tihega ter miroljubnega nasprotovanja družbi, temelječi na zapostavljanju in krivici.”

Generalni tajnik OZN Kofi Annan: „Svetel zgled ljubezni, razpoložljivosti in duhovne moči.”

Francoski predsednik Jacques Chirac: „Do popolnosti je utelešala dar same sebe in krepost solidarnosti, ki je tako potrebna v današnjem sodobnem svetu.”

Italijanski predsednik Oscar Luigi Scalfaro: „Življenje male, velike redovnice, je bilo docela posvečeno drugim.”

Avstrijski predsednik Thomas Klestil: „Svet je s smrtjo matere Terezije izgubil sicer tiho osebnost, a polno moči, ki je bila desetletja simbol ljubezni do bližnjega.”

Ameriški predsednik Bill Clinton: „Svet je izgubil enega izmed velikih našega časa. Z močjo njene ponižne in neomajne vere je posegla v življenje milijonov ljudi v Indiji, ZDA in drugje po svetu. Kakor vsakogar, ki se je kdajkoli srečal z njo, je tudi mene globoko nagovorila s svojim prepričanjem in pogumom.”

Iz življenja, dela in misli matere Terezije

Mati Terezija (Agnes Gonxha Bojaxhiu) se je rodila kot najmlajša od treh otrok 27. avgusta 1910 v albanski družini v Skopju. Leta 1928 je v Rathfarnhamu pri Dublinu na Irskem vstopila v Družbo loretških sester, ki je imela misijonske šole v Indiji, in si privzela redovno ime Terezija po zavetnici misijonov sv. Tereziji Deteta Jezusa iz Lisieuxa. V Kalkuto je prišla leta 1929. Leta 1937 je naredila večne zaobljube. Delu med najbolj ubogimi se je popolnoma posvetila po letu 1946, ko je za to dobila dovoljenje od svoje redovne skupnosti. Leta 1950 je ustanovila red Misijonark ljubezni, leta 1952 pa za umirajoče najbolj uboge med ubogimi s kalkutskih

Cerkev, da bi se morali iz tega vendarle kaj naučiti.

Moj optimizem in trdnost v stališčih pa temeljita tudi na veri v slovenski narod. Verjamem v narod, ki ga srečujem iz tedna v teden, ko se množično zbira ob raznih slovesnostih in praznikih. Verem, klen, pošten, predolgo ponižan, a z neizmerno voljo in upanjem, da ostane in se dvigne v novo življenje. Med menoj in njim se že pletejo vezi prijateljstva in zaupanja. Vem, da ga ne smem razočarati. Zato bom ostal pokončen, v Božjo slavo in za čast dežele.

Še vprašanje za konec pogovora: do

ulic - odprla dom Nirmal Hriday (Čisto srce). Od tedaj dalje je bila, oblečena v bel sari s modrimi robovi, neutrudna delavka v službi ljubezni in življenja. Danes njen red šteje več kot 4000 članic, ki delujejo v 120 državah in oskrbujejo kakšnih 600 ustanov.

Mati Terezija je večkrat poudarila, da nista njeno življenje in delo nič več kot kapljica tolažbe v oceanu trpljenja. Vendar je dodala: če te kapljice ne bi bilo, bi v morju nekaj manjkalo. Ljubiti in skrbeti za uboge in zapostavljene je bil zanj vir veselja in zadovoljstva. „Ubogi ne potrebujejo našega pomilovanja, ampak ljubezen in usmiljenje.”

O težavah sodobnega sveta pa je dejala: „Največja težava modernega sveta je osamljenost in zavrženost. Osamljenost je pravzaprav neke vrste lakota, lakota po toplini in ljubljenosti. Vendar pa je to lakoto veliko težje prenašati kakor lakoto po koščku kruha.”

Ko je leta 1979 zvedela, da je dobila Nobelovo nagrado za mir, je izjavila: „Ni sem je vredna!” Svet pa se s tem ni strinjal in jo je v letih po tem zasul z raznimi častmi in priznanji. Leta 1986 je ameriški predsednik Bill Clinton podpisal odlok, s katerim je materi Tereziji dal častno ameriško državljanstvo, katerega je doslej v zgodovini ZDA dobilo samo pet tujcev.

Lahko torej rečemo, da je mati Terezija na krščanski način dosegla vse, kar se na svetu doseči da. Zato najbrž ni veliko tistih, ki se ne strinjajo s tem, da je ta izredna redovnica umrla v sluhu svetosti.

Bojevnica za življenje

Mati Terezija, ki je po ulicah Kalkute pobrala na tisoče lačnih in zapuščenih otrok, je bila tudi vneta bojevnica proti splavu. „Tudi nerojeni otrok mora imeti možnost živeti,” je izjavila ob prejemu Nobelove nagrade za mir 10. decembra 1979 v Oslu. Poudarila je, da je prihodnost naroda v njegovih otrocih. Zastopajoč stališča Cerkve proti splavu, se je udeležavala tudi manifestacij proti prekinitvi nosečnosti, ki so jih priredili večinoma v zahodnih državah. V Bonnu je julija 1982 označila splav za „največjega uničevalca miru”, ob tem pa vprašala, kako prepričati može o miru, če že mati lahko ubije svojega otroka.

Junija 1985 je v Washingtonu dejala: „Vsak nerojen otrok je narejen po božji podobi. Vse, kar je na svetu lepo, je torej uničeno s splavom.”

Podprla je pobudo španskih katoličanov, ki so se maja 1983 v Madridu uprli

Življenje za druge

JANEZ GRIL

Dva dogodka sta v zadnjem času pretresla svet. Najprej tragična smrt angleške princese Diane v Parizu, nato še nenadna smrt matere Terezije v Kalkuti v Indiji. Človeštvo je obstalo, kot da bi ohromelo. Dve tako različni življenji in dve tako različni smrti, obenem pa toliko podobnosti, da jih ni mogoče prezreti. Na eni strani blišč in sijaj mondene družbe, kronanih glav, slavnih ljudi iz sveta denarja, umetnosti in kulture, na drugi strani pa najbolj pozabljen svet revežev in obrobnežev vseh vrst, barakarjev in klošarjev, odvisnikov in v cestnem prahu umirajočih anonimnežev. V takšnih povsem nasprotujočih in izključujočih se svetovih sta živeli in umrli princesa Diana in mati Terezija.

Državniki vsega sveta, verski in drugi voditelji so pohitili in z izbranimi besedami izrekli sožalje, občudovanje, priznanje, zahvalo in molitev za njuno delo. O obeh je v luči upanja, ki ga daje krščanska vera, pisal in govoril papež Janez Pavel II. Milijunske množice ljudi so se, ne samo v Angliji in Indiji, temveč po vsem svetu z zbranostjo, molitvijo in toplo mislijo poslovile od obeh.

Kaj sta imeli princesa Diana in mati Terezija skupnega, v čem sta si bili tako podobni, da za njima žaluje ves svet? Kaj je sporočilo njunega življenja in smrti, sporočilo, ki ga ob veličastnem slovesu ne bi smeli prezreti?

Karkoli Slovenci že smo in kateremukoli družbenemu sloju že pripadamo in kakršnekoli vere ali prepričanja že smo,

proti nekaznovanju splava v Španiji.

„Bogati narodi, ki so uradno sprejeli splav, so ubogi, celo zelo ubogi. Taki nimajo več poguma gojiti novo življenje,” je aprila 1977 v Milanu povedala 100.000 mladim.

V Indiji je priporočala uporabo naravnih sredstev za urejanje rojstev.

Papež Janez Pavel II. o materi Tereziji: „Izreden zgled tega tihega poslanstva ljubezni, ki se poraja iz stalnega premišljevanja o Jezusu na križu, je Mati Terezija iz Kalkute, ki se je vrnila v Očeto vo hišo. Zjutraj sem z globoko ganjenostjo daroval sveto mašo zanj, ki je nepozabna pričevalka o ljubezni, v konkretni in neprestani službi najbolj revnim in odrinje-

nečesa nikoli ne bi smeli pozabiti: To, kar na koncu šteje, je ljubezen do bližnjega in čuteče srce, ki vidi stisko bližnjega in jo je pripravljeno pomagati nositi. Ki pred človeško stisko ne ostane hladno in brezbrizno, ki nikoli ne obupa in ne odneha iskati poti, kako bi potrebnemu pomagalo.

Princesa Diana je kljub samozadostnosti sveta, v katerem je živela, in katerega del je tudi bila, ohranila takšen način življenja. Ljudje so to prvinsko čutili, zato so jo cenili in ljubili. Mati Terezija pa je takšno življenje za uboge živela na herojski in radikalni način. Postal je njen način življenja in razumevanja sveta, njena karizma, njen poklic, njen razpoznavni znak. Postala je simbol življenja za druge, za najbolj uboge med ubogimi in najbolj zavržene vsega sveta. Med njimi je zasijalo upanje, ki je imelo ime: mati Terezija in njene misijonarke ljubezni. V tem ji je bila Diana na neki način blizu. Zato ne preseneča, da je bil zadnji javni nastop matere Terezije, ki so ga zabeležile kamere, posvečen prav princesini smrti. Med drugim je dejala, da je bila Diana velika žena in čuteča mama.

S smrtjo vsakega dobrega in plemenitega človeka je na svetu manj dobrote in manj ljubezni. Sveta bi bilo že zdavnaj konec, če ne bi bilo ljudi, ki nadaljujejo tam, kjer so prenehali tisti, ki so odšli v večnost. Kamere svetovnih TV družb so ugasnile, milijunske množice so se razšle. Ostal pa je svet in ljudje s svojimi križi, upi in obupi. Delo matere Terezije nadaljuje več kot 4.000

nim bratom. Na obrazih revežev je prepoznala Jezusovo obličje, ki iz višin križa kliče: „Žejen sem.” In ta krik je z velikodušno predanostjo sprejela iz ustnic in iz srca umirajočih, majhnih zapuščenih, mož in žena, ki jih je strla teža trpljenja in osamljenosti. Ko je neutrudno hodila po poteh sveta, je Mati Terezija zaznamovala zgodovino našega stoletja. Pogumno je branila življenje. Služila je vsakemu človeku in vedno pospeševala človekovo dostojanstvo in spoštovanje. Poraženim v življenju je dala čutiti nežnost Boga Očeta, ki ljubi vsako bitje, ki ga je ustvaril. Pričevala je o evangeliju ljubezni, ki se hrani iz zastojnega darovanja samega sebe vse do smrti.”

njenih misijonark ljubezni. Veliko, a hkrati premalo. Pridružimo se jim. Vsak na svoj način in po svojih močeh, vsi skupaj pa za srečo tistih, ki potrebujejo upanje in pomoč. Redovnic je veliko premalo, da bi olajšale stisko vseh, ki jih prosijo za pomoč. Primanjkuje misijonarjev, prav tako tudi voditeljev skupin za prostočasne dejavnosti cesti prepuščenih otrok ne samo v Afriki in Indiji, temveč tudi v Sloveniji...

Mati Terezija je neskončno ljubila življenje in odločno nasprotovala vsem, ki so ga kakorkoli ogrožali od spočetja do smrti. Njena duhovna oporoka je tudi to: Matere in očetje, varujte svoje nerojene otroke tudi tedaj, ko vas javno mnenje ali zdravstveno osebe nagovarja drugače. Bogati, ne pozabite stiskanih in trpečih. Verni ljudje, vzemite si čas za molitev, da bo vaše življenje postalo daritev. Ljudje dobre volje, delajte dobro, da bo svet postal boljši!

Ne bi bilo prav, če ob smrti princeze Diane in matere Terezije ne bi razumeli sporočila, ki ga je njuna smrt razširila po vsem svetu! Steje le življenje za druge!

„Povejte ljudem, naj molijo ROŽNI VENEC!“

ANTON NADRAH

„O, prelepa preprostost vere, koliko si nam podelila s tem starim družinskim molkom, ki visi na porjavelem žeblju na steni omare. Nanj so navezani najlepši spomini mojega življenja. O, ve, lepe, obrabljene jagode! Očenašve so velike kakor orehi, zdravamarije kakor češnje. Nihče razen Boga ne ve, koliko zdravamarij je že zdrselo po teh jagodah v nebeški ribnik. Vsakokrat, ko udari pri molitvi druga ob drugo, potrkna na rajske duri: „Tik - poslušaj, dobri Bog, usmili se nas... Saj si se za nas učlovečil, za nas trpel, nam v pričevanje od mrtvih vstal“ (Dr. Emilijan Cevc, Preproste stvari).

Papež Janez XXIII. je kljub obilnemu delu vsak dan zmolil vse tri dele rožnega venca. Za to se je odločil kot beneški patriarh. Obiskovalcem je priznal:

„Vsak dan zmolim vse tri dele rožnega venca, toda za to je treba bolj zgodaj vstati.“ Ob drugi priliki je izrekel pomenljive besede, ki lepo kažejo, kako je ta veliki papež znal povezovati molitev in življenje: „Petnajst rožnovenskih skrivnosti je petnajst oken, skozi katera gledam v božji luči vse, kar se dogaja na svetu.“

Papež Pavel VI. je rekel, da je rožni venec povzetek celotnega evangelija, zato je šola evangelijskega življenja. V rožnem vencu nastopata Jezus in Marija, a tudi nebeški Oče in Sveti Duh. Rožni venec je tudi šola molitve: ustne in premišljevalne, saj gre za molitev ustnic in srca. Ker pri vseh treh delih skupaj zmolimo 150 zdravamarij - prav toliko je tudi psalmov - nekateri rožnemu vencu rečejo psalterij za laike ali Marijin psalterij.

Molitev rožnega venca je zato tako dragocena, ker v njej razmišljamo o Jezusovem in Marijinem življenju od Jezusovega spočetja do kronanja Device Marije v nebesih. Marijino življenje je najtesneje povezano z Jezusovim, saj je njegova mati. Brez Matere ni Sina, takšna je božja volja. Jezusove skrivnosti so zato v veliki meri tudi Marijine skrivnosti. Marija nas vodi k Jezusu. Kar v molitvi premišljamo, to vpliva na nas. Po tem se tudi laže ravnamo. Rožni venec zato ni samo ustna, temveč je tudi in predvsem premišljevalna molitev. Spominjanje Jezusovega in v zvezi z njim Marijinega življenja je za naše duhovno življenje

nujno potrebno. Pri vseh treh delih rožnega venca pridejo na vrsto glavne skrivnosti naše vere. To so življenjske skrivnosti, ki oblikujejo našo vero in življenje. Premišljevanje teh skrivnosti, ki je podprto z molitvijo očenaša, deset zdravamarij in Čast bodi, je najboljšo sredstvo proti posvetnosti, grešnosti in neveri.

Friderik Ozanam, ustanovitelj Vincencijevih konferenc, je še kot študent doživel versko krizo. Nekoč je stopil v neko pariško cerkev. Tam je našel slavnega učenjaka, svojega profesorja Ampèra, ki je molil rožni venec. Pozneje je Friderik rekel: „Molek v Ampèrovih rokah je zame pomenil več kakor tisoč knjig.“

Dobra molitev rožnega venca ohranja in pogloblja človeku vero. Človek, ki redno s premislekom prebira jagode rožnega venca, raste v veri, upanju in ljubezni. Z molitvijo prejemamo milost za poglobljeno krščansko življenje. Marija se je v Lurdu prikazala Bernardki z rožnim vencem v roki. Skupaj z njo ga je tudi molila. V Fatimi je naročala: „Povejte ljudem, naj molijo rožni venec!“ Po Marijini zamisli spada molitev rožnega venca k najvažnejšim zdravilom za današnji svet. Bogoslovec piše v Božjem okolju (1991):

„Še danes rad molim rožni venec, ker je to molitev, v kateri se moje srce nđjbolj osveži, umiri in je deležno največjega odgovora. Z moje strani seveda zahteva čas. V to molitev vključim vse tiste ljudi, za katere čutim, da sem dolžan moliti. Ko tako zanje molim, ko prosim Boga, da bi jih varoval v njihovem življenju, delu in naporu, čutim, da jim resnično pomagam. Prepričan sem, da jim je lahko tudi zaradi mene lepše v življenju. V to molitev uvrstim prošnjo za svoj poklic, da bi vredno vsak dan odgovarjal na božjo milost. Svoje misli obračam tudi v večnost... Rožni venec je zame tista molitev, ki me na najboljši način osvobaja ozkosti, odvrca misel od zaprte sebičnosti in me hkrati še bolj odpira v življenje za občestvo.“

Rožni venec lahko molimo tako, da bolj pazimo na vsebino molitvenih obrazcev, ali pa smo bolj pozorni na posamezne skrivnosti, ki jih premišljujemo med molitvijo zdravamarij. Dobro je povezovati eno in drugo. Če gre samo za mehanično izgovarjanje be-

sed brez vsaj nekega premišljevanja, je ta molitev podobna telesu brez duše. Zanje veljajo Jezusove besede: „**Pri molitvi pa ne blebletajte!**“ (Mt 6,7). Kdor pri molitvi rožnega venca bolj napreduje, med to molitvijo z očmi vere in očmi srca gleda posamezne skrivnosti. Tako ta molitev postane odlična oblika krščanske kontemplacije.

Rožni venec moremo moliti kleče, stoje, sede, ponoči v postelji, v avtu, na vlaku, v avtobusu, na sprehodu, med lahkim ročnim delom. Nekdaj je bil najbolj priljubljen večerna molitev. Mnogo bolj srečne bi bile naše družine, če bi vsak večer dan končale s to prelepo starodavno molitvijo.

Mnogi znameniti ljudje so imeli redno v rokah rožni venec.

V Franciji v Lyonski škofiji so na škofijskem uradu razpravljali o tem, ali naj 29-letnega Janeza Vianneya, ki mu je študij slabo šel, pripuste k svetim redovom. Na koncu je generalni vikar vprašal: „**Ali je gospod Vianney pobožen? Ali časti Marijo? Ali zna moliti rožni venec?**“ Na vsa vprašanja so navzoči odgovorili pritrdilno. Generalni vikar je odločil: „**No, potem je sprejet, vse drugo bo storila božja milost!**“

Sv. Klemen Dvoržak je dejal, da je rožni venec njegova knjižnica. Po mestnih ulicah je nosil v roki rožni venec in ga je molil, če se ni s kom pogovarjal. S to molitvijo je dosegel velike apostolske uspehe.

Ko je dr. Recamier, ki je deloval v sredini 19. stoletja, nekoč na neki znanstveni seji vzel v roke žepni robec, je z njim iz žepa potegnil tudi molek, ki mu je padel na tla. Svobodomislec Mace, ki je bil na tej seji navzoč, je pozneje priznal: „Moji tovariši in jaz smo bili presenečeni. Učeni Recamier, slavni profesor, učenjak, avtoriteta na področju zdravilstva, zdravnik knezov in kraljev, katerega sloves se širi po vsej Evropi, molil rožni venec.“ Ko je Recamier videl začudene obraze, je zadevo pojasnil:

„**Da, gospodje, molim rožni venec. Če mi kak bolnik povzroča skrb in so izčrpana že vsa zdravilna sredstva, se obrnem k Njemu, ki more zdraviti vse. Z eno ali dvema desetakama rožnega venca prosim preblašeno Devico, najposreduje pri Bogu. Priznavam, da sem videl čudovite uspehe.**“

Josef Haydn, znameniti skladatelj, je bil zelo goreč molilec rožnega venca. Glede oratorija Stvarjenje je rekel:

„**Nikoli nisem bil tako pobožen, kakor v tem času, ko sem se ukvarjal s tem oratorijem. Če mi delo ni šlo dobro od rok, sem šel z rožnim vencem v sobo, zmolil nekaj zdravamarij, in zopet so prišle misli in melodije.**“

FATIMA IN RUSIJA

Mnogim starim in bolnim ljudem je molitev rožnega venca velika tolažba, sredstvo za apostolat in odlična priprava za popotovanje v večnost.

Zdravnik v zreli moški dobi, daleč od vere, težko bolan, je šel na pregled k svojemu kolegu zdravniku. Ta mu je povedal:

„Samo še dve leti, največ dve leti življenja imaš pred seboj.“ Zdravnik je šel vase: „Samo še dve leti in potem bo vsega konec. Ali res? Ali je s smrtjo res vsega konec?“ Zdravnik je poiskal rožni venec pokojne matere in začel moliti žalostni del, ker je v njem našel največ tolažbe. Molil je vsak dan. V njem je rasla vera, upanje. Z molitvijo rožnega venca se je pripravljala na svojo zadnjo uro. Z rožnim vencem njegove matere so ga položili v krsto. Z njim je prišel v nebesa.

Michelangelo je v sikstinski kapeli na sliki vesoljne sodbe upodobil dva človeka, ki sta po jagodah rožnega venca prišla v nebesa.

Kako poživiti molitev rožnega venca? Ameriški pater Peyton je leta 1947 sprožil akcijo za molitev rožnega venca. Začel je zbirati družine, ki so bile pripravljene dnevno skupaj moliti rožni venec. Za to molitev je navduševal po radiu in televiziji, s pomočjo filma in gledališča. Po radiu je

Zgodovinarji, sociologi in kulturniki vseh vrst menijo, da je ruski komunizem centralni fenomen zgodovine 20. stoletja. S tem, da je hotel vzpostaviti ideologijo marksističnega človeka, se je ruski komunizem predstavil kot nova brezbožna in materialistična religija, katere bog je

rožni venec tudi molil. Najboljši ameriški igralci so skozi deset let na ameriških odrih predstavljali skrivnosti rožnega venca. Napravili so filme o rožnem vencu. V Španiji so posneli 15 barvnih filmov. Leta 1957 je bilo v tem gibanju 10 milijonov družin, ki vsak dan skupno molijo rožni venec.

Dunajski študent piše:

„**Že dolgo molim rožni venec, in sicer vsak dan. Pa moram reči, da mi prav ta molitev vedno vpliva novo moč in nov pogum. Zakaj naj bi rožni venec ravno v našem času kraljšali? Dovolj bi bilo žalostno, če bi za vse drugo našli čas, molitev pa začeli krajšati. Če bi ljudje današnjega časa bolj posegali po rožnem vencu, sem prepričan, da bi šlo vsakomur izmed nas bolje, kakor mu dejansko gre. Vsakdo, ki se spotika nad dolgotrajno te molitve, naj pomisli, da je s tem združena tudi majhna žrtev, ki edina prinese dragocene sadove. Torej ne premišlujmo, kako bi mogli kaj skrajšati, temveč vzemimo rožni venec in ga spet začnimo moliti.**“

Pri nas je precej razširjen živi rožni venec, ki je sestavljen iz petnajst članov, od katerih vsak član vsak dan zmoli eno desettko, skupaj torej petnajst desetak. Rožni venec molijo za duhovne poklice in njihovo stanovitnost.

bila materija. Bil je prvenstven pojav in motor, ki je vznemirjal ljudi vseh narodov zemlje.

Izredno zanimivo pa je, da nam je Mari Božja prinesla rešilno sporočilo, ki je v neposredni zvezi s tem glavnim pojavom, najvažnejšim dogodkom stoletja.

Medsebojna zveza datumov boljševiske revolucije s fatimskimi prikazovanji ni slučajna kronološka hkratnost, temveč jasen poseg z Neba, ki ponuja sporočilo kot učinkovito zdravilo proti temu strašnem zlu.

Tako v fatimskem sporočilu beseda Rusija ne pomeni naroda v zemljepisnem pomenu, temveč njeno ideologijo, ki s širjenjem brezbožnega in materialističnega komunizma hoče zbrisati pravo vero in potrebuje spreobrnjenje, ki naj bi se izvršilo s pomočjo posvetitve brezmadežnemu Marijinemu Srcu.

Če je bil ruski brezbožni komunizem glavni fenomen sodobne zgodovine, je bila tudi Fatima najvažnejši verski dogodek zadnjega časa.

Kot vidno znamenje fatimskega sporočila je kip fatimske Marije od 18. oktobra 1996 naprej svobodno obiskoval kraje po Rusiji. 7. decembra ob 14,55 je prispel na Rdeči trg v Moskvi v spremstvu devetih duhovnikov in večje skupine vernikov, ki so molili rožni venec. Njim so se pridružili mimoidoči, da so na tisti prvi petek v decembru izvršili posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu in zapeli fatimski Ave.

Bila je uresničitev tistega dela obljube, ki pravi: „...Moje brezmadežno Srce bo zmagalo... Sveti oče mi bo posvetil

POZDRAVLJENA, FATIMSKA GOSPA!

V večernih urah v petek, 29. avgusta, je skupina petindvajsetih slovenskih romarjev, ki jo je vodil ljubljanski pomožni škof msgr. Alojz Uran (med njimi je bilo sedem duhovnikov in dve redovnici) z letalom prek Dunaja na brniško letališče pripeljala iz Fatime kip Marije romarice. Ta milostni kip že 50 let roma med vernimi vsega sveta z namenom, da bi ob njem podoživeli milostne dogodke in sporočila Marijinega prikazovanja trem pastirčkom od 13. maja do 13. oktobra 1917. leta v Fatimi. Kakšnih šeststo vernih iz cerkijanske, šenčurske in drugih okoliških pa tudi bolj oddaljenih župnij se je zbralo pri sprejemu Marijinega kipa na brniškem letališču. Po krajši prisrčni slovesnosti z nagovorom škofa Urana, pesmijo in fanfarami Štajerskih hornistov so kip v prazni-

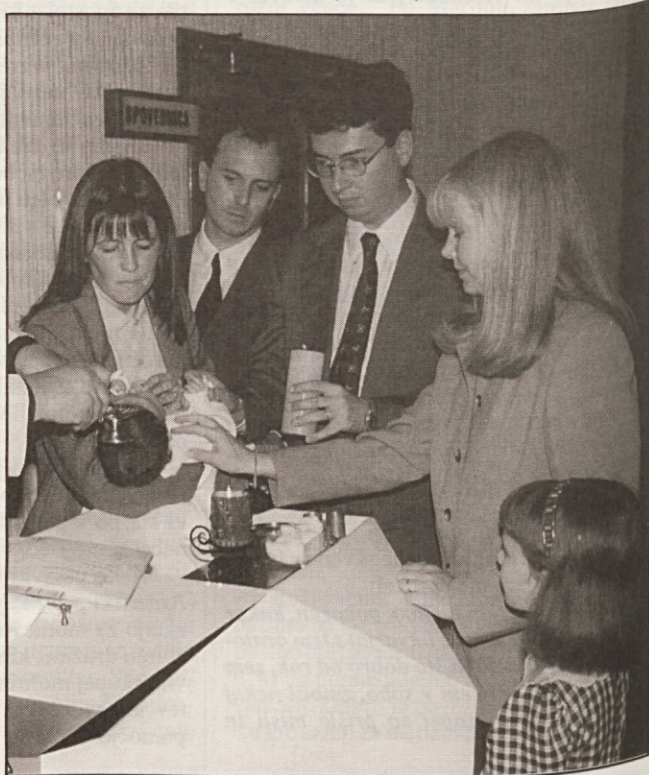
no okrašenem vozilu ob spremstvu vozila slovenske policije popeljali k Mariji Pomagaj na Brezje, k osrednjemu slovenskemu narodnemu svetišču. Tam je v molitvi in pesmi že čakala množica več kot tisoč petsto Marijinih častilcev in ji pripravila veličasten sprejem. Pred kipom papeža Janeza Pavla II. so pozdravili kip fatimske Marije s pesmijo in jo pospremili v procesiji v polno cerkev, kjer so se zvrstile pozdravne besede gvardijana p. Cirila Božiča, župana radovljiške občine Černeta in nagovor škofa Alojza Urana o pomenu romanja kipa fatimske Marije med našim ljudstvom. Zaželel je, naj romanje fatimske Marije po naši mladi državi med našim ljudstvom zbudi željo po življenju in ustvarjalnosti: „Naj bo njeno romanje blagoslovjeno in posvečeno za ves slovenski narod!“ Po pétih litanijah so kip popeljali na Primskovo pri Kranju, kjer so mu domačini pripravili veličasten sprejem. Marijin kip do 17. oktobra roma po ljubljanski nadškofiji, nato do 6. decembra po mariborski, od takrat pa do 26. decembra pa po župnijah koprške škofije.

F.P.

Rusijo, ki se bo spreobrnila...“ Gre brez dvoma za zgodovinski dogodek, za pravo zmago Marijinega Srca v tem času. Končalo se je versko preganjanje zaradi odgovora vse Cerkve na klic k pokori, molitvi ter posvetitvi sveta in Rusije brezmadežnemu Srcu Marijinemu, ki jo je opravil sveti oče.

(Prevedeno iz španske revije MIRIAM, maj-avgust 1997, ki jo izdajajo bosonogi karmeličani iz Andalucije.)

26. julija 1997 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu MARIJA HELLER PODBOJ, hči Arturja in Lučke roj. Podboj.

IZ NAŠE KRONIKE

Večerja zaupnikov in prijateljev SKD v Argentini v Slovenski hiši. Na veliki šmaren, 15. avgusta, po večerni maši so se krščanski demokrati zbrali v obednici na sestanek ob pognjenih mizah s poslancom Marjanom Schiffrerjem, ki je prišel iz Slovenije na kratek obisk, ter z argentinskimi delegati, ki so se nekaj dni prej vrnili s kongresa SKD v Stični. Sestanek je vodil inž. Jer-

nej Dobovšek, predsednik območja Argentine in Južne Amerike, govorili so pa Marjan Schiffrer, ki vodi parlamentarno komisijo za stike s Slovenci po svetu, Tine Debeljak, Marjan Loboda, Janez Petkovšek, za konec pa je dogajanja v domovini in SKD komentiral še prof. Tine Vivod, podpredsednik SKD.

Uro duhovnosti za odrasle in mladino je v cerkvi Marije Pomagaj vodil v nedeljo, 31. avgusta, dr. Alojzij Kukovica.

„Ljubim vse tisto, kar mi pošilja dobri Bog“

ANTONIO SICARI

Bog je po svoje posebno negoval malo Terezijo, ki se mu je izročila: že prvo obdobje njenega samostanskega življenja je zaznamovano z bolečino, ki jo je neskončno prečistilo: skrb ji je zbujala očetova bolezen, ponižujoča bolezen, ki - se zdi - ponižuje tudi njegove hčerke. Vse poredke je obiskoval Terezijo v samostanski govorilnici. Takrat ga je Terezija gledala skozi rešetke in njene oči so bile od bolečine široko razprte: huda oblika poapnenja žil in težke krize, čudne in nerazumne kretnje delajo očeta kakor blaznega. Končno so ga morali odvesti v umobolnico in sestre Martin postanejo „hčere norca“: tudi v samostanu kdo kdaj zašepeta to opazko!

Terezija piše: „Kakor je bilo v trpljenju zastrto Jezusovo obličje, tako je moral biti v dneh njegovega trpljenja zastrt tudi obraz njegovega služabnika.“ Včasih si je oče zakrival obraz in zdelo se je, kakor da se zaveda svojega ponižanja.

V očetovi hiši sedaj ni več nikogar. Vse, z najmanjšimi spomini vred, je prodano. Samo dva predmeta končata v karmelu: hišna ura, ki bo odslej v samostanskem koru odmerjala dolge ure premišljevanja, in bolniški voziček - last bolnega očeta - ki bo koristil tudi Tereziji v zadnjih mesecih njenega življenja.

„Mala Terezija“ bo v karmelu živela od dveh skrivnosti: Jezusovega otroštva in njegovega trpljenja: zaradi teh dveh skrivnosti zaprosi, da bi se smela imenovalti sestra Terezija Deteta Jezusa in Svetega Obličja.

Vse tiste probleme, ki jih imamo odrasli, kadar mislimo na vsemogočnega Boga, je Terezija radikalno rešila s tem, da se je postavila pred skrivnost Jezusovega otroštva: darovala se mu je kot igrača. Ne kot ena tistih dragocenih igrač, ki se jih otroci skoraj ne upajo dotakniti, marveč tistih navadnih, vsakdanjih, ki jih imajo najrajši in ki jo lahko vzamejo v roke ali pa brenejo proč, da jo nato znova poiščeno.

Kadar torej Terezija trpi, je to zato, ker otrok Jezus zanemarja ali nenadoma odvzame svojo igračo, in kdo bi mu mogel reči: „Zakaj to delaš?“ Njegova igrača je. Terezijin Jezus se igra z žogo... toda ko se preneha igrati, zbere vse svoje igračke skupaj in si jih pritiska na srce.

Predvsem pa Terezijin Jezus „spi“.

meni priznati svojo ničevost, vse pričakovati od dobrega Boga, kakor otrok vse pričakuje od svojega očeta. Prav nič si prizadevati za to, da bi spremenili svoj položaj... in nikdar si pripisovati kreposti, ki jih živimo... nikoli izgubiti poguma zaradi lastnih krivd, kajti otroci padejo pogosto, a so premajhni, da bi se mogli resno

Terezija Deteta Jezusa, kot jo je naslikala leta 1914 njena rodna sestra Celina.

Takrat je treba znati molčati in ga ne motiti: „Kadar Jezus zaspi, mu mnogi tudi doli nehajo služiti in verovati vanj,“ razlaga svetnica.

Terezijini pobožnosti do Jezusovega svetega otroštva ustreza njeno vsakdanje prizadevanje, da bi ostala „kot otrok“. Ta svoj duhovni program bo nekega dne razložila:

„Ostati pred Bogom kakor otroci po-

poškodovati.“

Onkraj teh podob gre za to, da se odpravimo zahtevam in predstavam, ki nam predstavljajo krščanstvo kot vrsto velikih dejanj in pomembnih dogodkov; gre za to, da z veselim srcem in navdušeno hodimo „po poti otroškega zaupanja, ki brez skrbi zaspi v Očetovi rokah“.

Izročiti se brez strahu, pomeni sprejeti dejstvo, da je temelj vsega v čutu pripad-

nosti, v gotovosti, da imamo Očeta. Tako se naučimo, da se ne zanašamo več na svoja dela, na svoje sposobnosti, na svoja prizadevanja in zahteve.

Pozitivni, „dejavni“ vidik te podobe pa je v poudarku, da je to, kar velja, prav ljubezen, s katero se izročimo: a če je to res, potem moremo vse usmeriti v željo, da bi pričevali za ljubezen. Za ta cilj je vse neskončno pomembno.

Kadar hoče otrok izkazati ljubezen svoji materi, ji včasih podari eno svojih igrač; ta mami prav gotovo ne koristi, vrhu tega mu jo je kupila ona, toda kljub temu jo sprejme ganjena in z vso resnostjo.

To je tisto, kar moremo na tisoč različnih načinov mi storiti Bogu: s tisoč majhnimi darovi mu moremo vračati to, kar nam je podaril; on to sprejme in dela vedno bolj dragoceno, in ta nenehna izmenjava ljubezni traja vse življenje.

Ko je bila Terezija stara 22 let, je prosila svojo priorico, naj ji dovoli, da se daruje kot žrtev usmiljeni Božji ljubezni, ki „je tisočkrat bolj zahtevna kakor pravičnost“. Ona sama je sestavila obrazec svoje posvetitve.

„Moj Bog, želim te ljubiti in storiti, da te bodo vsi ljubili... toda čutim svojo nemoč in te prosim, bodi ti moja svetost. Darujem se ti v dejanju popolne ljubezni kot žgalna žrtev tvoji usmiljeni ljubezni: prosim te, vso me uporabi... tako, da bom postala mučenka tvoje ljubezni, o moj Bog.“

Pri 23 letih Terezija zbolí za jetiko: ko v noči velikega četrtka bruha kri, razume, da to naznanja smrt. Toda Bogu daruje še eno žrtvico in ne prižge svetilke, da bi pogledala, kaj se dogaja: počaka, da vzide sonce in se tako na veliki petek daruje Kristusu, da bi se mu pridružila v njegovem trpljenju:

„Jezus je dopustil, da moja dušo objame najgostejša tema in da bi že tako prijetna misel na nebеса ne bila več kakor vzrok boja in muke.“

Zdi se ji, da jo je Gospod prištel h grešnikom, nevernikom, zlasti k tistim, ki so po lastni krivdi in z zlorabljanjem Božje milosti izgubili vero. Zdi se ji, da mora poslušati zbor zasmehovanja, ki ji oznanja končni nič, praznino. Zdi se ji, da sedi „za mizo z grešniki“, ki jo prosijo, naj ostane:

„Gospod, tvoja mala hči te prosi odpuščanja za svoje brate; pripravljena je toliko časa jesti kruh trpljenja, kolikor boš ti hotel, in nikakor noče vstati izza te mize, za katero jedo grešniki, do dneva, ko si ga ti določil... Gospod, odpošlji nas oproščene...“

„Ko bi vedela,“ je rekla sestri „kakšne strašne misli me obhajajo. Veliko moli zame, da ne bom poslušala hudiča, ki želi, da bi verovala mnogim lažem. O mama moja, nikdar ne moremo misliti na tak način, če ljubimo Boga! Toda to kruto trpljenje darujem Bogu za to, da bi ubogim nevernikom izprosila vero; za vse tiste, ki se oddaljujejo od nauka Cerkve.“

„Neka stena se dviguje vse do neba... vse je izginilo... verujem, ker hočem verovati.“

Na svojem srcu je nosila listič papirja, na katerega je s svojo krvjo napisala veroizpoved.

Medtem je v pokorščini do svoje priorice dokončala svojo avtobiografijo, v kateri pripoveduje o svoji notranji poti do popolnega razumevanja sestrskе ljubezni. V njej nam tudi odkriva, kako je dokončno našla smisel svojega karmeličanskega poklica.

Pripoveduje o velikih in mnogovrstnih željah, ki so vznemirjale njeno dušo vse do dne, ko je do zadnjih globin spoznala, da je Cerkev telo, v katerem vsi udje - vsak v

svoji podrejenosti - delujejo v blagor celotnega organizma. Tako je z neizrekljivim veseljem razumela, da mora Cerkev pač imeti tudi srce. Terezijin poklic je torej: biti v njenem srcu, ki hrani in podpira „vse poklice“ - „v srcu Cerkve, moje Matere, bom ljubezen“.

Medtem bolezen neizprosno napreduje: sestre, ki so ob njej, ravnaajo z njo vse bolj kot z otrokom (četudi morajo po drugi strani vse priznati, da so odvisne od Terezijine duhovne zrelosti). Terezija jim to preprosto dovoli: ve, da se mora zdaj spoprijeti z zadnjo in najtežjo preizkušnjo: pokazati resničnost svojega nauka („male poti“) tudi v hoji po trdi cesti trpljenja in umiranja.

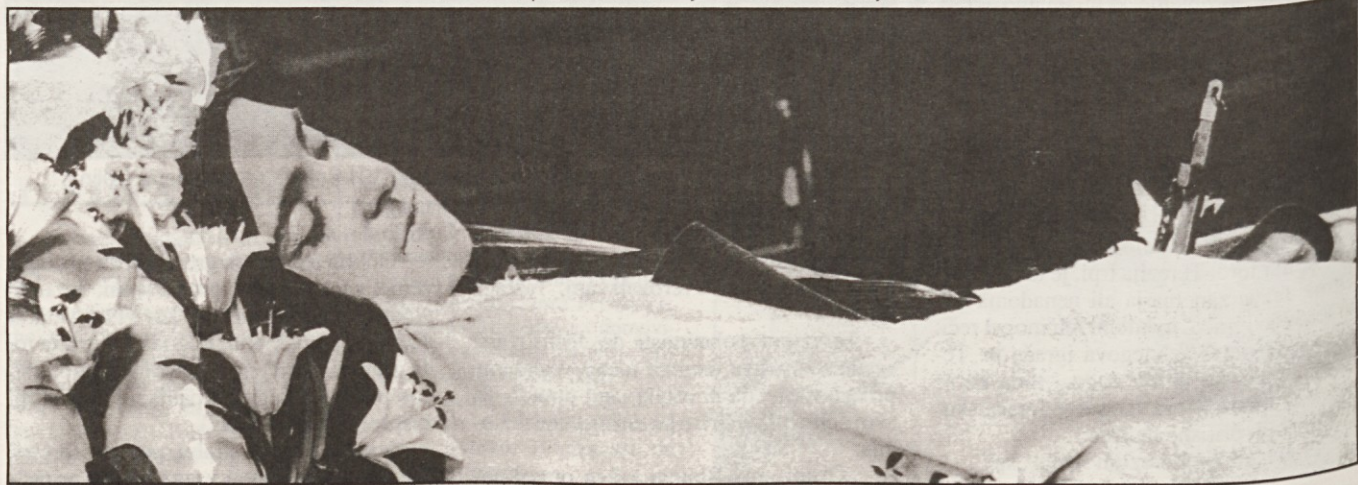
Tu in tam je Terezija zaskrbljena. „Kako bom umrla?“ Že vnaprej ji je jasno, da bo njena preizkušnja strašna: njeno telo se zelo naglo izčrpava in použiva. Bolezen ji povzroča neznosne bolečine; priorica je določila, da karmeličanski sestri pač ni treba dati morfija. Pljuča so že povsem razjedena in ji otežujejo dihanje. V tistem času še ni bilo mogoče dobiti kisika. Tako se je tudi s fizičnega pogleda zdelo, da se je Terezijino telo pomanjšalo. (Ko bodo njeno ubogo telesce položili v grob, ga bodo bolničarke opisale „kot telo dvanajstletne deklice“.) Zdi se, da Terezija diha z muko novorojenega deteta. In ravno tega se boji:

„Ko bi vedele, kaj pomeni, če ne morete dihati. Če se zadušim,“ pravi, „mi bo dobri Bog dal moči. Vsak dih je kruta bolečina, toda ni še tako huda, da bi kričala.“

In ko je gledala Marijino podobo: „Sveta Devica, ti veš, da se dušim! Primanjkuje mi zemeljskega zraka, toda kdaj mi bo Gospod dal vdihavati nebeškega?“

Zadnji meseci so zaznamovani s trpljenjem, ki se vse bolj razširja kakor z vseh strani obdajajoče morje in jo - tokrat do-

Pred 100 leti - 30. septembra 1897 - je umrla sv. Terezija Deteta Jezusa

VSI SVETI

ANTON NADRAH

Lepo urejeni in okrašeni grobovi. Polno ljudi ob njih. Sveče gorijo. Skoraj povsod govorijo o dnevu mrtvih, dnevu spomina na mrtve.

Je to res dan mrtvih? Tudi. Vendar, če se ustavimo samo ob tem, smo podobni ljudem, ki nimajo upanja, da se polnost življenja začne onkraj groba.

To je predvsem praznik živih, praznik tistih, ki so stopili v polnost življenja. Gre za praznik življenja, ne smrti. Praznujemo praznik vere v posmrtno življenje. Obhajamo praznik upanja, da bomo tudi mi dosegli cilj, ki so ga dosegli vsi zveličani. Veselimo se ob prazniku zmagovalne božje ljubezni, v moči katere so vsi sveti postali sveti.

Praznik vseh svetih ali vseh svetnikov nam oznanja vrednost človeškega življenja. To življenje je neuničljivo zaradi neumrljive duše. Ima začetek, nima pa konca. Bog nam ga je podaril po sodelovanju naših staršev. Kakor je Bog resničen, kakor je resničen poveljani Jezus Kristus, tako je resnično tudi posmrtno življenje. Smrt je le prehod v novo, večno življenje.

Zemeljsko življenje je priprava. Od priprave je odvisna naša prihodnost. Smo kakor tujci in popotniki, romarji, ki po besedah sv. Pavla prebivamo kakor v šotorih. Naša domovina je v nebesih. Na zastrt način vnaprej doživljamo to domovino prav na praznik vseh svetih, vseh tistih, ki so že na cilju.

Praznik vseh zveličanih pri Bogu čudovito razodeva zadnji smisel našega zemeljskega življenja: priti k Bogu, tja, kjer je toliko naših bratov in sester, ki so odšli pred nami v večnost. Tostransko, tako zelo minljivo in krhko življenje dobiva svojo pravo

odprte. Nato je izdihnila.

Ko je Janez Pavel II. let 1980 poromal v Lisieux, je dejal: „Zahvalimo se za sveto Terezijo iz Lisieuxa. Zahvalimo se za preprosto in čisto lepoto, ki se je v njej razodela Cerkev in svetu. Ta lepota osvaja, čeprav vemo, kako težko si jo je bilo pridobiti in v kakšnem trpljenju je dozorela... Toda lépo obstaja zato, da bi nas navdušilo za delo. Za najvažnejše delo, s katerim človek doume skrivnost svoje človeškosti.“

Konec

vrednost šele ob luči onstranskega.

V apostolski veri izpovedujemo, da verujemo „v občestvo svetnikov“. Verniki na zemlji, tisti, ki se očiščujejo v vicah, in oni, ki so že zveličani v nebesih, vsi sestavljamo eno samo občestvo svetih. Na različni stopnji in na različni način smo vsi združeni v isti ljubezni do Boga in do bližnjega. Drugi vatiškanski cerkveni zbor uči:

„Zedinjenje potnikov z brati, ki so zas-pali v Kristusovem miru, se nikakor ne pretrga, temveč se, kakor uči stalna vera Cerkve, s skupno deležnostjo pri duhovnih dobrinah še okrepi. Ker so namreč nebeščani tesneje zedinjeni s Kristusom, zato celotno Cerkev krepkeje utrjujejo v svetosti, žlahtnijo češčenje, ki ga Cerkev izkazuje Bogu tukaj na zemlji, in na mnogotere načine prispevajo k nadaljnji graditvi Cerkve“ (C49).

Praznik vseh svetih je povezan s svetostjo. Spominja nas, da smo vsi poklicani k svetosti. Žal ljudje našega časa vse presojamo po produktivnosti, uspešnosti in zunanem videzu. Božji pogled je drugačen. Bog gleda narce. Onceni prevsem svetost.

Svet je najprej Bog sam. Že v stari zavezi je Bog naročil: „Bodite sveti, kakor je svet tisti, ki je vas poklical, saj piše: 'Bodite sveti, ker sem jaz svet'“ (1 Pt 1,15s.).

Svet je Kristus. V Slavi molimo: „Edino ti si Sveti.“ Sveti moremo biti le toliko, kolikor smo deležni Kristusove svetosti, kolikor smo po veri, upanju in ljubezni združeni z njim. Vanj smo vcepljeni že po krstu, ko smo „stopili na pot novega življenja“ (Rim 6,4). Treba je, da spolnujemo božjo voljo in se damo voditi Svetemu Duhu. Naša svetost je predvsem v ljubezni do Boga in do bližnjega. Čimbolj napredujemo v ljubezni, tem bolj napredujemo v svetosti.

Potrebna je duhovna prenova slovenskega naroda. Naše korenine, naši temelji so vsi tisti sveti, ki so iz našega naroda pri Bogu. Zlasti velja to za tiste, ki so se v svojem življenju po svetosti bolj odlikovali in dosegli junaško stopnjo. Zagotavljali so navzočnost Boga sredi našega naroda. Praznik vseh svetih nam kliče v spomin, da tudi danes potrebujemo svetih kristjanov, takih, ki so junaški v ljubezni do Boga in do bližnjega, takih, ki bodo zagotavljali božjo navzočnost v našem času. Gre predvsem za to, da bi ob dovršitvi sveta med tisto veliko množico, „ki je nihče ne bi bil mogel prešteti, iz vseh narodov, rodov, ljudstev in jezikov“ (Raz 7,9), bilo kar največ Slovencev.

končno - prosi, naj se mu prepusti kakor bolni otrok, ki vsakomur zaupa:

- „Pozabila sem nase, vse sem delala tako, da nisem v ničemer iskala sama sebe.“

- „Trpim samo trenutek za trenutkom.“

- „Otroci se ne pogubijo. Z majhnimi bodo ravnali ljubeznivo. Prav tako moremo ostati otroci, tudi če opravljamo velike naloge, tudi če živimo zelo dolgo. Če bi živela do osemdesetih let, dobro vem, da bi ostala tako majhna, kakor sem sedaj.“

Ko jo kdo vpraša, ali so njene bolečine postale neznosne, odgovarja:

„Ne, še vedno morem reči dobremu Bogu, da ga ljubim, in mislim, da je to dovolj. Nocoj nisem mogla več: prosila sem sveto Devico, naj vzame mojo glavo v svoje dlani, da bom mogla premagati bolečino.“

O svojih bolečinah pripoveduje:

„Ljubim vse tisto, kar mi pošilja dobri Bog.“

Če jo kdo hvali zaradi njene velike potrpežljivosti, mu odgovori kakor nekomu, ki ničesar ne razume:

„Jaz še niti en sam trenutek nisem bila potrpežljiva. To ni moja potrpežljivost. Vedno se motite!“

Njen otroški svet, slog in primerjanje iz nekdanih dni ji ostanejo domači, čeprav je potopljena v neizrekljivo trpljenje. Sestram pripoveduje:

„Ko so mi v bolniški sobi prvič dali nekaj grozdja, sem rekla detetu Jezusu: 'Kako dobro je to grozdje! Veš, sploh ne razumem, zakaj toliko časa odlašaj in mene prideš iskat. Glej: tudi jaz sem kakor majhen grozd in mnogi pravijo, da že zelo zre!'“

Nekega dne, ko se zdi, da je Terezija zaspala, neka sestra pri vratih bolniške sobe sprašuje, kako je z njo. Sestra, ki ji je stregla, ji odgovori: „Zelo je utrujena.“ Terezija posluša, nato pa pripoveduje:

„Mislila sem si: to je čisto res! Tako je. Da, sem kakor utrujen popotnik, tako izčrpan, da se na koncu svoje poti zgrudi na tla. Jaz pa se bom zgrudila v objem dobrega Boga.“

In natanko tako se je zgodilo: njen smrtni boj je bil strašen in dolg. Sestra pripoveduje: „Strašno hropenje ji je paralo prsi. Njen obraz je bil izmučen do skrajnosti, roke pomodrele, noge ledeno mrzle. Vsa se je tresla. To je trajalo nekaj ur. Proti večeru se je ozrla k priorici in rekla: 'Moja mati, mar to še ni smrtni boj'? Torej še ne umiram?' Naprej!... Nočem, da bi trpela manj časa... Nato se je ozrla na križ in rekla: 'Ljubim ga! Moj Bog, ljubim te!'... Glava ji je omahnila nazaj, njene oči pa so še med izpovedjo vere ostale žareče in

KRISTUS KRALJ

LOJZE KUKOVICA

Na zadnjo nedeljo liturgičnega leta Cerkev obhaja praznik Kristusa Kralja. Je to eden najpomembnejših praznikov na čast Kristusu, čeprav ga je v cerkveno leto vpeljal šele papež Pij XI. z okrožnico Quas primas iz leta 1925, in sicer kot protiutež razkristjanjevalnega procesa, ki se je v krščanskem svetu začel s protestantsko reformo, torej nekako s 16. stoletjem.

Protestantizem je storil prvi veliki in usodni korak na poti razkristjanjanja. Luter je tajil, da bi Kristus ustanovil kako zunanjo, vidno Cerkev, kateri bi poveril učiteljsko, posvečevalno in vodstveno oblast, s katero naj bi vernike učila razodetih resnic, jih posvečevala ter vodila k zveličanju.

Naslednji korak sta storila razsvetljensvo in racionalizem, ki sta tajila Kristusovo božanstvo. Kristus je bil brez dvoma izredno velik človek, a nič več kot človek. Zato bi bilo treba iz evangelijev odstraniti vse nadnaravno, zlasti še čudeže, ta neipodbitni dokaz Kristusovega božanstva. Seveda, če je bil Kristus le človek, ne pa pravi božji Sin v privzeti človeški naravi, potem tudi ni Odrešenik človeštva. Njegova smrt na križu je bila sicer junaško in vsega občudovanja vredno dejanje, ki pa ni imelo nikakršnega odrešilnega pomena in učinka za človeštvo.

Zadnji korak v procesu razkristjanjanja je pa zanikanje samega božjega bivanja. Boga ni. Tajni Boga marksistični militantni ateizem, za katerega je vera v Boga golo praznoverje, ki si ga je izmislil izjemajoči razred kapitalistov, da bi na ta način odvrnil proletarce od upora proti kapitalistom in od prizadevanja za raj na zemlji. Na neki način pa tajni Boga tudi skrajni liberalizem, ki se sicer ne bori naravnost proti sami ideji Boga, a je do njega popolnoma brezbrizen. Bog da ni potreben za človekovo srečo. To si bo človek že sam ustvaril s svojim delom in prizadevanjem.

Torej zanikanje Cerkve kot božje ustanove, zanikanje Kristusa kot učlovečenega Boga in odrešenika človeštva in končno zanikanje samega Boga. Konec tega zgodovinskega postopka je sodobni množični odpad od krščanstva in od Boga z istočasnim poskusom ustvariti raj na zemlji, v katerem bo človek edini resnični gospod, od nikogar odvisen, nikomur pokoren, sam sebi

namen in cilj.

Spričo tega splošnega postopnega odpada krščanskega sveta od Kristusa in Boga je Pij XI. spoznal za potrebno, da ustanovi praznik Kristusa Kralja. Namen novega praznika je sam označil z naslednjimi besedami: „Kolikor bolj se skuša danes zamolčavati presladko ime našega Odrešenika v mednarodnih forumih in državnih parlamentih, toliko bolj je potrebno povsod proglašati pravice njegovega kraljevskega dostojanstva in njegove kraljevske oblasti.“

Smisel in vsebina praznika Kristusa Kralja

Kaj hočemo reči, ko govorimo o Kristusu Kralju in njegovem kraljevskem dostojanstvu? S tem naslovom, ki ga dajemo Kristusu, hočemo reči, da je Kristus tudi kot človek suvereni, najvišji Gospod v kraljestvu, ki ga je prišel ustanoviti na zemljo. Kristusovo poslanstvo je bilo torej, da ustanovi na zemlji novo, božje kraljestvo. Toda ne le da ga ustanovi, temveč da svoje podložnike tudi vodi k namenu in cilju tega kraljestva, ki je slava božja ter posvečevanje in zveličanje ljudi. V tem je tudi izražen namen

in smisel njegove kraljevske oblasti.

To svojo oblast Kristus izvaja na različne načine. Kot učitelj človeštva se obrača na njegov razum, da ga razsvetli in mu pokaže pot v večno domovino. Kot veliki

duhovnik ljudi notranje posvečuje. Kot kralj pa se obrača na človekovo voljo, da v pokorščini do božje postave postane deležen večnega plačila v nebesih.

Kristus je torej kralj. Kralj ne le v nekem prenesenem pomenu besede, ker je zaradi svojih odlik neskončno vzvišen nad vsa ostala človeška bitja, temveč tudi v najbolj pristnem, lahko rečemo, pravem pomenu besede, ker ima in izvršuje v najvišji in najboljše meri suvereno kraljevsko oblast nad svojimi podložniki, ki so vsi ljudje.

K bistvu neomejene suverene kraljevske oblasti pa spadajo tri funkcije. Najprej najvišja in od vsake druge oblasti neodvisna

zakonodajna oblast. Nato tudi neomejena sodna in končno tudi najvišja izvršna oblast. Kristus kot absolutni vladar združuje v sebi vse tri funkcije. Je v svojem kraljestvu najvišji in edini zakonodalec, edini sodnik človeštva in edini, ki nad njim in zanj izvaja izvrstno oblast.

Razodetje o Kristusovem kraljevskem dostojanstvu

Sveto pismo zgovorno izpričuje Kristusovo kraljevsko oblast in dostojanstvo. Ko angel Gabriel oznani Mariji človeško spočetje božjega Sina, ga že naznani kot kralja: „Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in vladal bo nad hišo Jakobovo za večno in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ In ko Modri z vzhoda iščejo Jezusa po Jeruzalemu vprašujejo: „Kje je novorojeni kralj Judov?“ Najbolj slovesno pa Kristus sam izpriča pred Pilatom svoje kraljevsko dostojanstvo. Na Pilatovo vprašanje: „Torej si kralj?“ Kristus slovesno odgovori, čeprav ve, da ga bo to priznanje stalo smrt: „Tako je, jaz sem kralj.“

Že prej pa se je sam v napovedi vesoljne sodbe imenoval kralja, ki zbere k svoji sodbi

vse narode sveta. In ko razpošilja apostole po svetu oznanjat veselo oznanilo odrešenja, jim zagotavlja: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji!“ Vsa oblast torej. In to ne le na zemlji, nad romarsko Cerkvijo, ki je njegovo kraljestvo na poti proti obljubljeni deželi, temveč tudi nad zmagovalno Cerkvijo v nebesih ter nad trpečo v vicah.

Kako živa je bila že v prvi Cerkvi zavest o Kristusovi kraljevski oblasti, nam priča med drugimi sv. Pavel, ko pravi, da je Kristusu vse podvrženo, da ga bo Oče posadil na svojo desnico, dokler ne položi njegovih sovražnikov za podnožje njegovih nog. In sv. Janez ga v Skrivnem razodetju imenuje „vladarja nad kralji zemlje“.

Sveto pismo pa tudi jasno govori o treh Kristusovih kraljevskih funkcijah. Že v govoru na gori Kristus proglasi mnogo zakonov svojega novega kraljestva. „Rečeno vam je bilo, jaz pa vam pravim!“ Apostolom naroča, naj uče ljudi spolnjevati vse, kar „sem vam jaz zapovedal“. To oblast pred svojim odhodom k Očetu podeli tudi drugim: „Kakor je Oče mene poslal, tako pošiljam jaz tudi vas. Pojdite torej po vsem svetu...“

Kristus pa je tudi najvišji in edini sodnik človeštva. Pred njegovim sodnim stolom se bodo morali prikazati vsi rodovi, kajti „Oče ne sodi nikogar, ampak je vso sodbo izročil

Sinu, da bi vsi častili Sina, kot časte Očeta“. Oče je izročil oblast Sinu, tudi sodno oblast, ker je on Sin človekov. On bo človeštvo postavil na svojo desnico in levico, ene za večno življenje, druge za večno pogubljenje, kakor loči pastir ovce od ovnov. Izrekel bo nad njimi neprizivno sodbo: „Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta... Proč od mene, prekleti, v večni ogenj!“

Seveda Kristus ne bo sodil v svojem lastnem imenu, temveč v imenu in z oblastjo Očeta. Kot glava novega človeštva ima vse, kar je sodniku potrebno, da more soditi po pravici. Ima oblast, dano od Očeta, in pozna svoje podložnike do zadnjega kotička njihovega srca. Nič tega, kar so ljudje storili dobrega ali slabega, mu ni prikrito. Zato bo njegova sodba absolutno pravična. Vsakdo bo prejel po svojih delih.

Evangelisti pa poznajo poleg zadnje, vesoljne sodbe, še drugo, mesijansko sodbo. Ta se je začela že s samim Kristusovim prihodom na svet. Te sodbe pa ne izreka Kristus, kajti „Oče ni poslal svojega Sina, da bi svet sodil, temveč da bi se svet po njem zveličal“. Te sodbe torej ne izreka Kristus, vrši pa se v Kristusu, v kolikor se v veri ali pa neveri vanj odloča večna usoda ljudi: „Kdor veruje vanj - pravi sv. Janez - ne bo sojen; kdor pa vanj ne veruje, je že sojen,

ker ne veruje v ime edinorojenega božjega Sina. Sodba pa je v tem - nadaljuje apostol -, da je prišla luč na svet in da so ljudje bolj ljubili temo kakor luč, kajti njihova dela so bila hudobna.“ Kdor ne sprejme Kristusa, si je že sam izrekel sodbo in tako v nekem smislu anticipiral svojo poslednjo sodbo, prav po Kristusovih besedah: „Kdor mene zaničuje in ne sprejme mojih besed, že ima nad seboj sodnika: nauk, ki sem ga oznanil, ga bo sodil poslednji dan.“ Kristusova dokončna ločitev človeškega rodu v zveličane in pogubljene bo tudi zadnje dejanje njegovega odrešilnega poslanstva.

Kristus ima končno tudi najvišjo izvršno oblast, kajti njegov sodni rek bo takoj in nepreklicno izvršen. Hudobni bodo šli v večno kazen, pravični v večno življenje. Tako nam zagotavlja Skrivno razodetje, polagajoč v Kristusova usta besede: „Jaz imam ključe smrti in podzemlja!“

Kristus Kralj naj kraljuje v naših mislih, besedah, dejanju; kraljuje naj v naših družinah, v našem zasebnem in javnem delovanju. Če ga bomo priznali za kralja sedaj in sicer ne le v besedi, temveč predvsem z življenjem, potem nas bo iz tega zemskega popeljal v svoje večno kraljestvo, ko ga bo končno izročil Očetu, da bo Oče vse v vsem. Če danes premnogi govorijo: „Nočemo, da

Letošnja svečanost v spomin žrtev, ki so jih partizani umorili v Lajšah na Primorskem.
Foto: Jože Tomažević

Hvaležen sem Bogu in Misijonski družbi

Z ZLATOMAŠNIKOM JANEZOM PETKOM CM

se je pogovarjal Jože Škerbec

V nedeljo, 9. novembra, boš praznoval svojo zlato mašo (50-letnico svojega mašniškega posvečenja). Prosim te, da bi za bralce DŽ povedal najprej nekaj osebnih podatkov, kdaj in kje si bil rojen in kje si se šolal.

Rojen sem bil 30.7.1920 v Rafolčah, župnija Brdo pri Lukovici. Ljudsko šolo sem obiskoval na Brdu, srednjo pa kot študent Dijaškega doma, Tabor 12, na klasični gimnaziji v Ljubljani. V dijaških letih sem sodeloval pri dijaški KA.

Kako si prišel v stik z lazaristi in kdaj si se odločil za vstop v Družbo sv. Vincencija?

Ker sem že kot dijak živel v stiku z duhovniki Misijonske družbe sv. Vincencija, in ker sem želel postati duhovnik in ljudski misijonar, se mi ni bilo težko po maturi 1941 odločiti za vstop k lazaristom. Po opravljenem notranjem semenišču v Ljubljani sem se tam vpisal na teološko fakulteto, in po filozofiji pričel s teologijo, katere študij sem pa moral, kakor tudi mnogi drugi bogoslovci, prekiniti in sem nato dve leti preživel v Šempetru na Krasu, pri primorskih domobrancih, kot širitelj slovenskih knjig.

Ali se vas je maja 45 veliko lazaristov umaknilo pred partizani iz domovine? Ali so šli v begunstvo tudi tvoji domači? Koliko lazaristovskih duhovnikov in bogoslovcev so partizani pobili? Kako in kje si doživljal begunska leta? Kdaj in kje in s kom si bil posvečen in kje si pel novo mašo?

Med komunistično revolucijo so padli trije družbeni bogoslovci. V maju 1945 se je skupaj z množico protikomunističnih

bi ta vladal nad nami", potem naj se iz naših src, še bolj pa iz našega življenja, dviga drugačna beseda - klic, s katerim so nekateri naši slovenski mučenci pred smrtjo izpovedovali svojo vero in zvestobo Kristusu Kralju: „Živel, Kristus Kralji!”

rojakov umaknilo pred partizani v tujino okoli 25 duhovnikov in bogoslovcev lazaristov, ki so se razkropili po taboriščih v Avstriji in večji del v Italiji. Vrnjeni in umorjeni so bili en duhovnik in dva bogoslovca.

Od mojih domačih so odšli v begunstvo en brat in tri sestre, ki sedaj živijo v Argentini.

Bogoslovci lazaristi smo se kmalu zbrali v Italiji; najprej v škofijskem semenišču v Fano, nato pa v Rimu, kjer smo slovenski lazaristi, z odobrenjem družbenih predstojnikov, dobili lastno družbeno viceprovincio z noviciatom in družbenim semeniščem. Bogoslovje smo najprej nadaljevali na slovenski teološki fakulteti v Pragli in en semester, nato pa na Gregorijani v Rimu.

Ker je proti koncu leta 1947 za begunce v Italiji postalo nevarno, da nas vrnejo v komunistično Jugoslavijo, smo štirje bogoslovci lazaristi še pred končanim študijem na Gregorijani, istega leta v Sieni prejeli diakonat, 9. novembra pa mašniško posvečenje. Novo mašo smo imeli 11.11.47. istočasno pri štirih različnih oltarjih v cerkvi spreobrnjenja Juda Ratis-

bona. Pridigal je dr. Kolarič ob lepem številu rimskih slovenskih rojakov.

Kam si bil nastavljen po novi maši? Ali ste se s sobraty skupaj odločili za vselitev v Argentino?

Takoj po novi maši smo odšli v Španijo, kjer smo novomašniki končali še en semester bogoslovja v družbenem semenišču v Cuenci in bili nato nastavljeni po raznih družbenih hišah. Jaz sem ostal v provincialni hiši v Madridu kot kaplan v sestrskih kolegijih. Po odhodu dr. Kolariča v Kanado sem bil tudi duhovni asistent skupine slovenskih visokošolcev, ki so študirali na univerzah v Madridu, Zaragozi in Barceloni.

Iz Španije smo v dveh skupinah vsi, duhovniki, bogoslovci in bratje, odšli v Argentino, kjer je bil že od leta 1947 g. Ladislav Lenček. Jaz sem se skupaj s tremi sobraty izkrcal v Buenos Airesu 19. julija 1950. Nastavljen sem bil v provincialni hiši argentinskih sobratov na cesti Cochabamba v Buenos Airesu kot kaplan sestrškega kolegija in spovednik usmiljenk, ki so takrat bile skoraj v vseh glavnih državnih bolnicah.

Kako je prišlo do vaše odločitve, da prevzimate dušnopastirsko oskrbo rojakov v Slovenski vasi? Kdaj ste začeli z delom tu? Kateri sobratje ste prišli v začetku? Kdaj ste zgradili Baragovo misijonirnico, cerkev Marije Kraljice, farno šolo?

Skozi sem ohranjal stike in srečanja z rojaki. Za prve petke sem precej let hodil spovedovat v Ramos Mejía, kjer je bil dušni pastir pok. Janez Kalan. Skupaj z g. Lenčkom sva ob nedeljah hodila pomagat g. Janezu Hladniku v Lanus, kjer je imel poleg župnije sv. Jožefa že dve kapeli z nedeljsko mašo. Ker se je g. Hladniku delo na fari, kamor so redno hodili rojaki Slovenske vasi, vedno bolj širilo, je želel, naj bi slovenski lazaristi prevzeli dušnopastirsko skrb za rojake Slovenske vasi. 23. decembra 1956 je bila ustanovljena družbena postojanka slovenskih lazaristov v Slovenski vasi. Ustanova je tedaj pripadala tukajšnji argentinski provinci. Bil sem imenovan za superiorja nove postojanke in z dekretom nadškofije La Plata za vikarja krajevnih vikarije Marije Kraljice, ki je spadala k fari sv. Jožefa. V dekretu je bilo rečeno, da se vikarija ustanavlja z namenom, da bo poskrbljeno za versko in duhovno življenje v duhu verskih in narodnih

Cerkev Marije Kraljice
v Slovenski vasi leta 1958,
ko je bila še v gradnji.

družin s številnimi otroki, zato smo kmalu pričeli z apostolsko šolo za slovenske fante. Profesorji smo bili duhovniki in nekateri laiki. Ko je leta 1966 prišel iz Kanade g. Franc Sodja, ki se je z vso dušo zavzel za vzgojo in pouk fantov, smo se odločili za gradnjo Misijonskega zavoda. V zavod so pošiljali sinove tudi družine iz drugih slovenskih središč. Število zavodarjev je naraslo na 40. Iz Misijonskega zavoda je izšlo 13 duhovnikov lazaristov in nekaj fantov laikov, ki so za tri leta odšli v misijone na Madagaskar.

navad in običajev novonaseljenih slovenskih rojakov.

V najeti Igličevi hiši smo živeli naslednji sobratje: gg. Lenček, Petek, Buh in brat Grabnar, ki je bil ves čas zakristan.

Na sveto noč 1956 je bila prva sv. maša v društvenem Domu prizidani kapeli, blagoslovitev kipa Marije Kraljice, delo kiparja Ahčina, in začetek rednega dušnega pastirstva.

Na veliko noč 1957 je škof Rožman blagoslovil temeljni kamen prve slovenske cerkve v Argentini, posvečene Mariji Kraljici, in njej pridruženega Baragovega misijonišča.

V začetku je bilo vaše dušnopastirsko središče vikarija, kasneje pa župnija. Od kdaj ste prevzeli skrb tudi za argentinske domačine v okolici?

Že takoj od ustanovitve krajevne vikarije smo lazaristi poleg dušnega pastirstva zarojake skrbeli tudi za tukajšnje domačine z nedeljsko mašo, pripravo na prvo obhajilo, birno in z zbiranjem mladine.

Koliko sobratov je v desetletjih delovalo v vaši skupnosti? Ali ste lahko dosegli od predstojnikov, da spadate v slovensko provinco vaše Družbe?

Od ustanovitve Baragovega misijonišča je v njem, daljši ali krajši čas, delovalo 17 sobratov. Danes smo štirje. Ko je v domovini postal predstojnik province pokojni g. Jereb, dolgoletni misijonar na Kitajskem, se je vedno bolj, čeprav ne brez

težav, začela uresničevati naša želja, da bi ustanova Baragovega misijonišča prešla v last tedanje province slovenskih lazaristov. To se je zgodilo leta 1964 z dogovorom med obema provincama.

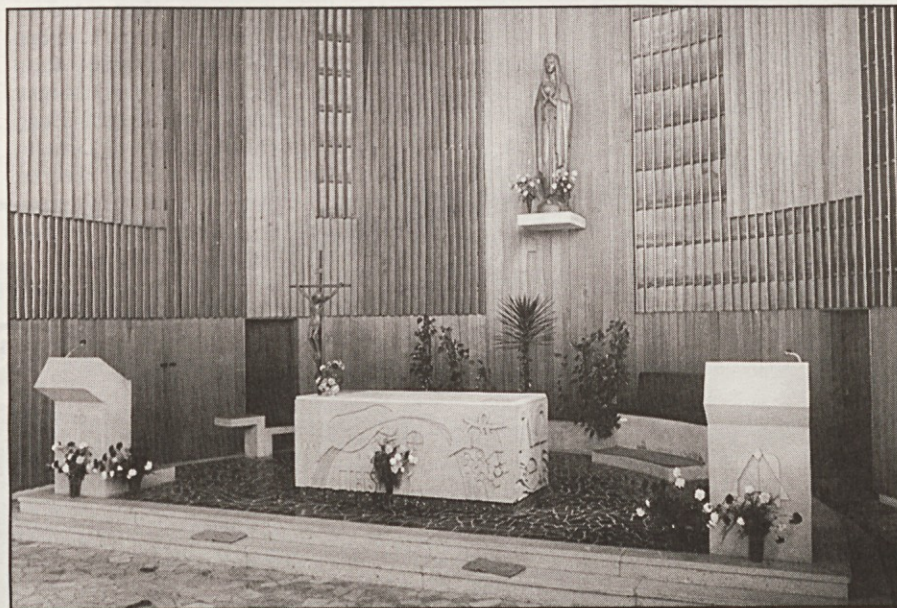
Intenzivno ste se skozi leta posvečali tudi duhovni vzgoji slovenskih študentov in je iz vašega zavoda izšlo kar precej duhovnih poklicev in skupina fantov, ki je šla po maturi za 3 leta v misijone na Madagaskar.

V Slovenski vasi se je naselilo precej

Gospod Ladislav Lenček je izdal revijo Katoliške misijone in prirejal misijonske prireditve in tombole za slovenske misijonarje in povezoval naše kulturnike v Slovenski kulturni akciji.

Del Baragovega misijonišča je tudi tiskarna Baraga, ki je bila nekaj let v mestu, pozneje pa se je preselila v lastne prostore v Slovenski vasi. V njej so se tiskali „Katoliški misijoni“, po ustanovitvi Slovenske kulturne akcije pa tudi njene publikacije in del slovenskega tiska.

Prezbiterij v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi

Baragovo misijonišče je bilo vseskozi močno povezano z misijonsko akcijo. G. Lenček je bil gonilna sila te akcije ne samo v Argentini, ampak tudi v zamejstvu in po svetu.

Imate farno šolo v vseh stopnjah: otroški vrtec, osnovno in srednjo šolo. Koliko učencev in dijakov je v njej? Kakšen vtis imaš: sprejemajo gojenci tudi verski pouk in oblikovanje?

Po nekaj letih življenja in dela v Slovenski vasi smo kmalu spoznali, da je poleg rednega dušnopastirskega dela, tako med rojaki, kakor domačini, treba storiti še kaj več, da dobimo stik z družinami in zlasti z mladino. Za tedanje razmere je bila dobra katoliška šola najbolj primerna pot. Mladini smo skušali poskrbeti za dobro katoliško vzgojo in preko učencev priti v stik z družinami, zlasti okoliškimi. Leta 1963 smo pričeli z otroškim vrtcem in prvim razredom ljudske šole, nadaljevali z ostalimi razredi ljudske šole in iz potrebe je nastala srednja in tehnična šola. Kolegij ima sedaj okoli 2000 učencev. V vseh oddelkih je od prvega početka poskrbljeno za redno versko vzgojo. Prva leta je bilo to delo lažje in bolj uspešno, ker so učenci dobili več opore v družini. Danes je težje, ker se je vpliv okolja in družine močno spremenil, kar se močno čuti pri vzgoji mladine. Kako učenci sprejemajo verski pouk in oblikovanje, je zelo odvisno od osebe in zlasti od družinskega okolja, v katerem učenci rastejo in živijo.

Pred leti ste ustanovili tudi Dom svete Vincencija sta starejša in bolehnega rojake. Se ustanova lahko vzdržuje s prispevki rojakov, ki so v njej?

Potreba po domu za ostarele se je kmalu pokazala. Pričeli smo z gradnjo prvega dela, in ker prostorov za nove oskrbovance, ki so se priglašali, ni bilo dovolj, smo kmalu dodali drugo poslopje. Stanovanj je za 47 oseb z lastno sobo in potrebnimi pritliklinami. V to delo smo se vrgli, ker je v duhu sv. Vincencija, ustanovitelja lazaristov, in zlasti še zato, ker nam je slovenska družba Marijinih sester zagotovila, da nam bo pošiljala sestre, ki so izredna pomoč Domu sv. Vincencija. Dom sprejema tudi oskrbovance drugih narodnosti. Ker se vzdrževanje Doma ne krije s prispevki oskrbovancev, primankljaj krije Baragovo misijonišče.

V Longchampsu ste kupili in uredili tudi Pristavo. Kaj je na njej in čemu vsemu služi?

Pred nekaj leti je Baragovo misijonišče kupilo čez 5ht zemlje v predmestnem kraju Glew, kake pol ure vožnje od Slovenske vasi. Poleg že obstoječega drevja smo nasadili še okoli 400 dreves, ki že nudijo senco. Pristava je namenjena duhovnemu in telesnemu razvedrilu družin in mladine iz fare in kolegija Marije Kraljice. Tam so duhovne vaje, srečanja zakoncev, družin, mladinskih skupin, športni prostori in zlasti v poletni sezoni, ko je odprt plavalni bazen, kraj za razvedrilo. Pristava je odprta

skozi celo leto. Na voljo je nekaj stanovanj za družine in skupine.

Od vseh sobratov si ti edini, ki je v Slovenski vasi že od začetka. Si superior skupnosti. Kolikor vem, da si imel ti na skrbi grajenje vseh zgradb, poleg Baragovega misijonišča, v katerem je bivališče in cerkve Marije Kraljice, zavoda in farne dvorane, farne šole, Doma sv. Vincencija, hiše za goste in nazadnje še pristave. Ali imate sobratje razdeljeno delo na različnih področjih?

Res je, da sem od vseh sobratov, ki so od vsega početka delovali v Baragovem misijonišču, ostal samo jaz. Zadnji od njih je bil pokojni g. Lenček. Prišli pa so novi, mlajši sobratje, ki bodo nadaljevali dosežanje delo misijonišča na raznih področjih, ki ga že sedaj vršijo.

Koliko rojakov šteje župnija in koliko argentinskih vernikov?

Slovenskih družin je okoli 120, vseh rojakov pa nekaj manj kot 500. Fara tukajšnjih domačinov pa šteje okoli 10.000 prebivalcev. Od teh število tistih, ki bolj ali manj redno izpolnjujejo verske dolžnosti, zlasti nedeljsko mašo, letno raste.

Prepričan sem, da z zadovoljstvom gledaš na opravljeno delo. Ali si imel še kak drug načrt, ki ga nisi mogel uresničiti?

Omeniti moram, da kot član družbe lazaristov nisem imel svojih osebnih načrtov, ampak da je vse, kar je bilo v štiridesetih letih narejenega, skupno delo vseh sobratov, ki smo skušali vsak po svojih močeh in darovih odgovarjati potrebam časa in okolja. Hvaležen sem Bogu in Družbi, da sem čez štirideset let mogel sodelovati pri njenem poslanstvu, ne samo v dobro slovenskim rojakom, ampak tudi domačinom.

Ali bi želel izreči še kako misel, nasvet ali spodbudo našim bralcem?

Želim, da bi Baragovo misijonišče moglo še mnogo let nadaljevati svoje lepo poslanstvo v Slovenski vasi.

Cerkev Marije Kraljice - središče Slovenske vasi - kakršna je danes.

KONEC IMPERIJA, a ne zmote

MARKO KREMŽAR

Bilo je 13. maja, na obletnico prvega prikazovanja Device Marije v Fati mi, ko je leta 1981 ob petih popoldne, sredi množice na trgu sv. Petra, Mehmet Ali Agca iz neposredne bližine ustrelil z 9 mm avtomatično pištolo browning na svetega očeta Janeza Pavla II. Izstrelil je več krogel. Dve sta zadeli in ena je za nekaj milimetrov zgrešila žilo aorto, kar bi pomenilo neizogibno in takojšno smrt. „Ena roka je streljala, druga pa je vodila kroglo,” je dejal kasneje papež, ki vidi v atentatu satanov napad na Cerkev, v svoji rešitvi pa Marijino pomoč. Atentator ni ušel, ker ga je zgrabila in s pomočjo množice vernikov držala neka redovnica, ki je stala v bližini (H.H.292-296, 304).

Nekaj tednov pred tem dogodkom, 30. marca, sedemdeset dni po prevzemu oblasti kot predsednik Združenih držav Amerike, je bil zadet od atentatorjeve krogle Ronald Reagan. Krogla, ki jo je izstrelil Hinckly, naj bi se ob zadetku razstreščila, a tega ni storila. Odbila se je od rebra, prebila del pljuč in se ustavila nekaj milimetrov

pred srčno mišico. To so ugotovili zdravniki po daljši operaciji, kateri pa so mediji, iz državnih razlogov, zmanjšali pomembnost. Kasneje je pravil Reagan hčerki Patti, da je v bolnišnici, ko ni vedel, ali bo ostal pri življenju ali ne, veliko molil. Najprej je molil le zase, potem pa se je spomnil, da bi bilo prav moliti tudi za atentatorja. Pričel je moliti za oba, kajti „če Bog ljubi mene, kljub vsemu, mora imeti rad tudi Johna Hinckleya” (M.T. 8-19).

Leto kasneje, 7. junija 1982, sta se moža, ki sta za las ušla smrti, srečala v Vatikanu. Reagan, prvi predsednik ZDA, ki je obiskal svetega očeta, je pričel pogovor s tem, da je pokazal na Peruginovo sliko Vstajenja, ki je visela na steni, in rekel papežu, da se mu zdi zelo primerna za to priložnost. Poudaril je, da sta bila oba ne dolgo tega na robu smrti, oba naj bi spravila s sveta morilčeva roka, in da ju je Bog ohranil pri življenju gotovo z nekim posebnim namenom. Janez Pavel II. mu je pri-trdil (V. 107).

Ob pregledu dogodkov zadnjih desetletij lahko trdimo, da se je v času obeh ponesrečenih atentatov porajalo novo zgodovinsko obdobje. Dober mesec po napadu na svetega očeta, ob petih popoldne, ob isti uri kot je turški terorist izstrelil orožje na trgu sv. Petra, je pričela obiskovati skupino otrok v neznani hercegovski vasi, imenovani Medjugorje. Ona, kateri je pripisoval papež svojo rešitev. Tega leta so se pričeli premiki, ki so deset let kasneje privedli do propada komunističnih režimov, razpada sovjetskega imperija pa tudi do slovenske državne samostojnosti.

Iz papeževega življenjepisa, ki sta ga pod naslovom „His Holiness” (Njegova svetost) napisala znana časnikarja Karl Bernstein in Marco Politi, kratko povzamam, poleg obrisa papeževe osebnosti, nekaj njegovih posegov, ki so zapustili sled v cerkveni in svetni zgodovini te dobe.

Citati se nanašajo na naslednje knjižne izdaje: (H.H.) Carl Bernstein & Marco Politi, „His Holiness”, zal. Doubleday, New York, 1996; (M.T.) Nancy Reagan, „My turn”, zal. Random House, New York,

1989; (V.) Peter Schweizer, „Victory”, zal. The Atlantic Monthly Press, 1994.

I. Njegova svetost

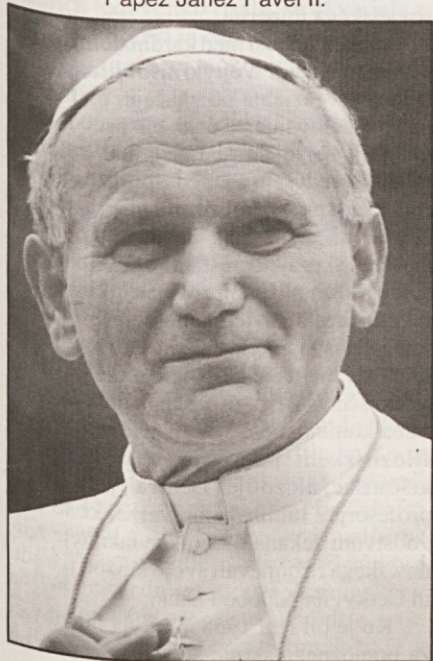
(Najpojasnim slovenščine manj veščim bralcem, da se beseda svetost, s katero uradno nazivamo svetega očeta, v slovenščini naglaša na zadnjem zlogu in ne na prvem kot delajo to, na primer, Hrvati, pa predsednik slovenske države ali poveljnik častne čete slovenske vojske, recimo, ob papeževem sprejemu na letališču pri Brniku).

Daljna priprava

O mladih letih Karla Wojtyła je v omenjenem življenjepisu napisanih veliko zanimivih strani, ki skušajo pojasniti osebnost, ki je rasla iz mladega poljskega fantiča. Zgodnja izguba matere, brata in končno očeta je važen podatek, ki pa ne razloži dveh lastnosti, ki ju avtorja omenjata kot posebnosti mladega fanta. Karl Wojtyła je že v mladih letih veliko molil, opravljal je pobožnost prvih petkov, hodil k sveti maši tudi med tednom, pa živel čisto, zdržno življenje. Medsebojna povezanost molitve in čistosti bo, prej kot piscema, razumljiva katoliškemu bralcu.

Življenjepis omenja, da v času španske državljanske vojne simpatije bodočega papeža niso bile na strani republikancev, ki so pobijali duhovnike in redovnike. Mladi Karol je bil naklonjen generalu Francu, a ni

Papež Janez Pavel II.

Ronald Reagan, predsednik ZDA

bil, ugotavljata avtorja, antisemit. Dognala sta, da je v njegovem rojstnem mestu Wadowice živelo precej židovskih družin in da je imel bodoči papež med mladostnimi prijatelji in prijateljicami tudi Jude.

Vojna, nemško-sovjetski vdor, poraz poljske vojske, nacistična zasedba domačega kraja, so naredile na mladega, za umetnost, predvsem pa za vse poljsko in katoliško navdušenega Karla močan vtis. Vendar se pod okupacijo ni pridružil raznim podtalnim odporiškim gibanjem, temveč skupini živega rožnega venca. Petnajst skrivnosti rožnega venca naj bi bilo utelešenih v petnajstih mladih moških, ki so ob dnevni molitvi sklenili slediti Kristusovi zapovedi „ljubi Boga in bližnjega“ (H.H.51). Vodja in gibal to skupine, ki je vztrajno rasla, ni bil kak duhovnik, temveč krojač Jan Tyranowski, o katerem je rekel Wojtyła kasneje kot papež, da je bil „eden od tistih nepoznanih svetnikov, ki svetijo... v globinah, v katerih navadno kraljuje tema“ (H.H.52). Kot vsi člani živega rožnega venca je tudi Karol obiskoval tega globoko vernega moža vsak teden v njegovi delavnici. Med šivalnimi stroji in kupi knjig so potekali duhovni pogovori. Tyranowski je bil nekaj časa Karlov duhovni vodja. Usmerjal ga je v branje teoloških knjig in ga vzpodbujal k študiju spisov sv. Janeza od Križa in sv. Terezije Avilske. „Uporabiti vsak trenutek dneva“ je bilo eno od vodil, ki jih je sprejel od svojega laičnega duhovnega vodnika

mladi Wojtyła, ki se je med tem že vpisal na podtalno univerzo, kajti uradno so okupacijske oblasti zaprle.

Oktober 1942 se je Karol Wojtyła odločil in vstopil v podtalno semenišče, ki je delovalo pod okriljem krakowskega nadškofa Adama Sapiehe. Da ne bi bil odgnan na prisilno delo v Nemčijo, je poiskal zaposlitev kot delavec v bližnji kemični tovarni, ki je delala za vojno industrijo. Tako je ob ročnem delu lahko opravljal svoje semeniške študije in poglobljal podškofov vodstvom duhovno življenje. Večji del bogoslovja je opravil v času nemške zasedbe. V duhovnika je bil posvečen 1. novembra 1946, to je po „osvoboditvi“, kot so nekateri imenovali sovjetsko zasedbo in pričetek komunističnega totalitarnega režima, tudi na Poljskem.

Po dveh letih bivanja v Rimu, kamor so ga predstojniki poslali študirat in kjer se je, kot pišeta njegova biografja, poglobljal predvsem v spise sv. Tomaža Akvinca in španskih mistikov, se je duhovnik Wojtyła vrnil na Poljsko, ki je bila trdno v rokah komunističnih oblasti. Kljub temu je kot mlad kaplan zbiral mladino in pridno študiral Marxa, Lenina, Stalina in druge marksistične avtorje, kajti „če hočeš poznati sovražnika, moraš vedeti, kaj ta misli“. Mladim, ki so imeli težave, ker jih je zalezovala in zasliševala tajna policija, je svetoval, naj jim povedo vse, kar vedo, ker ne delajo nič slabega, da pa morajo biti pripravljeni mar-

sikaj potrpeti. Tolažil jih je z mislijo, da bodo komunisti prej ali slej „končali sami sebe“ (H.H.77).

Bližnja priprava

Marca 1949 je nadškof Sapieha premestil kaplana Wojtyło v krakovsko župnijo sv. Florjana, kjer se je zbirala univerzitetna mladina. To je bila dobra šola za kasnejšega papeža, ki je precejšen del svojih naporov posvetil prav vprašanjem, ki tarejo mlade. Spolni odnosi, čistost in priprava na zakon so postajali središnja tematika, s katero so se mladi obračali na svojega kaplana. Med njimi je mladi duhovnik razvil misel, ki odmeva iz kasnejših enciklik, da zakon ni le pogodba, marveč predvsem poklic (H.H.80), božji klic, podobno kot je poklic odločitev za duhovski ali redovniški stan.

Oktober 1954 je poljska zaprla vse teološke fakultete razen Katoliške univerze v Lublinu. Ta je postala edina katoliška univerza na področju, ki so ga obvladovali komunisti od železne zavesne na zahodu pa do obale rdeče Kitajske. Na tej univerzi je bodoči papež učil etiko in filozofijo, hkrati pa je s premestitvijo prišel v neposredno cerkveno območje poljskega primasa kardinala Stefana Wyszyńskiego. Ta je bil takrat in še dolga leta do svoje smrti ne le prvak katoliške Cerkve na Poljskem, temveč tudi od ljudstva sprejeti voditelj tistega dela Poljakov, ki niso priznavali legitimnosti komunističnih oblastnikov in predstavnikov sovjetskega imperija.

Vendar odnosi med kardinalom in mladim profesorjem Wojtyło niso bili najboljše. Bila sta si različna po značaju, pa tudi po načinu delovanja. Če je bil prvi ljudski voditelj, se je drugi raje gibal v krogu mladih, predvsem pa med izobraženci. Primas je bil spreten politik, mladi profesor pa človek načel in idej. Medtem ko je bil kardinal skoraj neprestano v odprtem konfliktu s komunističnimi oblastmi in je moral zato prestat tri leta zapora, se je Wojtyła loteval rušenja komunizma drugače. Prepričan je bil, da je globok in temeljit študij izhodišče vsakega uspešnega dela in da je treba komunistični sistem pričeti rušiti na filozofskem področju, z izostritvijo krščanske filozofije. Deloval je v krogu profesorjev lublinske univerze, ki so pod vodstvom dekana filozofske fakultete Kłynowskega razumevali svojo službo narodu in Cerkvi na podoben način.

Ko je bil leta 1958 Wojtyła imenovan za pomožnega škofa, se to ni zgodilo na

Barltonist Bogdan Magister ob spremljavi prof. Ivana Vombergarja na 28. Mladinskem glasbenem večeru

Ob razstavi akvarelov Bare Remec

JURE VOMBERGAR

Rad bi prikazal osebnost slikarice Bare Remec, kot sem jo sam poznal, najprej kot njen učenec v Umetniški šoli SKA v Argentini med leti 1955 in 1960, kasneje kot ljubitelj lepih umetnosti obiskovalec njenih slikarskih razstav in končno in ne nazadnje kot sorodnik, oče njenih pranečakov. O njenih biografskih podatkih in ocenah njenega dela je mogoče brati v študijah, ki sta jih opravila umetnostna zgodovinarja Marijan Marolt in dr. Irene Mislej, pa še razni poznavalci njene umetnosti ob priliki razstav (dr. Tine Debeljak, France Papež, dr. Darko Šušteršič, dr. Aleksander Bassin, dr. Vojko Arko, tudi sam sem nekajkrat pisal o njej). Doslej najbolj obširen in tehten tekst o Bari Remec je napisala in zbrala dr. Irene Mislej in izdala katalog z barvnimi reprodukcijami v času njene razstave v Ljubljani leta 1991.

Slovenska kulturna akcija je 9. avgusta t.l. v mali dvorani Slovenske hiše pripravila razstavo akvarelov Bare Remec. To je njena prva razstava v Argentini po njeni smrti pred več kot šestimi leti, 1. marca 1991. Poleg akvarelov in olj je slikarica tudi veliko risala, se ukvarjala z lesorezi, linorezi in ostalo grafiko (jedkalanica, suha igla, monokopija, ipd). Samo ex-librisov je za posebno razstavo, oziroma monografijo; prav tako keramike, ilustracij v knjigah, revijah, na vabilih, spominskih listih, itd. SKA je imela namen -

in upam, da je še aktualno - izdati monografijo njenih risb iz begunskih taborišč v Avstriji, predvsem v Vetrinju. Vsa omenjena dela Bare Remec so shranjena in čakajo na umetnostne zgodovinarje.

Kot rečeno, likovni opus Bare Remec je zelo bogat. Kar nimajo privatniki in galerije, hrani njena sestra Lada Remec. Ko sem pri njej izbiral akvarele za to razstavo, sem se moral omejiti na približno 60 del, ki jih je možno razstaviti v omejenem prostoru. Shranjenih pa je vsaj še enkrat toliko.

Tehnika akvarelov je bistveno drugačna od tehnike olja, tempere, gvaša ali akrilika, ki dovolijo naknadno elaboracijo, dodatke, spremembe in to še več dni, mesecev ali celo več let kasneje. Akvarel pa je hitra skica, napravljen z mehкими čopiči in prozornimi vodenimi barvami, ki ne dovoli kasnejših nanosov barve, ne da bi se zgubila značilna prvotna svežina. Barva mora teči, je rekla Bara Remec, mora se prelivati ena v drugo; dela se, dokler je barva sveža. Ko slikar pristopi k izdelavi akvarela, mora imeti že predhodno celotno idejo o sliki. Ko enkrat začne, ima komaj pol ure časa ali še manj. Zato je pristop zelo intenziven, poteze hitre, v širokih zamahih; minute dela zahtevajo popolno osredotočenost pozornosti in duševno zbranost. Če ne „rata“ (in to po-

gosto), se papir zmečka in vrže proč. Naj pri tem omenim, da Bara Remec ni hranila slik, ki bi ji ne ugajale. Še kasneje, čez leta, ko je pregledovala svoje stvaritve, jih je precej strgala, zmečkala in vrgla proč. To povem za poznanje njenega karakterja, oziroma, njene umetniške samozvesti in

predlog Wyszynskega, temveč neposredno na prošnjo Sapiehovega naslednika krakovskega nadškofa Baziaka, katero je Pij XII. sprejel. Bil je prvič, da papež pri takem imenovanju ni upošteval mnenja poljskega primasa (H.H. 88,99)).

To seveda ni povečalo kardinalove naklonjenosti do mladega Wojtyła. Ko je bil leta 1962. drugi vatikanski cerkveni zbor že v teku, je umrl nadškof Baziak. Pri imenovanju naslovnih škofov je veljal na Poljskem, po tedaj že ustaljenem dogovoru z vlado, naslednji postopek: kardinal primate predlagal papežu tri kandidate, ko je ta listo odobril, jo je primate predložil še v

odobritev vladi, ki si je pridržala pravico veta.

Wyszynski je predložil prvo listo kandidatov za novega krakovskega nadškofa, na kateri ni bilo pomožnega škofa Wojtyła, najprej papežu, nato pa poljski vladi. Ta je listo v celoti zavrnila. Podobno usodo je doživela druga lista z imeni treh kandidatov, ki jo je pripravil kardinal in v kateri ponovno ni bil vključen krakovski pomožni škof. Tako je šele po zavrnitvi šestih kandidatov kardinal vključil v tretjo listo tudi Karla Wojtyła. Ta lista je bila potrjena v Rimu in med kandidati je poljska vlada odobrila, kot najmanj nevarnega, prav

Wojtyła. Tako sta se pri tem imenovanju nekako strinjali obe mnenji, kardinal ga je imel za najmanj primerne od kandidatov in ga je zato predlagal šele, ko ni uspel s šestimi, za katere je sodil, da so za tako odgovorno mesto bolj zreli, vlada pa ga je iz istih razlogov potrdila (H.H. 100). Obe oblasti, cerkvena in svetna, sta se enako motili.

Novi krakovski nadškof je prejel od svetega očeta imenovanje 30. decembra leta 1963. Karol Wojtyła je postal tako naslednik sv. Stanislava, ki je pred stoletji na istem škofovskem prestolu dočakal mučeniško smrt.

(Drugič dalje)

ocenjevanja lastnega dela. Kar je ohranjenega, lahko rečem, da ji je bilo vseč. Morda bo tudi nam in zanamcem.

Nekaj razstav, ki jih je Bara Remec priredila prva leta v pomembnih galerijah v središču Buenos Airesa niso imele tiste ga odmeva, ki ga je pričakovati. Uvidela je, da je tudi v Argentini umetnost v rokah zaključenih krogov, ki lansirajo svoje poznane, ostale pa ignorirajo in pustijo, da se znajdejo kakor vejo in znajo; če se uveljavijo v tujini, potem morda postanejo zanimivi. S slikami, ki jih je prodala, niti ni mogla kriti stroškov galerije, okvirjev, propagande in kar je s tem v zvezi. Odslej je razstavljala le med Slovenci, predvsem v okviru SKA. Njene razstave so vedno bile lepo obiskane. Skoraj ni slovenske družine v Buenos Airesu, ki bi ne imela kake Barine slike in je ne bi s ponosom postavila na vidno mesto. Slovenci v Argentini imamo razmeroma zadovoljivo razvito glasbeno in pevsko kulturo, manj ali skoraj nič pa likovno. Bara Remec je to sprejemala kot dejstvo in kdaj naslikala tudi kaj ljudskemu okusu sprejemljivega.

Danes je tudi ljudskemu okusu sprejemljiva tematika pokrajinskih slik argentinskega severa in juga, portreti Indijancev, manj pa njihova simbologija in mitologija. Bara Remec ni študirala indijske mitologije kot take, njene vsebine in po-

mena, kot jo je, recimo, njena znanka etnologinja dr. Branka Sušnik v Paragaju. Omenjam to zato, da ne bi kdo iskal v teh slikah kake zavestne indijske verske ali mitične vsebine. Po drugi strani pa tudi ne bi mogli reči, da je uporabila indijsko motiviko kot zgolj likovni material za sestavo eksotičnih kompozicij, ki imajo pač svojo publiko in odjemalce. Na način, ki je nam, navadnim zemljanom nepoznan, je umetnica podoživljala in ponotranjila, v stiku z Indijanci, z njihovim načinom življenja in čustvovanja, z njihovo usodo ponižanih in razžaljenih, v stiku z neokrnjeno naravo, v kateri živijo, njihovo ikonografijo ter jo prevzela in posvojila. V njenem nekdanjem stanovanju v Buenos Airesu je ohranjena zbirka izdelkov Indijancev, ki jih je nabrala, ko se je mudila med njimi. Celo na trak je posnela njihovo pripovedovanje in petje.

Ker nisem ne umetnostni zgodovinar ne kritik, si kaj več o njeni umetnosti ne upam povedati; lahko le to, kar sem sam doživel v dolgoletnem stiku z njo, namreč, da je svoje slikarstvo jemala silno resno. Bila je srž njenega življenja, nikakor ne hobby, terapevtsko ročno delo, zapolnitev odvečnega časa ali dolgočasje, kar je opaziti pri mnogoterih ukvarjalcih z likovnostjo. Kar je zaslužila s prodajo slik, je porabila za vožnje v indijske kraje in

preprosto življenje tam. Zadovoljila se je z golim preživetjem. Če ji je kaj ostalo, je vse razdala. Ni bila skopa, kar bi kdo mislil, ko bo videl, da so njene risbe in akvareli kdaj naslikani na netiskani strani koledarjev. Kot zanimivost naj omenim, da je zadnje pismo domačim iz Bariloče napisala kar na papirnati vrečki za moko. Taka je bila Bara, kot smo ji vsi rekli.

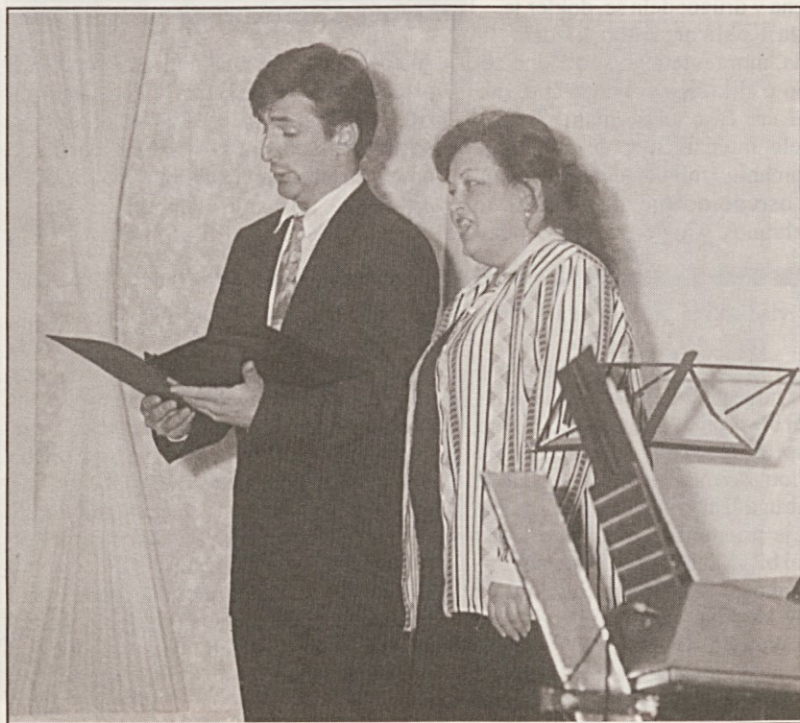
Po drugi strani pa je uporabljala najboljše oljne barve, akvarele in čopiče, katere so ji v času, ko v Argentini ni bilo uvoza, posredovali prijatelji in znanci, ki so potovali po svetu. Sama pa ni nikoli potovala kam dlje kot v Asunción de Paraguay k svoji že omenjeni znanki.

Bara je bila izjemno družabna oseba, česar se navadno ne pričakuje od tako samonikle osebnosti. Da je drugačna od navadnih smrtnikov, se je moglo videti že po njeni obleki in nakitu in ne nazadnje po fizonomiji. A tudi pri tem je ohranila svojo žensko nečimrnost in samozavest. Ni zapadla v čudaštvo, svetobežnost in svetobolje, kar je tako značilno za umetnike. V svojem delu, življenju, komuniciranju je bila sicer svojevrstna, a pristna, nič ni bilo izumetničenega; kot občutljiva oseba kdaj zamerljiva, a brez gneva. V svojem razmerju do ljudi, v svojem govorjenju je bila zelo neposredna, lapidarna, „nediplomatska“. Ni iskala prijateljstev in eventualnih koristi od njih. Njena umetniška intuicija ji je usmerjala in narekovala osebne odnose z ljudmi.

Zelo je bila povezana s svojo družino. Izredno se je znala približati otrokom, morda je bila sama le en velik otrok. Ni se poročila, ni imela lastnih otrok, pač pa osemnajst pranečakov, katere je zelo ljubeznivo sprejemala in obiskovala; ob rojstvih jim je podarjala svoje najboljše slike.

Bila je zelo zavedna Slovenka in to tudi od drugih zahtevala, tudi od mlajših, že tukaj rojenih. Velikokrat je podarila kako svojo sliko za srečelov ali tombolo, da bi s tem pripomogla h gmotnemu vzdrževanju ustanov v slovenski skupnosti v Argentini. Ta njena gesta ni bila vedno cenjena, pač slika ni redno prišla v roke poznavalcem in ljubiteljem njene umetnosti.

Prijateljsko povezana je bila tudi s hrvaškimi begunci, ki jih je poznala še s časa svojega študija v Zagrebu (Meštrović, Vida, Babić). Zanimivo je tudi, da - čeprav religiozna oseba - se je bolje počutila v bolj „liberalnih“ krogih slovenske skupnosti. Bila je med ustanovitelji SPD in v

Mezosopranistka Ani Rode in Matej Debevec na letošnjem Mladinskem glasbenem večeru

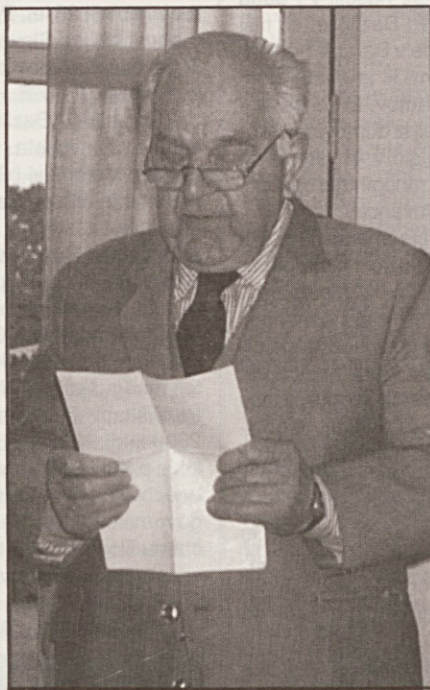
25-LETNICA ROŽMANOVEGA DOMA

25. obletnica Rožmanovega doma je bila v nedeljo, 24. avgusta; ob 11,30 je delegat Jože Škerbec daroval sveto mašo za žive in rajne oskrbovance, člane odbora in dobrotnike; po maši je spregovoril predsednik RD Peter Čarman:

„Spoštovani navzoči, dragi prijatelji Rožmanovega doma!

Pozdravljam vse navzoče, - zveste prijatelje in dobrotnike, ki nam še vedno stojte ob strani z velikodušno naklonjenostjo in razumevanjem. Čutim dolžnost, da se ob tej priložnosti spomnim še s posebno hvaležnostjo živih in tudi pokojnih mecenov, brez katerih ne bi bila zrasla ta stavba - dom potrebnim rojakom. Vsem skupaj izrekam iskreno dobrodošlico!

Današnje prijateljsko srečanje ni samo praznovanje običajne spominske obletnice, saj ima globlji pomen. To je doba 25-letnega napora, načrtovanj, zbiranja denarnih sredstev, soočanja z nešteti težavami, doba volje, poguma in zaupanja v slovensko skupnost. Prizadevnost dobrih slovenskih src in pridnih rok sta obrodila sadove. Tovrstna, edinstvena slovenska socialna ustanova v tej deželi, je v omejeni dobi nudila zavetje že nad 55 ostarelim in onemoglim rojakom. Tudi danes oskrbuje 15 potrebnih domovalcev. To so gotovo dovolj zgovorne številke, ki potrjujejo upravičenost obstoja tega Doma. Kje bi sicer vsi ti brezdomni, oslabei rojaki preživel z do 80% svoje minimalne ali še manjše pokoj-

Predsednik Rožmanovega doma Peter Čarman na jubilejni slovesnosti

nine. Naši oskrbovalci so to preživel!

Kljub vsem dosedanjim dosežkom pa moramo resnici na ljubo priznati, da Rožmanov dom še ni dosegel dokončnega cilja. Manjka najvažnejše in to je celotna social-

na in zdravstvena oskrba. A zato so potrebna nadaljna težko zmogljiva finančna sredstva. Vse dosedanje vzdrževanje zavetišča je težilo v glavnem le na majhno in vedno isto skupino ljudi, iz istega, seveda najbližjega okraja. Toda popoln uspeh bo zajamčen le z vsestransko podporo vseh rojakov, saj je bil tudi Rožmanov dom zgrajen za vse potrebne, brez izjeme. Število osamelih in obolelih starostnikov v zdomstvu vedno bolj narašča in je pričakovati, da tudi socialni čut in posluh za bližnjega ne bo zajel samo neznatno skupino obremenjenih dobrotnikov, marveč se razširil prav na vse dobro misleče rojake v izseljenstvu! Hvala lepa vam za vaše dosedanje razumevanje! Vabim vas sedaj na kosilo, ki so ga pripravile naše skrbne in večše žene in dekleta."

K praznovanju se je zbralo veliko rojakov, ki so po skupnem kosilu ostali v prijateljski družbi še do srede popoldneva.

Na občnem zboru Rožmanovega doma 6. julija je bil izvoljen odbor za tekočo poslovno dobo: predsednik Peter Čarman, podpredsednik Janez Jenko, tajnik Jože Žerovnik, pomočnik tajnika Franc Oblak, blagajnik lic. Ivan Korošec, pomočnik Marjan Jože Loboda, odborniki: inž. Anton Matičič, Franc Avguštin, Božo Šušteršič, Pavla Lipušček, Tine Štefe, Ivan Mehle, Tinca Oblak, Pavla Korošec, Janez Kožar, dr. Stanko Kociper; v nadzornem odboru: Marjan Loboda, Janez Amon in Ivan Šiler.

Rožmanov dom za ostarele in osamljene rojake ima prostora za 25 oseb. Vsaka soba ima ogrevanje in kopalnico s toplo vodo. Trenutno je v njem 15 rojakov. Vsako soboto popoldne je v domu nedeljska sveta maša. Ustanova potrebuje pomoč naše skupnosti.

njem sodelovala do svoje smrti; prav tako v okviru SKA, povsod tam, kjer se je čutila sprejeto, cenjeno in neutesnjeno.

Manj znan je njen socialni čut. Mnogi mi indijanskim otrokom na severu in jugu Argentine, kjer je živela in slikala, je bila botra; iz Buenos Airesa jim je pošiljala obleko. Obiskovala je poznane starejše osebe, posebno bolnike.

Bara Remec je pomembna v zgodovini slovenske likovne umetnosti tudi zato, ker je bila ena redkih, ki ni sprejela Revolucije starega sveta. To zoprvanje je drago plačala: zgubila je domovino, se z največjo težavo prebijala skozi življenje v begunstvu v Avstriji, Italiji in nato v Argentini, prva leta kot delavka v keramični tovarni, in končno je umrla v tujini. Je pa tudi primer upornice proti revoluciji nove-

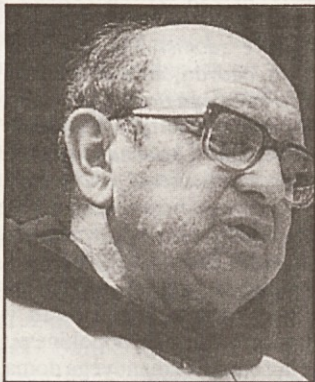
ga sveta, ki se predstavlja kot življenjski materializem, porabništvo, uživaštvo, v umetnosti pa kot destruktivizem ali norčevanje iz vseh in vsega. Ta Revolucija ne grozi in ne ubija kar takoj in direktno, ampak počasi, na dolgo roko, a sigurno. Slovenski filozof dr. Milan Komar meni, da zna biti bolj smrtonosna kot starosvetna. Bara Remec je bila upornica ne le z besedo, ampak predvsem z življenjem, z zgledom. Ni se hotela prilagoditi razmeram, ki bi predstavljale zanj odklonitev umetniške svobode, samostojnosti, neodvisnosti in samonikle izraznosti. Ni zdržala v Buenos Airesu (kjer je sicer živela s sestro Vlado) in kjer ni našla pobude in navdiha za svoje delo, ampak se je zatekla v še ne civiliziran svet med Indijanci na severu Argentine (v okolici Tilcare v pro-

vinci Jujuy) in na jugu, v okolici mesta Bariloche. Tu jo je tudi zalotila smrt.

Malo pred smrtjo, že po demokratizaciji v Sloveniji, so pripravili v Ljubljani njeno prvo povojno razstavo, na katero je pristala z deljenimi čustvi. Tudi če bi ji omogočili prisotnost na razstavi, ne bi pristala na obisk domovine. Njena umetniška intuicija ji je dala vedeti, da se ne bo nič bistvenega spremenilo. In res, še sedaj, po šestih letih, so njene predvojne slike zaplenjene, družinska hiša še ni vrnjena. Danes je njeno delo sicer poznano v domovini, po zaslugi umetnostne zgodovinarke dr. Irene Mislej, a še vedno nima mesta v slovenski umetnostni zgodovini, kot ga zasluži. Osebnost sem prepričan, da, kot pravi pisatelj in pesnik Zorko Simčič v svoji znani poeziji, „nekoč bo“.

+ ODŠLA STA +

**P. Bazilij
(Albin) Valentin OFM**

V soboto, 26. julija 1997, je v bolnišnici sv. Vincencija v Melbourne v Avstraliji umrl slovenski frančiškan p. Bazilij Valentin.

Rodil se je na Viču v Ljubljani 29.8.1924. Prejel je krstno ime Albin. Ob ministriranju v viški župniji, ki jo vodijo frančiškani, se je navdušil za duhovni poklic in red sv. Frančiška. 23.8.1941 je vstopil v frančiškanski red in dobil ime br. Bazilij. Nato je bil leto dni v noviciatu v Novem mestu. Zaradi vojne in revolucije je moral študij prekiniti. Kot sanitetec pri domobrancih je skrbel za ranjence in bil mladim fantom spodbuda lepega življenja. Leta 1945 se je po končani vojni umaknil v Avstrijo. Bogoslovje je študiral v Schwatzu v Avstriji, nadaljeval pa v Boznu v Italiji. 25.3.1947 je napravil slovesne zaobljube. L. 1949 je dva dni pred božičem z drugimi bogoslovci prišel v Lemont v ZDA, kjer je dokončal še zadnji letnik bogoslovja. 29. 6. 1950 mu je škof Gregorij Rožman podelil zakrament mašniškega posvečenja. Daleč od domovine in domačih je pel novo mašo pri Mariji Pomagaj v Lemontu.

Kmalu je prevzel uredništvo slovenskega verskega mesečnika „Ave Marija“. L. 1956 pa ga je p. Bernard Ambrožič OFM povabil na delo med slovenske izseljence v Avstralijo. Takoj se

je odzval in se naselil v Padua Hall v Kew. P. Bazilij je teh hiši spremenil ime v Baraga House - Baragov dom, ki je postal dom slovenskih fantov, ki so kot begunci prihajali iz domovine. Skozi ta dom je šlo v 41 letih okoli 1800 fantov mnogih narodnosti, največ pa Slovencev.

P. Bazilij je imel veliko skrb za Slovence, ki so z ladjo prihajali v pristanišče v Melbourne. Da bi dobil z njimi stik in jim nudil pomoč, jim je ob prihodu s skupino Slovencev v pristanišču pel slovenske pesmi. Rojake, ki niso imeli nikogar in ničesar, je obiskoval v prehodnem taborišču v Bonegili. Mnogim je oskrbel stanovanje in zaposlitev.

V Kew je zbiral sredstva in Slovcem sezidal cerkev sv. Cirila in Metoda, ki jo je 20. 10. 1968 posvetil koprski škof dr. Janez Jenko.

V Avstralijo je povabil slovenske sestre Frančiškanke Brezmadežnega spočetja. Kupil jim je hišo, kjer so takoj po prihodu odprle otroški vrtec.

P. Bazilij je mislil tudi na prihodnost. S pomočjo rojakov je z velikimi skrbmi in napori v Kew postavil slovenski dom za upokojence z imenom Dom matere Romane. Poskrbel je tudi za otroke, da so se v Slomškovi šoli učili slovenski jezik. Njegova zamisel je tudi počitniška kolonija za mladino in starše. P. Bazilij je že pred več kot 40 leti sodeloval pri ustanovitvi slovenskega društva v Melbourne.

Predvsem pa je bil p. Bazilij dušni pastir. Iz svojega središča v Kew je duhovno oskrboval Slovence v mnogih drugih krajih. Prva leta je duhovno oskrboval tudi Slovence v Adelaidi, kjer je ustanovil slovenski misijon in slovensko društvo. V dobrih 40 letih je krstil mnogo potomcev prve slovenske generacije in poročil mnogo parov. Zadnja leta pa se je tudi žalostil na slovenskem pokopališču v Keilorju, saj so

grobovi Slovencev čedalje številnejši.

L. 1982 je p. Bazilij prejel visoko avstralsko državno odlikovanje. Za Slovence v Avstraliji je ustanovil revijo „Misli“, ki jo je urejal polnih 25 let. Po 45 letih je mogel obiskati Slovenijo. Zadnjič je prišel domov ob papeževem obisku l. 1996.

Pogreb p. Bazilija je bil v soboto, 2. avgusta. Cerkev sv. Cirila in Metoda je bila premajhna, zato je bila pogrebna maša, ki jo je kot zastopnik provinciala p. Polikarpa Broliha vodil p. Ciril Božič, na dvorišču pred lurško kapelo. Navzoč je bil tudi melbournski nadškof dr. George Pell in njegov pomožni škof Deakon ter mnogi škofijski duhovniki in frančiškani. Zbralo se je okrog 2000 ljudi. Na pokopališču Keilor je p. Ciril Božič opravil pogrebne molitve. Zvrstilo se je precej govornikov, ki so se poslovlili v imenu Slovenije, Avstralije in slovenskih društev v Avstraliji.

Ana Galjot roj. Mali

Umrla je 9. avgusta v kraju Transradio. Rojena je bila 16. marca 1915 v Šmartnem, fara Cerklje pri Kranju. Bila je sestra trem bratom in je vse preživela. Že v rani mladosti je izgubila mamo. Zato je še kot nedorasla morala iti služiti. To je bil zanj prviokus trpljenja.

Leta 1938 se je poročila z Lovrom Galjotom. V srečnem zakonu so se jima rodili trije otroci: Ivan in Jože s sestro dvojčico, ki je pa še majhna umrla. Med vojno in ob izbruhu komunistične revolucije se je mož Lovre

pridružil gorenjskim domobranecem. Leta 1945 je družina nastopila pot begunstva ter preko lienškega in špitalskega taborišča končno pristala na argentinskih tleh januarja 1949.

V kraju Transradio so si postavili svoj dom za mirnejšo in srečnejšo bodočnost. Toda vse prerano, star komaj 43 let, je mož Lovre podlegel srčni bolezni. Ana se je znašla pred hudim udarcem sama v skrbi za preživetje družine. Šla je za zaslužkom v tovarno. Komaj sta sinova dobro odrasla in prišla do potrebne dela, je umrl 27-letni sin Jože. Prav do bolezni jo je potrla ta izguba. Toda vdano in z zaupanjem v božjo pomoč je nadaljevala vsakdanje življenje ob sinu Ivanu, ki si je sčasoma ustvaril svojo družino z ženo Ivanko Goljevšček. Trije vnuki, Klavdija, Marcela in Gustavo ter pravunkinja Erika, so povečali prijazni domači družinski krog. Leta 1993 so ji privoščili obisk Slovenije in sorodnikov v domovini.

Redno in z ljubeznijo je sodelovala v krajevni fari Medalla Milagrosa. Z rožami in cvetjem, ki ga je gojila na svojem vrtu, je krasila tudi cerkev.

Vse njeno življenje je bilo prepleteno z bodicami trpljenja. Poleg vsega hudega je prestala vsaj 10 operacij. Ob močni veri in z lepim, plemenitim značajem je premagovala vse težave. Ni poznala prepira, kdor jo je spoznal, jo je vzljubil. Na srečanje s svojim Stvarnikom je bila zgledno pripravljena. Teden pred smrtjo je sama poklicala duhovnika in prejela zakramente za popotnico v večnost. Ob možu in sinu počiva na pokopališču v San Justu.

Mara Bidovec

Iz naše KRONIKE

28. mladinski glasbeni večer

je bil v soboto, 16. avgusta, v veliki dvorani Slovenske hiše; spored sta napovedovala Monika Zupanc in Marcel Brula; v 1. delu sporeda so nastopili instrumentalni ansambel Chaltén Glasband, Erika Poglajen na električnih orglah, Skupina Ars (moški oktet) pod vodstvom prof. Nancy Selan, baritonist Matej Debevec in ansambel Rock and Polka, v 2. delu sporeda pa Mladinski zbor iz Slovenske vasi, ki ga vodi Franci Pavlič CM, baritonist Bogdan Magister, Kvartet sto let, mezzosopranistka Ani Rode in Mladinski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar; sceno je izdelal Toni Paulič s pomočniki.

Romanje v Lourdes je bilo v nedeljo, 17. avgusta; bogoslužje je bilo v spodnji cerkvi; romarsko pobožnost smo začeli s petimi litanijami Matere božje, posvetilno molitvijo in blagoslovom; petje litanij in med mašo je vodila skupina mož in fantov pod vodstvom Andreja Selana in z orglanjem prof. Ivana Vombergarja; z delegatom Jožetom Škerbcem so somaševali Marjan Bečan, dr. Edo Škulj in Daniel Vrečar, ki je imel mašni govor; mašne uvode je bral inž. Tone Podržaj, berili pa sta brala Metka Slabe in Tone Belec; rojaki so veliko cerkev povsem napolnili; romanje v lurško svetišče na nedeljo po velikem šmarnu privabi vsako leto zelo veliko vernikov.

Slovenska-latinskoameriška trgovska zbornica je 25. avgusta priredila v Slomškovem domu srečanje članov in prijateljev ustanove, na katerem je najprej govoril poslanec Marjan Schiffrer o svojih izkušnjah v slovenskem parlamentu, nato pa industrialec Herman Zupan o Argentini in Sloveniji v vrtincu globalizacije sveta.

Mezzosopranistka Bernarda Fink je na povabilo glasbenih ustanov Festivales Musicales de Buenos Aires in Academia Bach

pela na 2 koncertih: pod okriljem prve omenjene ustanove je v Teatru Avenida 26. avgusta pela Schubertove in Brahmsove pesmi; za dodatek je nato najprej zapela slovensko „Ciciban Cici-fuj“ (Župančič - J. Pavšič); pod okriljem Academie Bach pa v osrednji metodistični cerkvi Vivaldijev motet „Longe mala umbrae terrores“ in Bachovo kantato „Geist und seele wird verwirret“; glasbeni kritiki so poročali o koncertih v superlativih.

Na duhovniškem sestanku v sredo, 27. avgusta, v Slovenski hiši je govoril dr. Lojze Kukovica o svetlobah in sencah v Cerkvi po koncilu.

Duhovnega srečanja z duhovnikoma Lojzetom in Janezom Kržišnik iz koprške škofije se je v petek, 29. avgusta, v Slovenski hiši udeležilo 18 zakonskih parov.

20-letnico Zveze slovenskih mater in žena v Mendozii je praznovala slovenska skupnost v mestu pod Andi z zahvalno mašo, ki jo je daroval dušni pastir Jože Horn, in s proslavo v dvorani: predsednik Društva Davorin Hirschegger se je zahvalil za 20-letno delovanje, nato je spregovorila predsednica Zveze Marjana Šmon Žumer, poročilo o 20-letnem delu je prebrala tajnica Božena Nemanič Hirschegger, arh. Raul Arrigoni je počastil žene s pesmijo, Ani Grintal Hirschegger pa je prebrala spis o „Mariji, ženi naših dni“; program je povezovala prof. Majda Nemanič; predsednik Davorin Hirschegger je izročil dose-danjim predsednicam narodni spominček; te so Marija Fink Grintal, Majda Ocvirk, Ani Štirn Arrigoni in Marjana Šmon Žumer.

Sestanek s starši dijakov je priredil Slovenski srednješolski tečaj v soboto, 30. avgusta, v šolskih prostorih Slovenske hiše.

Srečanje raznašalcev naše-ga tiska je bilo v Slovenski hiši v nedeljo, 31. avgusta; najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša za rajne urednike in raznašalce; rajni uredniki Duhovnega življenja so: Jože Kastelic,

Janez Hladnik, dr. Alojzij Odar, Ladislav Lenček CM, Jože Jurak, dr. Alojzij Starc (tudi od 1954 do smrti urednik Oznaniila) in Martin Mizerit; rajni uredniki Svobodne Slovenije: Miloš Stare, Jožko Krošelj, Janko Hafner, dr. Tine Debeljak, Pavle Fajdiga, Slavimir Batagelj, Pavle Rant in Ruda Jurčec; rajni sodelavci pri mreži: Jože Petkovšek, Janez Šmajd, Avgust Clemente, Maks Osojnik, Ana Mehle, Frančiška Bidovec, Pavla Svetlin, Alojzija Ašič, Ivan Ašič, Peter Klobovs, Frančiška Kovačič, Anton Nose, Marjeta Zupanc, Angela Žakelj, Jože Mavrič, Rudolf Dacar in Ana Rode. Mrežo raznašalcev je organiziral msgr. Anton Orehar s člani Katoliške akcije; raznašalci tedensko raznesejo Oznaniila in Svobodno Slovenijo in mesečno Duhovno življenje z Božjimi stezicami; iz vsakega predmestja Buenos Aires pridejo v Slovensko hišo in nato s svojimi pomočniki raznesejo naš tisk po družinah; za Berazategui je poverjenik France Vitrih, za Castelar Leopold Golob, za Slovensko vas-Lanus Filomena Štancer, za Ramos Mejia Lojze Sedej, za San Justo Mara Bidovec, za San Martín Janez Dimnik, za mesto Buenos Aires Dragica Mizerit, za Bariloče Marjana Marn in za Mendozo Lado Šmon; vseh raznašalcev je 80; po maši je bil v jedilnici zajtrk, nato sta se raznašalcem zahvalila delegat za dušno pastirstvo Jože Škerbec in predsednik društva Zedinjena Slovenija Marjan Loboda za raznašanje Svobodne Slovenije, arh. Marjan Eiletz, predsednik SKA, pa se raznašalcem priporočil tudi za raznašanje Glasa Slovenske kulturne akcije; raznašalci opravljajo delo zastoj, hitro dostavljajo tisk našim ljudem in zmanjšajo stroške izdajanja naših publikacij ter opravljajo neprecenljivo delo.

Redovni brat Matevž Štirn, član kongregacije „Cooperadores Parroquiales de Cristo Rey“, je bil ponovno izvoljen za predsednika Zveze redovnikov v Rosariu za dobo 3 let.

Argentinski katoliški odbor

za inmigrante je v „tednu inmigrantov“ in v počastitev božjega služabnika Scalabrinija, ustanovitelja misijonarjev za izseljence, priredil v gledališču Teatro Coliseum v centru Buenos Airesa glasbeno-folklorno prireditev 2. septembra: na programu je nastopilo 8 narodnostnih skupin: argentinska, korejska, litvanska, paraguajska, italijanska, portugalska, bolivijska in slovenska; folklorna skupina s Pristave je zaplesala vrsto gorenjskih narodnih plesov, Mladinski zbor San Justo pa je zapel tri pesmi: Triglav, Potrkan ples in Marko skače; prireditve so se udeležili visoki predstavniki Argentine in diplomati drugih dežel, nekateri škofje, ki so v cerkvenem odboru za pastoračijo in migrantov, in predstavniki dušnih pastirjev različnih narodnosti, med njimi delegat Jože Škerbec in prelat Jože Guštin; veliko gledališko dvorano pa so napolnili zlasti člani narodnostnih skupnosti, ki so tudi nastopale.

II. poklicni orientacijski tečaj pod vodstvom lic. Metke Praprotnik Luna in pod okriljem Mladinskega odseka društva Zedinjena Slovenija se je začel v soboto, 6. septembra, v Slovenski hiši.

Zveza slovenskih mater in žena je praznovala v soboto, 6. septembra, svojo 31. obletnico v Slovenski hiši; zahvalno mašo v Cerkvi Marije Pomagaj sta z delegatom Jožetom Škerbcem somaševala gosta s Primorske, brata Janez in Lojze Kržišnik; praznovanje se je nadaljevalo v dvorani ob pogrnjenih mizah; uvodne besede je povedala kulturna referentka Irena Fajdiga, pozdravne besede predsednica Pavlina Dobovšek, duhovno misel duhovni vodja dr. Jure Rode, lic. Stanko Jerebič pa je v šaljivi obliki nanizal „zgode in nezgode“ slovenskih žena v novi deželi in nakazal še nekatere pobude za Zvezo; ob številni udeležbi, okusni večerji in lepem razpoloženju se je praznovanje nadaljevalo v prijetni družabnosti.

Slovenska Pristava je praznovala v nedeljo, 7. septembra,

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Politična linija je ravna črta, ki po potrebi zavije v levo ali v desno.
- Vremenoslovcem se še sanja ne, kdo vse vedri in oblači.
- Nepristranski opazovalec bo moral priznati: mediji so po meri oblasti. One prejšnje.
- Na sončni strani Alp večkrat divjajo hujši viharji kakor na senčni.
- Napredni toliko časa napredujejo, dokler se ne ustavijo na položajih.
- Parole „Naj cvetejo vsi cvetovi“ se je najbolj razveselil plevel.
- Uspešen politik si izmišlja nova besedila na stare melodije.
- Uradno sem za, potihoma sem proti, sicer pa me eno figo briga.
- Prvi bodo zadnji polagali račune.
- V gospodarstvu imamo zelo statično dinamiko in dinamično statistiko.
- Pesimist je srečno zaljubljen v nesrečo.
- Otroci toliko časa rastejo, dokler nam ne zrastejo čez glavo.
- Za lepšo prihodnost skrbijo politiki, za lepšo preteklost zgodovinarji in za lepšo sedanost časnikarji.

30. pristavski dan in 27. mladinski dan; ob 11,30 je bilo dviganje argentinske in slovenske zastave ob petju himen; z delegatom Jožetom Škerbecem sta somaševala pristavski dušni pastir prof. France Bergant in Franci Cukjati, zadolžen za pastoralo mladine; mašne dele je napovedovala Mirijam Rant, berili sta brala voditeljica Prešernove šole na Pristavi

Mija Markež in predsednik društva Janez Jelenc, petje med mašo pa je vodila skupina mladine ob spremljavi kitar; po skupnem kosilu in prijateljskem klepetu se je začel ob 17,30 popoldanski kulturni program, ki ga je napovedovala Snežna Klemenčič: pozdrav predsednika Janeza Jelenca, Marjana Vivoda v imenu mladine, slavnostni govor Marja-

malo za šalo

Obiski - Pogovor med prijateljskima v gostilni. Prvi pravi: „Pri vratih svojega stanovanja imam vedno obešen klobuk in, ko pozvoni, si ga hitro denem na glavo, potem pa odprem vrata. Če je kak nezaželen obiskovalec, rečem: Oh, žal mi je, pravkar se opravljam ven!“ Drugi ga vpraša: „Kaj pa, če si obiskovalca vesel?“ - Potem preprosto rečem: „Kakšna sreča! Pravkar sem prišel domov!“

Upokojenci - Kaj dela angleški, francoski in slovenski upokojenec, potem ko zjutraj vstane? Angleški vstane ob devetih, spi svoj čaj in gre igrat golf. Francoski vstane ob desetih, spi svoj konjak in gre na sprehod s svojo prijateljico. Slovenski pa vstane ob šestih, popije vitaminski čaj in gre na črno delo.

Matematika - „Kaj ste se danes učili v šoli, sinek?“ - „Računati do dvajset?“ - „In kaj pride jutri na vrs-to?“ - „Kako izključimo računalnik.“

Fotografija - Prav ko Janezek in njegova sestra ukradeta sladkarije, ki jih je mama skrila, se zablika: „Ojoj,“ se prestraši Janezek, „zdaj pa naju je Bog fotografiral za kazenski karton.“

Strojepiska - Neki častnik je iskal strojepisko. Kmalu po razpisu se je oglasila mlada dama: „Natis-kam 200 zlogov v minuti.“ Častnik: „Potem pa niste zame. Jaz ne znam tako hitro misliti.“

Prometna - Gospodar Slapar je s svojim avtomobilom obdrsal pet drugih. „To je že verizno trčenje,“ reče policist, „le kako ste mogli to storiti?“ - „Hotel sem iti k optiku po očala, ki sem jih dal popraviti, in zanašal sem se na svoj sluh. Pozabil pa sem vključiti slušni aparat.“

na Lobode in odrski prikaz Kresovanje na besedilo in v režiji Dominika Oblaka in s sceno Andreja Goloba; pevske točke je pripravila Anka Savelli Gaser; nastopala je „vsa Pristava“: od otrok prek mladine in folklorne skupine do skupine odraslih.

Spominska proslava v spomin generala Leona Rupnika, dr. Hacina in njunih sodelavcev je

bila v nedeljo, 7. septembra, v Slovenski hiši; v cerkvi Marije Pomagaj je daroval sveto mašo prelat Jože Guštin, po maši pa sta pred spomenik junakov prinesla slovenski venec predsednika borčevskih organizacij Vestnika in Tabora Slavko Urbančič in lic. Ivan Korošec, spominske besede pa je povedal prof. Tine Vivod.

KJE JE KAJ

Pozdravljeni, gospod nadškof	
dr. Franc Rode	257
„Stati inu obstati“	258
Iz zdravih korenin vere	
in kulture	259
Pismo slovenskih škofov	
družinam letošnjih birmancev	260
Živimo in delajmo	
v Jezusovem imenu	260
Potrditev zvestobe	
Nadškof Franc Rode	261
Izjava slovenskih škofov	263

Izjava slovenskih dušnih	
pastirjev v Argentini	263
„Zavedati se moramo, da smo	
vsi na poti“ - Bogomir Štefanič-	
Franc Rode	264
Mati Terezija je spolnila svoje	
poslanstvo	268
Življenje za druge - Janez Gril	269
„Povejte ljudem, naj molijo	
rožni venec!“ - Anton Nadrah	270
Fatima in Rusija	271
Pozdravljena,	
fatimska Gospa!	272
„Ljubim vse tisto, kar mi pošilja	

dobri Bog“ - Antonio Sicari	273
Vsi sveti - Anton Nadrah	275
Kristus Kralj - Lojze Kukovica	276
Hvaležen sem Bogu in	
Misijonski družbi - Jože Škerbec-	
Janez Petek CM	278
Konec imperializma, a ne	
zmote - Marko Kremžar	281
Ob razstavi akvarelov Bare	
Remec - Jure Vombergar	283
25-letnica Rožmanovega	
doma	285
Odšli so	286
Iz naše kronike	263, 272, 287 288

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877- Stavljene, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Telefax: (54-1) 307-1044 / 362-7215

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1997: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

27. Mladinski
dan v
Slomškovem
domu v
nedeljo,
10. avgusta.

Foto: Marjan
Šušteršič

Razstava akvarelov Bare Remec 9. avgusta v mali dvorani Slovenske hiše.

Spodaj: V Mendozi sta 27. julija 1997 zakonca Jože Nemanič in Anica, roj. Pečkaj, obhajala zlato poroko. Naše čestitke! Cerkevni obred je opravil mendoški dušni pastir Jože Horn.

Spodaj: Zlatoporočenca Janez Urbanč in Marija, roj. Telič, iz Lanusa sta praznovala 15. avgusta 50-letnico poroke. Čestitamo! Cerkevni obred sta opravila njuna nečaka iz Tucumana, duhovnika Lojze in Franci Urbanč.

Zgoraj: Mladinski pevski zbor San Justo izvaja svojo točko na 28. Mladinskem glasbenem večeru v dvorani Škofa Rožmana v Slovenski hiši.

Zgoraj: Mladinski pevski zbor iz Slovenske vasi poje na 28. Mladinskem glasbenem večeru v Slovenski hiši v soboto, 16. avgusta

Zgoraj: Folklorna skupina s Slovenske pristave na glasbeno folklorni prireditvi emigrantov v gledališču Teatro Coliseum 2. septembra 1997. - **Foto:** Marko Vombergar

Zgoraj: Moški oktet Ars na letošnjem lepo uspelem Mladinskem glasbenem večeru v Slovenski hiši. -

Srečanje raznašalcev našega tiska v Slovenski hiši 31. avgusta 1997.

Foto: Marko Vombergar

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: José Skerbec
Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina

Correo
Argentino
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560